

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 koronát, Félévre 10 koronát.
Hogyadóra 9 koronát. Egy hónapra 3 koronát 40 fillérrel.
Egyes újság boltokban és vidéken 10 fillérrel.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőbizottság elnöke
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁMA:
Szerkesztőség 752. Kiadóhivatal 708.

Függetlenségi párt a kormányon.

Budapest, április 9.

Az események így következtek egymásután:

Először: Kossuth Ferencz audiencián volt a királynál, hír szerint nemcsak azért, hogy mint kereskedelemügyi miniszter jelentést tegyen a kormányzat némely folyó ügyeiről, hanem azért is, hogy mint a függetlenségi párt vezére, a koronás uralkodóval megbeszélje a jövőt illető kérdéseket.

Másodsor: Kossuth Ferencz beszédet mondott a kereskedelmi miniszterium lakomáján és itt annak a reményének adott kifejezést, hogy az egész ország egy nagy negyvennyolczas párttá alakul át s hogy semmi ok sincs arra, hogy a függetlenségi pártot alkalmatlannak tart-suk a kormányzás átvételére.

Harmadsor: Aehrenthal Lexa Lajos külügyminiszter, a király bizalmasa Budapestre érkezik, állítólag azért, hogy a nemzet vezéreinek elhozza a király leg-személyesebb üzenetét.

A közvélemény egyrésze a három esemény közt összefüggést keres s azt hiszi, hogy mindegyik tény egy-egy mért-földmutató, mely a legközelebb beköszöntő negyvennyolczas kormányzás felé vezet. E hírek szerint Kossuth Ferencz miniszterelnöksége közvetlen küszöbön áll, a király — visszatérve a szigoruan alkotmányos szabályokhoz, — az abszolút többségben levő függetlenségi párt

embereire bizza a végrehajtó hatalmat, ami egyértelmű a mai parlamenti rend teljes átalakulásával s a koalíció fölbomlásával.

Felesleges kijelenteni, hogy ennek a változásnak mi örülnénk leginkább. Az ország tulnyomó többsége ma függetlenségi elvek vallója s a parlamentben is a negyvennyolczas párti képviselők vannak többségben. Az alkotmányosság szabálya szerint a végrehajtó hatalmat már régen a függetlenségi párt-nak kellene gyakorolnia. Olyan országban, ahol a nemzeti akarat szuverén és a maga érvényesülése előtt nem ismer akadályt, nem is lehetne máskép. De tudjuk, hogy mi nem vagyunk ilyen ország. Nálunk a nemzet és uralkodó család harmoniájába zavarólag szól bele egy harmadik érdek: Ausztria érdeke. Nálunk, a közbéke és magasabb czélok kedvéért, gyakran megalkuvásra kénytelen a nemzeti akarat. Ilyen megalkuvás hozta létre a mai koalíciót is, melynek az a megbecsülhetetlen fontosságú történelmi hivatás jutott osztályrészül, hogy nemzet és dinasztia között a legválságosabb viszonyok idején helyreállítsa a jó egyetértést.

Hogyha a függetlenségi párt közeli kormányrajutásáról szóló hírek azt jelentik, hogy immár a mi nemzeti akaratunk is minden zavaró momentum nélkül szabadon és szuverénen a maga útjára léphet, lelkesedve köszöntjük az új alakulást s kitörő örömmel látjuk a függetlenségi

párt kormányra jutását. Mert akkor a függetlenségi párttal együtt az összes negyvennyolczas elvek is diadalra jutottak; a dinasztia kigyógyult abból az előítéletéből, hogy egy önálló Magyarország ellenkezik az uralkodóház és a monarchia érdekeivel, az osztrák befolyás pedig — mely századok óta állandó gátja minden nemzeti törekvésünknek — elvesztette régi varázserejét. Egy ilyen változás újjászületése volna a magyar államiságnak és egyszerre lerombolna minden létező pártkeretet, mert minden magyar ember lelkesedve egyesülne a régen óhajtott önálló, független Magyarország kiépítésére.

Amde jó előre aggodalmunkat fejezzük ki aziránt, hogy a függetlenségi párt ne így, hanem a mai alapok mélyreható megbotyogatása nélkül, a negyvennyolczas elvek teljes fölfüggesztésével vegye át a kormányzást. Egy ilyen alakulás szerencsétlensége volna az országnak és a függetlenségi pártnak egyaránt. A függetlenségi pártnak azért, mert rövid időn belül elvesztené minden hitelét. Az országnak pedig azért, mert elveszitené a negyvennyolczas eszmék kultuszát nemzedékről nemzedékre átszarmaztató függetlenségi pártot.

Igazi pirrhusi győzelem volna ez, melyre egyáltalában nem vágyakozunk. A mai koalíció szükségszerűleg nőtt ki a tényleges viszonyok talajából és addig, amíg ezek a tényleges viszonyok meg nem változnak, addig, amíg alkalmas

A granicsár.

Irta: Simon Vilmos.

(Utánnoválás tilos.)

Zsivánovics János kapitány a régi iskola katonája volt. Az ugynevezett granicsárok közül való, kiket a tisztikar fiatalabb, modernebb része „komiss-Knopf”-nak szokott elnevezni. Hadseregünknek ez a tipikus faja lassanként kezd kihalni s ma már ennek a típusnak alig van egy-egy képviselője egyik-másik ezrednél.

Zsivánovics János azonban vérbeli granicsár volt, ki a hadsereg harc-képességét csak akkor látta biztosítva, ha katonái bakancstól a sapkáig előírásosan voltak öltözve. Minden tevékenysége abban merült ki, hogy reggeltől estig, kihallgatásnál, gyakorlat közben és pihenőknél sasteinktetével folyvást az egyenruhák szabálytalanságát kutatta. Boldog volt, ha megtudta állapítani, hogy egyik-másik altiszt a csinoság kedvéért változtatott valamit egyenruháján. Ilyenkor maga elé csitálta a század összes altisztjeit és órák hosszat előadást tartott arról, hogy a fegyelemnek mekkora megsértése az, amikor az altiszt, kinek kötelessége előjárni a jó példával, megcselekszi például azt, hogy posztó csillag helyett kaucsuk csillagot varrat zubbonyára. Ennél nagyobb vétket már csak az követett el, ki önfelédelt pillanatban magyarul mert jelentkezni. A granicsároknak a magyar nyelv is egyik vesszőparipájuk szokott lenni és Zsivánovics kapitány különösen gyűlölt mindent, ami magyar.

Sárközy tiszthelyettes is azzal rontotta el a dolgát az öregnél, hogy egyszer jelenlétében

a lövőgyakorlatoknál magyarul jelölte meg a célpontot. A félig még gyermek tiszthelyettes különben is örökös száka volt Zsivánovics kapitány szemében. Kicsit könnyűvérű gyerek volt s amikor csak tehetett, oldalba rugta az „Adjustirungs-Vorschrift” összes paragrafusait. Emiatt aztán az öreg granicsár valóságos hajtóvadászatot indított ellene.

Igen gyakran megtörtént Sárközyvel, különösen vasárnapokon, hogy amikor tetőtől-talpig a legszabályellenesebben felöltözve, kerülő utakon ki akart jutni a laktanya környékének veszélyes közelségéből, valamelyik utczakanyarulatnál hirtelen eléje toppant Zsivánovics kapitány.

— Hová siet maga kadet — kérdezte ilyenkor, torzonborz bajuszát idegesen rágva.

— Ebédre vagyok hivatalos kapitány ur.

— Hm! És hány órákor van az az ebéd?

— Egy órákor kapitány ur — felelte a dühtől remegő hangon a tiszthelyettes, mert már előre tudta, hogy válaszára ezt a feleletet kapja:

— Akkor jelentkezétek háromnegyed egykor a századirodában teljes díszben.

Ezeket a jelentkezéseket aztán rendszerint néhány napi szobafogság követte. Utóbb Zsivánovics kapitány már annyira hozzászokott a rendszeres vasárnapi hajszához, hogy ebben találta minden mulatságát. Reggeltől késő délutánig leskelődött kadettje után és a legmegelégedettebb ember volt, ha vállalkozását siker koronázta és Sárközyre néhány napi szobafogságot szóhatott. Ha aztán megtörtént, hogy a tiszthelyettes egyik-másik vasárnapot otthon töltötte a laktanya melletti lakásán, Zsivánovics kapitányt valóságos düh fogta el, amiért elrontotta mulat-

ságát és olyankor úgy érezte, hogy tiszthelyettesét a szokottnál is jobban gyűlöli.

Ellenszenve azonban akkor érte el tetőpontját, amikor az ezredparancsnok bizalmasan tudatta a századparancsnokkal, hogy a közeledő bál szezón folyamán hunyjanak szemet a tisztikar ruházatának némely szabályellenességén. Zsivánovics kapitány magánkívül volt tehetetlen dühében, annál is inkább, mert Sárközy tiszthelyettes a báltermekben a leghetetlenebb szabású egyenruhában, folyvást előtte tánczol, gnyos mosolylyal ajkán. Haragját még az sem csillapította, hogy most zavartalanul legeltethette szeméit Cserey Ilonkán, a város legszebb leányán, ki már régen magára vonta az öreg katona bámulatát. Szerelemnek nem lehet nevezni ezt az érzelmet, mert Zsivánovics kapitány megelégedett azzal, hogy egy sarokból csodálhatta a leány gyönyörű alakját, mely tánczközben még a szokottnál is igézőbb volt. Órák hosszat elnézte volna ezt a szép leányt, ha szórakozását meg nem zavaria ismét a — kadet. A bájos Ilonka egyik tánczot a másik-után az ő karján lejtette és szünet közben is a kadetok szemtelenségével folyvást körülötte lábatlankodott Sárközy tiszthelyettes. Zsivánovics kapitány meg volt győződve róla, hogy a kadet ezt is csak az ő boszantására teszi.

A bál szezón aztán lassanként elmúlt és Zsivánovics kapitány ismét gyakorolhatta kedvenc foglalkozását. Mint a vérese a prédájára, úgy leskelődött a laktanya körül, hogy kellő pillanatban rácsaphasson a kadetra, de hiába, mert Sárközy tiszthelyettes, ha utáiba is került a kapitánynak, egyenruhája maga az előírás volt. Zsivánovics kapitány azt tapasztalta, hogy

televény földre nem találunk, a melyik befogadja és nagyra növeli a függetlenségi palántát, ennek a ma uralkodó pártalakulásnak semminemű megbolygatása sem tanácsos. Ilyen kísérleteknek mi vagyunk legkevésbé hajlandók átengedni azt a függetlenségi pártot, amelyik a szívünkhöz nőtt. Addig, amíg a koalíció programján belül munkálkodik, a függetlenségi pártot nem érheti semmiféle gáncs amiatt, hogy a momentán szükségletek ellátásában tisztelettel viselkedik a meglevő hatvanhetes alap iránt. Hiszen az ország csaknem egyhangulag helyeselte azt a koalíciós alakulást, amelyik távolabb fekvő célok kedvéért éppen a statusquo föntartására vállalkozott. A közel jövőnek azonban egyéb szükségletei is vannak. Ilyen a tisztifizetések rendezése, a létszámemelés stb. Addig, amíg a hatvanhetes pártokkal szövetkezve ugyanegy uton halad, a függetlenségi párt nimbuzását nem sérti az sem, hogyha — természetesen kellő rekompenciák fejében — ezeket a szükségleteket is honorálja. A koalíción kívül azonban erkölcsi lehetetlenség volna az, hogy a függetlenségi párt egymagára maradván, akaratát minden más párt befolyásától fölszabadítva megmaradjon a kormányzati politika mai, hatvanhetes irányba lerakott vágányain.

A felmerült híresztelések mégsem nyugtalanítanak bennünket, mert van egy garanciánk, a melyik távolra üz tőlünk minden balsejtelmet és ez a Kossuth Ferencz egyénisége. Meggyőződésünk, hogy addig, amíg ő a függetlenségi párt élén áll, a párt uralomra jutása csak a függetlenségi eszmék teljes diadalát jelentheti.

Budapest, április 9.

A képviselőház holnap, pénteken, déli 12 órakor rövid ülést tart, melynek napirendjén csak az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása szerepel.

A főrendiház holnap, pénteken, délután egy órakor ülést tart, melynek tárgyai a következők:

a kadet egy idő óta olyan, mintha kicsérélték volna. A századhoz a legkifogástalanabb pontossággal jár, lakását csak a legkritikább esetben hagyta el és akkor is többnyire kincstári egyenruhát viselt, úgy hogy az öregnek sohasem volt alkalma belékötni. Egyszóval Sárközy tiszthelyettes sok ideig a legpontosabb katona volt.

Egy szép májusi reggelen azonban mégis megtörtént, hogy amikor a század már indulásra készen állt, Sárközy tiszthelyettes még hiányzott. A grancsár dult-fult dühében, de csak látszólag a szolgálat kedvéért, mert a valóságban boldog volt, hogy végre ismét leszámolhat a kadetokkal. Már éppen jelt akart adni a kivonulásra, amikor zenező hangzott fel a kaszárnya mögötti utcából. Vidám, talp alá való nóta volt, melyet meg-meg szakított egy-egy kurjantás. A laktanya körüli házak ablakai egymásután kinyitak és kíváncsi szemek nézték, hogy ki zavarja a kora hajnal esendjét. Zsivánovics kapitány is ösztönszerűleg a laktanya hátsó bejárata felé fordult, amelyen éppen akkor lépett be az egész banda. Elöl Sárközy tiszthelyettes, félreCAPOTT sapkával, nyitott zubbonyjal, tők részegen. Mint egy vadállat rohant feléje Zsivánovics kapitány. Mikor Sárközy maga előtt látta századparancsnokát, nyugodtan, mintha semmi sem történt volna, megigazította sapkáját a fején, odakiáltott a cigányoknak „ács!”, aztán összecsapta sarkait és harsány hangon jelentette:

— Kapitány urnak alázatosan jelentem, Sárközy tiszthelyettes és nyolcz szál cigány bevonult.

A jelentkezésnek ez a különös módja annyira meglepte a kapitányt, hogy egy ideig nem tudott

zók: A mentelmi- és igazoló-bizottságok jelentése, az elnök előterjesztése és az ülészak bekezdéséről szóló királyi kézirat fölolvása.

Darányi jubileuma.

Budapest, április 9.

A magyar agrárpolitika határköhöz ért ma Darányi földművelésügyi miniszter tiz éves jubileumával. Miniszteri működésének tizedik éve betöltése alkalmából a magyar gazdasztyály és annak társadalmi testületei fogják holnap ünnepelni Darányit, amire eddig ritkán volt még eset a magyar politikában. Ha az elmúlt deczennium alkotásainak sorozatán végigtekintünk, nem tudjuk kellő mérlegelés tárgyává tenni azt, hogy Darányiban, a magyar földművelésügyi tárca gondozójában a politikus, a jogász, vagy a gazda törekvése érvényesült-e leginkább, hogy ily jelentős eredmények járnak a tizévi munka nyomán. A jubiláló miniszter — azt kell hinnünk — hogy mind a három irányban való képességeit koncentráltá, hogy a magyar földművelés ügyét a mai határköhöz vihesse.

1895-ben vette át Darányi a földművelésügyi tárcazt, oly időben, mely éppenséggel nem kedvezett az agrár törekvéseknek, melyek akkor már a nyugati államokban, Német- és Franciaországban oly életerős hullámokat vertek. Franciaországban a gazdák vezére, Meline ül a földművelési miniszteri székhelyben, míg a németeknek ugyanez időtájt megrendszabályozniok sikerült a tözsdét, annak kinövéseit. Nálunk Gorove és Bethlen miniszterek nagy igyekezettel kísérleteztek Darányi előtt a földművelési ügyek rendszerbe öntésével, modern keretbe foglalásával, sajnos, kevés sikerrel. Darányi hivatalba léptekor tényleg rendezetlen állapotokat, rosszul, vagy nem helyes nyomon indított kísérletezések konglomeratúját találta, mert minden jóra való törekvés hajótörést szenvedett az akkori megkövetelt szabadelvű irányzat mellett. Mindehhez járult az is, hogy mint nyeresztelmező államnak a nyugati és tengerentúli államok versenye mellett a balkánállamok fejlődő agrikultúrája is mindegyre több gondot okozott. S ha most szembehelezzük az akkori állapotokat Darányi tiz éves munkálkodásának szemmelátható nagy

szóhoz jutni. Csak amikor a mögötte álló század egyik-másik legénye nem bírta elfojtani kacagását, fordult vissza dühösen és menydörgő hangon kiáltott a rangidősebb tiszthez:

— Főhadnagy ur, vezesse el ezt a részeg fiézköt!

Másnap délelben Sárközy tiszthelyettes teljes díszben állt a századirodában. Zsivánovics kapitány pedig hosszú léptekkel mérte végig a szobát, mint aki a dühbe akarja magát sétálni. Mikor már kedvét eléggé felpaprikázta, a tiszthelyettes elé állt és vérben forogó szemekkel, tetőtől-talpig végigmérte néhányszor.

— Hm! maga még viseli ezt a szép egyenruhát — kezdte rekedt hangon, de nem tudta tovább folytatni, mert az ajtón halkán kopogtak s nyomban egy méltóságos női alak lépett a szobába.

Özvegy Cserey Lászlóné volt.

Zsivánovics kapitány előbb megütöközve nézte a váratlan látogatót, de csakhamar felülkerekedett benne a katonák szokásos udvariassága.

— Ah! kezeit csókolom, nagyságos asszonyom, minék köszönhetem e szokatlan látogatást.

— Négyszemközt szeretnék önnel beszélni, kapitány ur!

— Oh kérem — felelte udvariasan a kapitány és az ő darabos modorával karját nyújtotta látogatójának és kivezette a laktanya udvarra.

— Kedves kapitány — kezdte az özvegy — mindenekeelőtt tudomására adom, hogy Sárközy tiszthelyettes tegnapelőtt este eliegyezte Ilonka leányomat.

eredményeivel, mérlegelhetjük azt a nagy erő-kifejtést, mely Darányi tiz évi működését oly sajátosan jellemzi.

Tagadhatlan, hogy Darányi Ignác földművelésügyi minisztersége ideje kedvezett az alapvető, zajtalan munkálkodásnak, azt azonban kétségbe nem vonhatják még az ellenfelei sem, hogy a mezőgazdasági kultúra előbbrevitelében azzal a szívóssággal, kitartással, ügyszeretettel tiz esztendőn át munkálkodni, kevés halandónak adatott.

Darányi hivatalba léptekor amellet, hogy a meglevő régi földművelési intézményeket továbbfejleszteni törekedett, mindenekeelőtt a kisexisztenciák talpraállítására tette meg az alapozó munkát. Az egyoldalú szemtermelésről az állattenyésztő ágazatok felé terelte a földművelő népesség figyelmét. Ezirányú intézkedéseivel sikerült helyreállitania külkereskedelmi mérlegünket, mely tiz évvel ezelőtt ötmillió passzívával zárult, míg ma, daczára a belfogyasztás sokszoros gyarapodásának, 18 millió korona aktívánk van. Tervszerű működést fejtett ki a minisztérium ugyszólván az összes gazdasági ágazatokban, gazdasági szakoktatás, tudományos kísérleti ügyek fejlesztése, telepítés, szőlőgazdaság, kertészet fölkarolása, az állategészségügyi szolgálat kiépítése és államosítása, az árvédelemszervezési munkálatok mindannyia a tizévi működés idejére esnek.

Mindezeknél jellegzetesebbek Darányi sajátos alkotásai, melyek iavarészt a magyar mezőgazdasági politika határozott új irányelvei alapján épültek fel; így a földművelő nép alsóbb rétegeinek különös közzgazdasági és szociális gondozása, az egyes társadalmi osztályok egymáshoz közelebb hozása, egyetértő kormányzati működés a gazdákkal s a gazdasági politikából a politikai pártszempontok teljes kiküszöbölése. Mindez erőt, színt, zamatot adott Darányi miniszteri működésének. Rendezte a mezőgazdasági munkások jogviszonyait a gazdákhöz; a munkások életviszonyainak javítása érdekében szervezte a gazdasági munkás- és cselédségélypénztárt, a községi segélyalapok intézményét, az ingyenes gazdasági munkásközvetítést és a munkásházak építését. Pénzbeli jutalmakat rendszeresített hosszú ideig egy helyben szolgáló gazdasági cselédek és munkások részére. Minde me munkásjóléti intézményeken felül a gazda-

Zsivánovics kapitány e szavak után úgy érezte, mintha a föld mozogni kezdene alatta.

— Ugy hallom, kedves kapitány ur, hogy Sárközy valami súlyos fegyvelemsértést követett el, amiért ön hadbíróság elé akarja állítani.

— Ah, szó sincs róla, kedves nagyságos asszonyom, tiltakozott éleken a grancsár.

— De megfogja akadályozni, hogy a legközelebbi előléptetésen megkapja az aranycsillagot?

— Eszem ágában sincs, nagyságos asszonyom, udvariaskodott tovább a kapitány.

— Köszönöm kapitány, akkor bizonyára meg sem bünteti tegnapi könnyelműségéért.

— Dehogy büntetem, kedves nagyságos asszonyom, csak megmosom egy kicsit a fejét a szolgálat kedvéért.

Mikor Zsivánovics kapitány később visszatért a századirodába, figyelembe sem vette a tiszthelyettes, hanem rákönyökölt az asztalra és azon gondolkodott, hogy hogyan tudott oly engedékeny lenni, ő, a kemény katona. Később aztán rájött, hogy Ilonka anyja folyvást leányának szemével nézte őt, mely szem oly különös varázserőt gyakorolt reá egy idő óta.

Később észrevette, hogy a kadet még mindig feszes magatartással áll előtte.

— Mars ki! ordította dühösen.

— Halt! kiáltotta aztán ismét.

— Amiért rangjához nem illő módon viselkedett, ez egyszer elnézést gyakorolok, de mert kezén czérnakeztyű van, megbüntettem három napi szobafogságra.

sági munkásnép értelmi fejlesztésére is közrehatott, kétezer népkönyvtárt szervezett, tíz év alatt 34 ezer gazdasági előadást és tanfolyamot tartatott két és fél millió hallgató részvétele mellett. Megindította a gazdasági szakoktatás teljes reformját, az állatorvosi főiskolát és öt gazdasági intézetet akadémiai jelleggel látott el. A nép körében fejlesztette a gazdasági háziipart, főként pedig a felvidéki nép gazdasági és kulturális helyzetének javítására irányuló hegyvidéki akció útján lehetővé tette hazánk zordobb vidékei népének boldogulását. Szervezte a gazdasági tudósítói intézményt, a telepítési ügyeket; mintegy másfélszer kiscgazda-családot juttatott földhöz és otthonhoz. A szövetkezeti téren kétezer hitel- és nyolcszáz fogyasztó- és értékesítő szövetkezet érzi Darányi miniszteri működésének áldásait. A gazdasági egyesületek, mintegy kétezer gazdakör Darányi támogatása révén keltek új életre.

Mindez dióhéjban Darányi tíz évi munkálkodásának eredménye. A humanizmus és altruizmus jegyében indult munkálkodása nyomán szemmel látható eredmények, melyek megtermékenyítőleg hatnak a magyar földre, jobban odakötik a haza gyermekeit az anyaföldhöz.

Darányi tíz éves földmívelésügyi miniszteri működésére valóban alkalmazható a klasszikus mondása: monumenta aere perennius.

A bank-kérdés.

— A szakértők meghívása. —

Budapest, április 9.

A képviselőház bankbizottsága ma délután ülést tartott, amelyen megállapította a meghívandó szakértők névsorát és approbálta a meghívó-levél szövegét. Ez a levél, mint ismeretes, annak a főfogásnak előrebocsátásával kéri a meghívott szakértő véleményét, hogy a törvényhozás az önálló bank fölállításának álláspontjára helyezkedik.

A főváros függetlenségi polgársága erősen készülődik arra a népgyűlésre, amelyet vasárnap tartanak a nemzeti bank érdekében. Bécsben pedig már foglalkoznak a közös bank szétválasztásának módjaital.

Részletes hireink a következők:

A bankbizottság ülése.

A bankbizottság ma délután 6 órakor gróf Batthyány Tivadar elnöklésével ülést tartott, amelyen a bankbizottságnak csaknem összes tagjai megjelentek. A kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics Sándor államtitkár voltak jelen.

Gróf Batthyány Tivadar elnök az ülést megnyitja és előterjesztette a szakértőknek az albizottság által egybeállított névsorát, amelyet a bizottság egyhangulag elfogadott.

A meghívandó szakértők névsora a következő: Barta Arnold, a Magyar Agrár- és Járulékbank vezérigazgatója, Csernadak Milivoj, az Első Horvát Takarékpénztár vezérigazgatója (Zágráb), Chorin Ferenc, a Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke, Corosac F. G., fiumei bankház-tulajdonos, a M. H. Tengeri Gőzhajózási Társaság elnöke, maróti Fürst Bertalan gyáriparos, az OMKE alelnöke, dr. Halász Sándor, a postatakarékpénztár igazgatója, Jankovics Béla egyetemi magántanár, Jellinek Henrik, a Magyar Kereskedelmi Csarnok elnöke, Kornfeld Zsigmond, a Budapesti Áru- és Értéktőzsdé elnöke, a Hitelbank elnöki igazgatója, Kresic Vladimir, a Horvát-Szlavon Országos Jelzálogbank vezérigazgatója (Zágráb), Láncoz Leó, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Kereskedelmi Bank elnök-vezérigazgatója, Lányi Mór orsz. képviselő, a Szabadkai Közgazdasági Bank vezérigazgatója, dr. Mandello Gyula jogakadémiai tanár (Pozsony), Mezey Gyula, a Nyitrai Gazdasági Egyesület ügyvezető-elnöke, dr. Palla vicini Ede, a Magyar Általános Hitel-

bank, az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósági tagja és az OMKE alelnöke, Szabó Kálmán orsz. képviselő, a Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Taussig B. Hugó, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Walder Gyula, a Pestl Hazai Első Takarékpénztár igazgatója.

A szakértőket a bizottság hívta meg s az albizottság által szövegezett meghívó-levelet a bizottság approbálta.

A szakértők meghallgatását május hó első felében kezdi meg a bizottság és pedig bizonyos turnusokban. Külföldi szakértők meghívását az albizottság javaslatának megfelelően a bizottság sem tartotta szükségesnek.

A plenáris ülést megelőzőleg az albizottság is tartott ülést, amelyen gróf Batthyány Tivadar elnököt és a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Popovics Sándor államtitkár voltak jelen. Az albizottság a szakértők névsorának egybeállításával és a kísérő-levél szövegének revideálásával foglalkozott.

A közös bank felszámolása.

A közös bank felszámolásának, illetőleg a szétválásnak módjaitalról a bécsi „N. Fr. Pr.” mai számában ezeket írja:

Miután annyira haladtak a tárgyalások, hogy a különválás módjaitalról kell beszélni, a részletek megállapítása az 1910. december 31-iki státus alapján másként nem történhetik, csak olyformán, hogy Magyarország aktívának reá eső részét az országot terhelő passzívák leszámítása mellett úgy veszi át, hogy ezért a közös banknak bankjegyeket ad s a bankjegyek beváltására összegyűjtött aranykészletből Magyarországot megillető részt pedig a közös bank bankjegyei ellenében kapja meg Magyarország.

Ami aztán az ily módon fennmaradt bankjegymaradványt illeti, erre vonatkozólag vagy valami megegyezésnek kellene létrejönni, vagy pedig Magyarországból Ausztriába kellene küldeni ezt a bankjegymaradványt adósság törlesztésére.

A közös bank ausztriai utódának bankjegyforgalma sokkal nagyobb összeggel fogyna, mint a mennyit ércben veszítené. Ebből pedig az következik, hogy a különválás folytán az osztrák külön bank bankjegyforgalmának viszonya az érckészlethez sokkal kedvezőbb lesz, mint most a közös banknál. Ez is mutatja, hogy Ausztriának mennyivel előnyösebb a különválás, ha a pénzrendszer közösségének kérdését kizárólag a valuta szempontjából nézzük, amde túlnyomólag több általános gazdasági ok szól a pénzrendszer közösségének fentartása mellett.

Nagygyűlés a nemzeti bank ügyében.

Közöltük már, hogy a fővárosi függetlenségi pártok virágvasárnapján (e hó 12-én), délután 4 órakor nagygyűlést tartanak a nemzeti bank ügyében. A nagygyűlésen Kossuth Ferenc is megígérte megjelenését. A fővárosi függetlenségi pártok legközelebb az országgyűlési függetlenségi pártkört küldöttéleg fel fogják keresni, hogy a pártnak a fővárosban időző tagjait külön felkérjék reá, hogy Kossuth Ferenc társaságában a nagygyűlésen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. A küldöttség gróf Batthyány Tivadart, mint a bankbizottság elnökét, külön is felkéri a gyűlésen való részvételre. A belvárosi Sas-kör a napokban foglalkozott a nagygyűlés dolgával és elhatározta, hogy Polónyi Géza vezetése alatt 100 tagú küldöttséggel fog megjelenni. A gyűlést a Terézvárosi függetlenségi kör Andrásy-uti dísztermében fogják megtartani. A VII. kerületi függetlenségi és 48-as párt tegnap este választmányi ülést tartott, amelyről táviratban üdvözölték a függetlenségi párt vezérfőúrjait, mint a magyar nemzeti bank ügyének zászlóvivőit. Kossuth Ferenc miniszternek, a függetlenségi párt elnökének a következő táviratot küldték:

Pártkörünk mai választmányi gyűlésének lelkes és egyhangu határozatából legmélyebb tisztelettel és hódolattal üdvözli nagyméltóságodat, a függetlenségi eszme letéteményesét és leghatalmasabb előmozdítóját, akiben a magyar nemzeti bank megvalósulásának legbiztosabb zálogát látjuk. Lovászi Márton elnök, Földi Gyula ügyvezető alelnök, B. Virágh Géza titkár.

A honvéd-tisztek helyzete.

— Nagy György interpellációja. —

Budapest, április 9.

A képviselőház mai ülésének végén Nagy György sürgős interpellációt terjesztett elő a honvédtisztek helyzetéről. Azt vitatta, hogy a honvédtiszteket nem türik meg a vezérkarban és hogy a honvédséghez áthelyezett közös tisztek előnyben részesülnek. Jekelfalussy Lajos azt válaszolta, hogy ez nem áll. Semmiféle animozitás nincsen a vezérkarban a honvédtisztek ellen. Megcáfolta azt az állítást is, mintha a vezérkari főnök közvetlenül rendelkezne a honvédtisztekekkel. Megvédte még azokat a közös tiszteket, kiket a honvédséghez áthelyeztek. A miniszter válaszát tudomásul vette a Ház.

Az ülés e részéről szóló tudósításunk ez:

Nagy György: Egy szomorú emlékü napon a honvédség vezérkarát egyesítették a közös hadseregével.

Kmetty Károly: Bizony ez törvénytelen dolog.

Nagy György: A hadvezetőség mindent elkövet, hogy a vezérkarból a magyar tiszteket kiszorítsa. Statisztikai adatokat sorol fel, amelyekkel azt bizonyítja, hogy a vezető tiszteket mind a közös hadseregéből helyezik át. A vezérkari főnök, gőtzendorfi Konrád Ferenc megteszi azt a törvénytelenséget, hogy a konvenció miniszter megkerülésével, közvetlenül érintkezik a honvéd vezérkari tisztekekkel.

Kmetty Károly: Parancsot nem adhat!

Nagy György: Ez ellen tiltakozni kell! De a magyarság hátraszorítása az is, hogy eddig évente 15, ma pedig már csak 8 tiszte vesznek fel a hadiiskolába. Követeli, hogy a honvéd vezérkarból visszavezényeljék a közös csapatokhoz a közös tiszteket s viszont helyeket magyar tisztekekkel töltsék be. Nem lehet tünni, hogy lassankint osztrákká tegyék a honvédek vezérkarának a szellemét. A honvédelmi miniszternek épp e napokban kell disponálnia arról, hogy az üres vezérkari helyeket betöltsék, kéri, hajlandó-e intézkedni, hogy a közös hadseregbeli honvédvezérkari tiszteket visszahelyezzék a közös hadsereghez s az így megüresedő helyeket magyar tisztekekkel töltsék be, továbbá, hogy a vezérkari főnök magyar honvédtisztekeknek parancsot ne osztogathasson? (Helyeslés a függetlenségi párton.)

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Elsősorban is kijelenti, hogy teljes egyetértésben jár el a vezérkari főnökkel és csak azokat veszi át a honvédséghez, akik szolgálatra alkalmasak.

Felkiáltások: A honvédtisztek nem alkalmasak?

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Az iskolaeredményt elsősorban veszik figyelembe, aszerint, ahogy a tanulmányaik alapján rangszámba sorozzák a tiszteket. Természetes, hogy azt, aki második, vagy harmadik volt az iskolában, szivesebben veszi, mint aki hatvanadik, hetvenedik volt. Hogy most kevesebb magyar tiszte jut a hadiiskolába, ez az általános létszámcsökkenés eredménye. Ezelőtt 150 közül bejutott 15 honvéd, most 50-ből 8 honvéd. Az arányszám tehát nem rosszabbodott, hanem javult. Arról, hogy a vezérkari főnök közvetlenül rendelkezett volna honvéd vezérkari tisztekekkel, erről tudomása nincs. Csupán alárendelt személyi kérdésekben küldött rendelkezést az igazgatási osztálynak. Ezt szóló meg fogja változtatni. (Élénk helyeslés.) A vezérkari tiszte a parancsnok gondolatának kifejezője, tehát oly igen nagy befolyást a sereg szellemére nem gyakorolhat, hivatása sem egyéb, mint hogy a parancsokat írásba foglalja. Az egészen alárendelt jelentőségű kérdés, mert maga a serep alárendelt; a parancsnok felelős, nem a vezérkari tiszte.

Kmetty Károly: Ő a parancsnok, mert a parancsnok ezze.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Annak a parancsnoknak az az esze, akinek magának nincs esze. (Derültség.) Nem hajlandó elvállalni azt sem, hogy valamennyi honvédtiszte beoszson a vezérkarba, aki a hadiiskolában volt, mert a kevésbé jó képzést megelőzi a jobb képesítést. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Nagy György: A miniszter válaszában a vezérkari főnök rendelkezési tulajdonságáról szóló részét tudomásul veszi. Többi részét nem, mert hiszen nem kell egyéb, mint hogy a hadiiskolában az osztályozásnál a honvédtiszteket visszazorítsák s akkor egy évtized alatt a honvédvezérkarból az összes honvédtiszte helyére osztrákok kerüljenek.

Korda Andor: Az volna még csak a szép! Jönne az új Königrätz!

Nagy György: A honvédtiszte általában műveltebbek, tanultabbak, tehetségesebbek, mint az osztrákok. (Helyeslés.) Nem veheti tudomásul a miniszter válaszában második részét.

A Ház a miniszter választát, a disszidensek, továbbá Mérey Lajos, Kmety Károly, Váradi Károly, Lázár Zoárd, Kubik Gyula, Vörös József, Szentiványi Gábor, Fernbach József, Kovács Ernő, Weber János és Halász Lajos szavazata ellenében tudomásul veszi s az ülés negyed egy órákor véget ért.

Az ülés után Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár a baloldali folyosóra jött, ahol több balpárti és függetlenségi képviselő vitatkozott az interpelláló adatairól. Az államtitkár a balpártiakhoz fordult és ezt mondta:

— Ti fölfújjátok a dolgot és zavarjátok azt a békés munkát, amit mi folytatunk a honvédség érdekében! Nem járja, hogy mindenféle innen-onnan összedetett adatokkal álltok elő, anélkül, hogy meggyőződnetek az adatok helyességéről.

Oda jött ekkor Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter is és szintén azt vitatta, hogy netalán sértett tisztek részéről szerzett hézagok nem szolgálhatnak mértékül a honvédség haladásával és fejlődésével szemben. Kár az ilyen ugratásnak föllülni.

— Mi a legmondosabbán fáradozunk — szólott újra Bolgár Ferenc államtitkár — a honvédség fejlesztésén és haladása érdekében. Nem ma kezdték meg a katonai ügyekkel való foglalkozást és amikor államtitkár lettem, nem változott meg a nézetem semmi irányban sem. Meg lehetett győződve arról, hogy amely pillanatban azt látom, hogy a honvédség dolgaiba illetéktelen beavatkozás történne, vagy a honvédség fejlesztését megakadályozni akarnák, én eltávoznám állásomból. De szó sincs arról, hogy a hadügyminiszterium vagy a hadügyminiszter maga ellene volna a honvédség fejlesztésének.

Senki se akar ebben a dologban akadályt gördíteni. Ti ellenben igenis kellemtelenséget csináltok és meggondolatlan beszédekkel zavarjátok a helyzetet éppen akkor, amikor mi serényen azon dolgozunk, hogy előkészítsük a békés kibontakozást a katonai kérdésben. És előálltok nyugalmazott káplárok kiesztelt adataival. Így nem lehet eredményesen dolgozni. Éppen azon kellene nektek is munkálkodnotok, hogy az itt-ott mutatkozó idegenkedést a hadseregtől megszüntessétek.

Nagy György az adataira hivatkozott újra és azt vitatta, hogy a közös tiszteket nagy számmal helyezik át a honvédséghez.

— Én pedig azon vagyok és a miniszter is — felelte Bolgár államtitkár — hogy a jeles magyar közös tisztek a közös hadseregben maradjanak és ott haladjanak előre a tábornokságig, mert a honvédségnek elegendő tisztit anyagot ad. A hadiskolában is több most a magyar honvédtiszt, mint azelőtt. A mi munkánkat zavarjátok csak a ti ok nélkül való zajongásokkal.

— Én is azt kívánom, hogy a közös magyar tisztek a közös hadseregben maradjanak, de a magyarokat ott is mellőzik — vetette közbe Nagy György.

— Ez se áll — felelte Bolgár — a közös hadseregben nincs különbség magyar és nem magyar tiszt között. Én is közös tiszt voltam és soha sem tapasztaltam, hogy a magyarságom ártalmamra lett volna.

— Ugyanezt mondhatom én is, szólott gróf Somssich Tivadar. Magam is közös tiszt voltam, soha se volt semmi bajom, sőt mindig megbecsültek.

— Azt pedig határozottan tagadom — folytatta a honvédelmi államtitkár — hogy a közös magyar tisztekkal bármilyen igazságtalanság történik, — talán éppen ellenkezőleg áll a dolog. Ami pedig a honvédséget illeti, én azelőtt inkább a közös hadsereg ügyeivel foglalkoztam és a honvédség ügyeit azóta ismerem behatóan, amióta államtitkár vagyok. És azt mondhatom, hogy minden honvédhadnagy előtt, akár szorgalmát, akár eredményes kiképzését tekinted, le lehet venni a kalapot, mert olyan jeles katonává váltam, mint a mai nap!

— Le is veszem! — felelte Nagy György.

— No ugy-e, de a fizetését azért mégsem akarod emelni?!

A beszélgetés itt véget ért.

Budapest, április 9.

A fiumei kormányzó. Egy reggeli napilap mai számában megírta, hogy gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó beadta lemondását. Ez a hír, mint a Magyar Tudósító illetékes helyről értesül, nem felel meg a valóságnak és semmiféle alappal sem bír.

Báró Aehrenthal Budapesten. Bécsből jelentik, hogy báró Aehrenthal külügyminiszter holnap reggel indul Budapestre és szombat délig marad a magyar fővárosban.

Az ülészak berekesztése. Holnap déli 12 órákor rövid formális ülésben berekesztik az országgyűlés második ülészakát. A mai ülésen részleteiben is megszavazták a Nagy Emil-féle házszabálymódosító indítványt s így a jövő ülészakon már az új házszabályok szerint fogják tárgyalni a napirendre kerülő törvényjavaslatokat. Az új ülészak e hó 29-én kezdődik, amikor elsősorban megválasztják az elnök kivételével tisztikarát és bizottságait. A megalkutás után a Ház nyomban hozzáfog a költségvetés tárgyalásához, majd pedig az adóreform kerül napirendre. A költségvetés tárgyalásánál valószínűleg a nyolczórás üléseket alkalmazzák, még pedig délelőtt tíz óratól délután két óráig és délután négy óratól esti nyolcz óráig. Ezzel kapcsolatban felmerült az a terv is, hogy a Ház ezután hétfőn és szombaton ne tartson ülést és tanácskozásait csak kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken folytassa.

Amikor a mai ülésben a revíziót megszavazták, a balpártiak, akik közül csak hat képviselő jött el, ezt kiáltották:

— Vége a szólásszabadságnak!

A függetlenségiakat ezt felelték:

— Vége a balpártnak! Újra kisemberek lettetek! Mit csináltok majd obstrukció nélkül?

Ez a kérdés kissé aggodalomba ejtette a disszidenseket és a folyosón megkérdezték gróf Andrássy Gyula belügyminisztertől, hogy hát ezután nem obstruálhatnak többé?

— Dehogyan nem — felelte mosolyogva Andrássy — ha csak ez a bajotok, ezután is megtehetitek, de ha többen lesztek! De husz ember többé nem obstruálhat!

Ott volt a csoportban Nagy Emil is, akivel a balpártiak évődni kezdtek:

— Rossz volt az indítványod, egy szakaszát sem fogadták el, mind módosították.

Andrássy kelt Nagy Emil védelmére:

— Arról Nagy Emil nem tehet. Amikor ő az indítványát megszövegezte, jól fogalmazta meg, jó magyarsággal, de az értekezleteken, előzetes tanácskozásokban annyi módosítást tettek rajta, hogy teljesen kiforgatták.

A revízió tárgyalását február huszonegyedikén kezdte meg a Ház és harminczhat napon át tárgyalta, százhét beszédet mondottak a revízióról és pedig tízet mellette, kilenczvenhatot ellene.

A jövő alakulások. A függetlenségi pártkörben ma este igen élénken beszéltek meg azokat a híreket, amelyek a várható új parlamenti alakulásról szólnak. A vitaközös nagy részben Kossuth Ferencz jelenlétében folyt le, a függetlenségi párt elnöke azonban nem nyilatkozott. Az eszmecsere folyamán többen kifejezést adtak annak a véleményüknek, hogy bizonyos oldalról gátat igyekeznek vetni a függetlenségi törekvéseknek, de egyszersmind nyomatékosan utaltak arra, hogy a függetlenségi párt kormányra jutását már nem lehet megakadályozni. Az átmeneti kormányzás idejére vállalt feladatok megoldásáig a koalíció föltétlenül fentartandó, mert a közösen vállalt feladatok közösen teljesítendők, azután azonban csak a függetlenségi párt veheti át a kormányzást. Később föllátogatott a pártkörbe Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztéryny József államtitkár is. A miniszterelnök az adóreformról és a mai szeszankét kapcsán a szeszkontingentálásról beszélgetett a képviselőkkel.

Az új parlamenti alakulásokról a „Neue Freie Presse” mai száma a következőket írja: Magyarországnak a parlamenti viszonyok jövődjének kialakulása foglalja le az érdeklődést. Számítalan jel mutat arra, hogy mértékadó körökben is sokat beszélnek erről a kérdésről. A házszabályrevízió után a választói reform megalkotása következik, amelylyel a koalíció elérkezett paktumszerű munkaprogramjának utolsó állomásához. A választói reformról szóló törvényjavaslat még az ősz folyamán elintézésre nyeres ha az 1906-ban kötött paktum azt is magában foglalja, hogy az új választást még a koalíciós kabinet vezesse,

ebben az esetben valószínű, hogy már az új választások keresztülvitele után a jelenlegi átmeneti korszak helyébe, új politikai alakulás lép. Ez az időpont már nincsen messze. Az a beszéd, amelyet Kossuth Ferencz a függetlenségi párt legutóbbi lakomáján mondott, az irányokat is megjelölte, amelyek szerint az új politikai alakulás a függetlenségi párt kívánásai szerint fog végbemenni. Kossuth Ferencz ez alkalommal azt is jelezte, hogy a függetlenségi párt politikája éppoly kormányképes, mint a 67-es pártoké, sőt szükséges is, hogy a függetlenségi párt vegye át a kormányzást, mert egyébként megszűnik a harmonia a korona és a nemzet között. Sőt a sorok között csatlakozásra szólította föl a 67-es pártokat is, amikor annak a lehetőségéről beszélt, hogy az egész Magyarország egy 48-as táborba tömörüljön. A függetlenségi párt vezérének valószínűleg fontos oka volt arra, hogy ezeket az eszméket éppen most hozza nyilvánosságra. Szavai annál fontosabbak, mert Kossuthnak csak néhány napja nyílt alkalma az uralkodó előtt kifejezni nézeteit, amikor — a saját bevallása szerint is — nemcsak a reszort-kérdésekről, hanem az általános politikai helyzetről is referált az uralkodónak. Ha föltételezzük, hogy Kossuth az uralkodó előtt is azokat a nézeteket képviselte, amelyeket a függetlenségi párt lakomáján fejtegetett, akkor megtaláljuk a kulcsát azoknak a tanácskozásoknak is, amely ez idő szerint a vezető államférfiak között folynak s amelyek Magyarország jövőjére nézve igen nagy jelentőségűek lesznek. A függetlenségi pártnak az az ambíciója, hogy az ország ügyeit egyedül intézze, a párt lapjaiból is kiviláglik. Az a kérdés most már, hogy ezeket a terveket hogyan fogadják Bécsben és a magyar 67-esek körében. Az a remény, hogy Magyarország egész politikai közönségét egy, negyvennyolczas táborba egyesítse, ez idő szerint lehetetlen és megvalósíthatatlan vágyakozás, mert arra sem az alkotmánypárt, sem a néppárt nem kapható. De az is valószínűtlen, hogy a korona beleegyezését adja a politikai viszonyok olyan alakulásába, mint amilyenről Kossuth Ferencz beszélt.

A függetlenségi párt vacsorája. Az orsz. függetlenségi és 48-as párt ma este tartotta meg szokásos heti pártvacsoráját a Kovács-féle vendéglőben. A vacsorán megjelentek: Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert miniszterek, Sztéryny József és Meskó László államtitkárok, Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető-elnöke, Leszkay Gyula háznagy, Kállay Ubul főispán, továbbá Sághy Gyula, Lovász Márton, Mérey Lajos, Nagy Emil, Visontai Soma, Lázár Zoárd, Eber Antal, Hammersberg László, Szatmári Mór, Horváth József (nagyvászonyi), Bernáth Béla, Gaál Sándor, Eitner Zsigmond, Thaly László, Kubinyi Márton, Bedőházy János, Szentiványi Gábor, Papp Elek, Kubik Gyula, Pataky László, Kállay Tamás, Halász Lajos, Pogány Lajos, Várady Károly, Várnay Imre, Olay Lajos, Ferdinándy Béla, Justh János, Babó Mihály, Lovász Andor, Dobrovics Milán, Steiner Ferencz, Nemes Bertalan, Irsay József, Korda Andor, Gaál András, Potoczky Dezső, Fried Lajos, Világhy Gyula, Szemere Huba, Muzsa Gyula, Weber János, Barczay Sándor, Gáspár János, Hebrony József, Hrabovszky Quidó orsz. képviselők és számos külfag.

Vacsora után felállott Hoitsy Pál és a következőket mondotta:

— Pártunk e barátságos összejövetelein az a szokás, hogy a beszédeket mellőzzük. Engedjétek meg azonban kedves barátaim, hogy a mai napon eltérjünk a szokástól. Kivételes nap van ma. Éppen két esztendeje annak, hogy a mi szeretett vezérünk, Kossuth Ferencz (Lelkes éljen) és az ő vezértársa, gróf Apponyi Albert (Éljen) kormányra jutottak. Azóta van szerencsénk közelebről ismerni Wekerle Sándort is, akit mindannyian megszerettünk. Lehetetlen kifejezést nem adnunk ez érzelmeinknek e napon. Az Ur Isten őket sokáig éltesse.

A jelen voltak hosszas, zajos éljenzessel fogadták a szavakat, amely után Visontai Soma szólal fel. Wekerle Sándor miniszterelnökre emeli poharát mint akivel a függetlenségi párt nemcsak koalícióban, hanem érzelmi összeköttetésben valósgos kapcsolatban van. Kiemelte Wekerle Sándor miniszterelnöknek államférfiúi érdemeit, a függetlenségi párt

iránta, mint a parlament vezére iránt szeretettel viseltetik, mit ő is viszonz, hiszen a párt társas összejövetelein igazi barátsággal vett mindig részt. (Lelkes éljenzés.)

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter néhány szóban köszönetet mondott a párttagok bizalmának és szeretetének megnyilvánulásáért. Ez évforduló biznysága annak a ténynek, hogy amit elvállaltak, azt hűségesen teljesítették is. Kéri a jelenlevőket, maradjanak meg annál a szokásnál, hogy az összejöveteleken a beszédeket mellőzzék. Poharát a jelenlevőkre üríti.

A társaság még sokáig maradt együtt.

A t. Házból.

1. Finálé.

A házszabályrevíziós vita utolsó bággyadt hullámverése okozott egy kis élénkséget ma a képviselőházban. De kicsinyke hullámverés volt ez, olyan, mint a tengerpart szélén, ahol csak a gyermekek ficzkádoznak s a víznek a fele homok és iszap.

Mindenki tudta, hogy a vita ma elmúlik. És mégis délelőtt tíz óraker egészen üres a terem. Kapóra érkezett a postások óriási küldöttsége a kupolacsarnokba, az egyenruhás levélhordók, szalónkabátos hivatalnokok és sápadt arcú kezelőleányok és asszonyok csoportja s azt lehetett mondani, hogy az elnöklő Návay Lajos velük van elfoglalva s emiatt nem nyílik meg az ülés. Návay valóban „biztosította” a postásokat ama jóindulatról, mely nélkül egy küldöttség sem távozik el a kupolateremből és csakhamar más deputációk jöttek, magyarruhások, ködmönösek, smokingosak és vége-hossza nem volt a vándorlásnak. De hiába... A karzati közönség már finoman érdeklődött a parlament iránt, de a képviselők most sem viszonozták az érdeklődést.

Fél tizenegy órára járt az idő, amikor Návay Lajos mégis megnyitotta az ülést és amikor kitünt, hogy a balpártnak egyetlen egy szónoka van, aki a házszabályrevíziós javaslat harmadik szakaszának alkalmából beszédet akar mondani s ez Farkasházy Zsigmond.

És most széttekintve a tájon, azt látjuk, hogy a balpárti részen jelen van a szónokló Farkasházy Zsigmondon kívül az öreg Szappanos István, a poétikus Nagy György, a diplomatikus Hoffmann Ottó és több senki, ha csak Irsayt nem számítjuk ide. Ellenben a nagy kormánypártot egyedül Muzsa Gyula képviseli és esetleg a néppárti Förster Ottó, míg maga a miniszter, gróf Andrássy Gyula üres padokat lát az alkotmánypárton. Már most tessék elképzelni, hogy Farkasházy Zsigmond egy-két perc alatt befejezi beszédét s ekkor váratlanul szavazni kell és keservesen kitünik, hogy a balpártiak, bármilyen kevesen vannak, mégis többen vannak a döntés idején, mint a rengeteg kormánypárt a függetlenségével, alkotmánypártival és néppártival együtt.

Azonban Ugron Gábor, aki a határozatképességről akar gondoskodni, nyugodtan sétálgat a folyosón.

— Nem félek én attól, — mondja, — Farkasházy nem végezi be rövidesen. Ő fontosabbnak tartja a maga beszédét, mint a leghatásosabb ötletet. Amíg ő szónoki sikereivel tetszeleg, addig a mi embereink szép csendesen összegyűlnek.

Pedig Farkasházy azzal kezdte a beszédét, hogy igen röviden foglalkozik a témával. De fél-tizenegykor mondta ezt és még féltizenkettőkor is olyan rövid volt, hogy az elejénél tartott.

Senkinek egyéb baja nem volt. Hammersberg László is csak azt óhajította, hogy tekintettel a temperamentumos és spóroló Justh Gyula távollétére, több meleget erresszenek be a fűtőgépeken.

A karzatokon meg zöld füzeteket osztogattak, melyek szólottak az állami ménekkel 1908. évben létesített fedezeti állomásokról, a herélt állami ménokről és hasonlókról. A viczczyártók megdöbbsentő adatokat betűzték ki a könyvből azzal kapcsolatosan, hogy előkelő urnók, grófnék és herczegnék minő beszerzéseket csinálnak.

Valahogy összekapcsolják a kettőt, a panasz-kodó postások megjelenését és a jól nevelt ménekre fordított nagy költségeket. A postát persze már nem igen viszik lovak és semmi esetre se olyanok, melyeknek egy-egy rendez-vous-ját 1200 koronával fizetik.

De térjünk vissza az üléssterembe. Farkasházy már bevégezte a beszédét és több szónok nincs. Csak azt kell már kiválogatni, hogy zárbeszéd tartására kiknek van joguk s ekkor kitünik, hogy mindössze ketten vannak: Nagy György és Farkasházy Zsigmond.

Nagy György beszél is. Am csak röviden. Pár mondatot akar mondani, de olyat, hogy márványba lehessen vésní. Elsóhajítja, hogy meghalt a magyar szólásszabadság és esküszik a Szappanos István fehér hajára és Kossuth Lajos szellemére.

Kossuth Ferencz, aki az imént jött be csendesen, mosolyogva bólintgat.

Farkasházy még kevesebbet mondhat. Hisz a beszédet is csak imént végezte és a zárszó arra való lenne, hogy amaz argumentumokra reflektáljon, melyek felszólalása óta elhangzottak. Am azóta nem hangzott el egyéb, mint a Nagy György beszéde s ezzel igazán nem vitatkozhatott. Hát csak azt mondta, hogy:

— Gondolják meg még egyszer a dolgot.

Csendes derűtség volt rá a válasz. A kormánypártiak már összegyülekeztek és szavaztak. Megszavazták a házszabályrevíziós javaslat utolsó szakaszát is, tehát ezzel az egész javaslatot.

Siettek vele és Farkasházy megbotránkozott:

— Olyan sietős az a klotür?

— Alig várják, hogy már megkapják a szájkosarat.

Bizonyára úgy képzelte, hogy mihelyt megszólal a határozat, hát minden képviselő részére behozzák és átadják az állami m. kir. szájkosarat. Milyen szép kép lesz, amikor itt fognak ülni nagy szájkosaraikkal a honatyák. (Előbb azonban tán mégis árlejtést hirdetnek a parlamenti szájkosarak szállítására és csak ha a szállítók megkapják a hasznót, akkor teszi fel mindenki a maga szájkosarat.) Persze az ellenzékieknek dupla adagot rendelnek, míg ellenben az elnökök felmentetnek a szájkosár viselése alól, sőt ami szót a többibe befojtának, az mind kijöhet az elnökök szájjából.

— Éljen! Éljen! Hoch! Éljen a szájkosár! — kiáltja Farkasházy Zsigmond.

Finis Hungariae! — teszi hozzá Nagy György.

S ez a két keserű kiáltás tudatja, hogy a finálé utolsó jelenetének is vége van. Návay Lajos most hirdette ki, hogy a revíziót elfogadták és hogy a módosításokat be fogják illeszteni a házszabályokba.

E nagy eset tiszteletére az ülést pár percre felfüggesztették.

A kis szünet alkotta a mély mesgyét, mely a régi kormányzatos elválasztja az újtot.

Csak ekkor tértek magukhoz a kifáradt diszidensek.

— Ha már oly sok külön határozati javaslatot csináltunk minden cél nélkül, a végébe pukkasztás céljából odabiggyesztéünk volna még egyet...

— És mi lett légyen az?

— Csak annyi!

Mondja ki a Ház, hogy a házszabályrevízió elfogadása alkalmából táviratilag üdvözli geszti gróf Tisza Istvánt és zsebkendősi Perczel Dezsőt.

11. Cserépdarabok.

— Vége a dicsőségeteknek! — kiáltották a kormányhoz tartozók az ellenzékiek felé.

— Most már nem lehet többé obstruálni, hát megszüntök nevezetese lenni.

— És Farkasházy, te Farkasházy, most már ki vagy te; egy senki, egy semmi.

Igy idézték Wekerle egy mondasát, melyet egykor Farkasházyval szemben használt és amelyért ő már sok beszéddel boszut állott.

— Oh, az vagyok, aki voltam, de legalább teljesítettem, amire vállalkoztam. Többet nem tehattünk.

— Ugy van. És nyugodjatok békével.

A balpártiak aztán gróf Andrássy Gyula elé járultak.

— Vége az obstrukciónak! — jelentették, meghajtván zászlójukat. (Hajolj meg, öreg Szappanos!)

— Nincs vége — vigasztalta őket a belügy-miniszter — csak annak van vége, hogy huszan csinálhassanak obstrukciót.

Huszan! Hisz ők ma már csak négyen voltak.

Sürgős interpellációt jelentett be Nagy György a vezérkari tisztek beosztása és elhelyezése tárgyában.

Az elnöklő Návay Lajos beleegyezett az interpelláció soron kívüli előterjesztésébe, mert ugymond, maga is nagy fontosságúnak tartja.

Amikor azonban Nagy elmondta az interpellációt és Jekelfalussy honvédelmi miniszter válaszolt rá, kitünt, hogy tévedés történt.

Nevezetesen az interpelláció nem volt nagy fontosságú s az elnöki ajánlás félrevezette a hallgatókat. Erre aztán Návay eképpen korrigálta a kijelentését.

— Nem azt akartam mondani, hogy én nagy fontosságúnak tartottam, hanem hogy Nagy fontosnak tartotta.

De már ekkor mindegy volt.

Holnap bezárják az ülésszakot és április 29-én megnyitják az újat. Ilyenkor a vakációra készülés zürzavarában elő szokott állani a képviselőház gazdasági bizottsága néhány jelentéssel és javaslattal. Senkise ügyel rá. Rendesen ujjabb és ujjabb, mindig fokozódó kiadásokról szólnak e javaslatok és jelentések, úgy hogy az új ülésszakra már készen találják a több-költséget.

Nagy parádéval dolgozik ez a diszes képviselőház. Egy egész kis hadsereg a tisztviselői kara tábornoki és ezredesi fizetésekkel. Egy középiskolai tanár alig keres annyit, mint a képviselőház alkalmazottjai közül a legalsóbb fokozott. A népiskolai tanító meg éppen excellenziás urnak szólíthatja a karzati szolgálát.

S a személyzet száma folytonosan növekszik, terjed, ellátásukra mind nagyobb és nagyobb összegeket szavaznak meg.

Már minden képviselő részére jut egy szolgáló rendes időben. De olyan napokon, mint a mai, egy-egy képviselő tíz szolgáló felett is rendelkezhetik.

Mert pompázó, fényűző nemzet vagyunk s az emberdiszt tekintik a legurasabbnak és leg-elegánsabbnak.

A parlament e divatnak hű kifejezője akar lenni s maholnap oda jut a nagy drágaságok között, hogy a képviselő fog inséget szenvedni, míg a sok parlamenti alkalmazott nagy poczakot ereszt.

Aminthogy az is előkelő tempó, hogy az ur, amikor mulat, kocsis-bort igyék, de a cigányt francia pezsgővel traktálja.

Ha a vége jó...

— A képviselőház ülése. —

Budapest, április 9.

Erre a közmondásra kell gondolni: „ha a vége jó, minden jó” — csak így tudja az ember elfelejteni azt a sok bosszantó herce-hurczát, mely a házszabálymódosítás vitájához hozzáragadt. Ma ugyanis elfogadta a képviselőház a Nagy-féle indítvány harmadik szakaszát is (Kmetty módosításával) és így bátorsággal lehet állítani, hogy a mai napon a magyar parlamentarizmus új korszakába lépett. Ez akkora esemény, hogy kedvéért el lehet felejtetni azokat a viharos és kevésbé viharos üléseket, melyeket a házszabályrevízió meg kellett usznia, hogy partot érhesen.

Az utolsó nap csöndes, emóció nélkül való volt. Farkasházy Zsigmond még egyszer falra-főstötötte azt az irtózatot veszedelmet, melyet a házszabályrevízió a nemzetre fog zúdítani. Nagy György pedig (a zárószó jogán) még egyszer elmondotta, hogy a balpárt a világ legkuruczabb pártja: — és ezzel elérkeztek a szavazáshoz. A tulnyomó többség elfogadta a harmadik szakaszt Kmetty módosításában és az indítványokat egytől-egyig elvetette. Éljenzéssel fogadták ennek az eredménynek a kihirdetését; míg a törpe minoritás nagyot sóhajtott, hogy most már igazán vége mindennek. Szünet követte ezt a szavazást és ezalatt a folyosón Andrásy ünnepelték.

Az ülés végén Nagy György interpellált. Erről lapunk más helyén számolunk be.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Raisz Aladár és Csizmazia Endre.

Az **elnök:** Megnyitja az ülést. A kérvények közt bemutatja több vármegye kérését a görög-keleti magyar egyház szervezéséről. (Élénk helyeslés.)

Kmetty Károly: Ideje már! Nagyon helyes!

Az **elnök** bemutatja továbbá a posta-, táviró- és telefonisták kérését fizetésük rendezéséről. (Helyeslés.)

Felkiáltások: Meg kell adni!

Az **elnök:** Jelenti továbbá, hogy Nagy György sürgős interpellációját jegyezték be a honvédtiszteknek a vezérkarból történt elhelyezéséről. Javasolja, engedjék meg Nagy Györgynek, hogy a napirend után előterjesztesse interpellációját. (Helyeslés.)

Következik a házszabálymódosítás harmadik pontjának folytatódó tárgyalása.

A házszabálymódosítás.

Farkasházy Zsigmond: Hősiesség volt a balpárt részéről, hogy megállta a vitát, az önkénykedés, a terrorizmus és a gorombáskodás egész rendszerével szemben. (Zaj.)

Az **elnök** rendreutasítja Farkasházyt.

Farkasházy Zsigmond mentegeti magát s újra erősen színezi pártja hősiességét, érdemét és terrorizmussal vádolja a többséget.

Az **elnök** másodsor is rendreutasítja Farkasházyt. (Zajos helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond hosszasan beszél a revízióról.

Kmetty Károly: Megigérted, hogy félóráig beszélsz!

Farkasházy Zsigmond: Befejezi beszédét. (Hosszszantartó élénk helyeslés.) Ma van két esztendeje, hogy a nemzeti kormány uralomra lépett. (Zajos éljenzés és taps.) Ime, ma a koalíció a szájkosár behozatalát ünnepli. (Zaj és derültség.)

Felkiáltások: Maga se hiszi, amit beszélsz!

Farkasházy Zsigmond: Ellenindítványt ad be arról, hogy ha az általános választói jog 1909-ig törvényerőre nem jut, a revízió elveszti érvényét.

Az **elnök** itt a vitát berekeszti s megállapítja, hogy a zárószó joga kiket illet meg.

Nagy György: Röviden beszél, hivatkozik rá, hogy a balpárt nem nyult a technikai obstrukció

eszközeihez s a felelősség egyedül a többséget illeti. (Vállaljuk! kiáltások.)

Farkasházy Zsigmond elfogadásra ajánlja indítványát.

Következik a szavazás.

A kérdés feltevésénél **Hoffmann Ottó** valamennyi indítványra kért szavazást. Javaslatát nem fogadták el.

A Ház Nagy György halasztó-indítványát, továbbá Farkasházy Zsigmond indítványait négy szavazat ellenében elveti és Kmetty Károly szövegezésében elfogadja a házszabálymódosítás harmadik pontját. A többi indítványokat és módosításokat rendre elvetik. Elrendeli továbbá a Ház, hogy **Lenygyel Zoltán** indítványa szerint az elfogadott szakaszok a házszabályok illető helyeire beiktassanak.

Nagy György: Vége Magyarországnak! (Zaj.)

Az **elnök** megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülést tíz percze felfüggeszti.

Szünet után

Nagy György előterjeszti sürgős interpellációját. Eről lapunk más helyén számolunk be.

KÜLFÖLD.

Az új angol kabinet.

London, április 9.

Asquith Herbert ma már mint Anglia miniszterelnöke hagyta el Biarritzot. A miniszterelnök ma délután utazott el Biarritzból, az éjjelt Párisban tölti és holnap délután érkezik Londonba. Asquith, aki a miniszterelnöki tárczán kívül a kincstár első lordjának hivatalát is elvállalja, nem lesz kénytelen magát új választásnak alávetni mert az alkotmány csak azt írja elő, hogy a népképviselők csak akkor kötelesek magukat új választásnak alávetni, ha koronahivatalat, vagy kettős fizetéssel járó hivatalat vállalnak. Asquith, mint a kincstár első lordja, ugyanolyan fizetést huz, amilyent, mint pénzügyminiszter kapott, azaz ötezer fontot évenként. A miniszterelnöki állás nem jár semmiféle fizetéssel és amikor Salisbury miniszteri pályafutásának vége felé a külügyi tárczáról lemondott és csak a miniszterelnöki tárczát tartotta meg, fizetés nélküli hivatalnok maradt.

Az új miniszterelnök jelenleg 56 éves és 1886. óta East-Tife kerület képviselője az alsóházban. Az angol szónokok egyik legkiválóbbika. Sir William Gladstone felismerte nagy talentumát és 1892-ben a belügyminiszterium titkárnak tette meg. Mikor a szabadelyipárt megbukott, Asquith visszatért az ügyvéd-pályára, de azontul is vezető szerepet vitt a liberális pártban. Sir Henry Campbell-Bannerman a felsőház vezetésére szorított és az alsóház vezetését átengedte Asquithnak, aki a miniszterelnököt betegsége óta a kormány élén helyettesítette s most örökre lépett.

Személyváltozások csak a főpécsetőri állásban és a lancasteri kancellár tisztében lesznek, egyébként a kormány tagjai a régié maradnak, de egy-két miniszterium gazdát fog cserélni, mert az új miniszterelnök a kincstári kancellárságra Lloyd George-t, a kereskedelmi kormány vezetőjét akarja állítani, lord Tweedmouth pedig maga kívánkozik el a tengerészeti miniszterium éléről valamely más, kevésbé nagy felelősséggel járó tárcza vezetésére.

Érdekes, hogy a jelenlegi kabinet tagjainak nagy része az ügyvédi pályáról került ki. Annak indult Sir Edward Grey, az angol külpolitika fiatal vezetője is, aki a kormány legmarkánsabb egyénisége. Gladstone mindig pártjának személfényét látta Greyben, nagy jövőt jósolt neki. Harmincezves korában már államtitkár lett a Downing-streeten és Campbell-Bannerman rábízta a külügyminiszterium vezetését. Sir Edward Grey, aki most töltötte be negyvenötödik évét, pompás szónok.

Vele egykoru Lloyd George kereskedelmi miniszter, aki szintén ügyvéd volt azelőtt. Egyike az alsóház legjobb szónokainak, félelmetes debatter és személyes híveinek tábora igen nagy. Asquith kívánságára valószínűleg a pénzügyminiszteri tárczát fogja átvenni.

A belügyminiszter, Gladstone Herbert, fia a hatalmas liberális államférfiúnak, William Ewart Gladstonnak. 1854-ben született, korán lépett a politikai pályára s 1881-ben helyettes államtitkára volt a pénzügyminiszteriumnak. Öt évvel később ugyanezt az állást töltötte be a hadügyminiszteriumban s 1892-ben átment a belügyminiszteriumba. Közel tíz év óta a liberális párt Chief Whip-ja, ami olyan tiszteletbeli állás, amely csak kiváló politikuskoknak szokott osztályrésztul jutni. Gladstone Herbert örökölte atyjának hatalmas politikai talentumát.

A hadügyminiszter, R. Haldane, aki 1856. évben született Edinburghban, majd Göttingában jogot tanult, hírneves és keresett ügyvéd volt Londonban, de tudóskörökben is nagyrebecsülték filozófiai tanulmányai és művei révén. 1885-ben választották be az

alsóházba és a liberális pártban hamarosan vezető szerepre tett szert.

John Morley, India államtitkára a kabinet legöregebb tagja, az idén tölti be hetvenedik évét. Hivatására nézve ügyvéd, de sohasem praktizált. Egy negyedszázad előtt jutott be a parlamentbe s két ízben volt irországi államtitkár. Ő írta meg a nagy Gladstone legjobb életrajzát.

Lord Tweedmouth, akinek neve Vilmos császár ismeretes levele következtében világhíres lett, az admirális első lordja, tengerészeti miniszter, 1849-ben született s ő is Chief Whip-ja volt a liberális pártnak. Őt szemelte ki a miniszterelnök a titkos tanács elnökévé, míg a jelenlegi közoktatási miniszter, Mc. Kennay lesz az admirális első lordja.

Érdekes alakja a kabinetnek a közmunkaminiszter, John Burns, kiváló népszónok, a munkásság vezére, aki ifjúkora óta nagy szerepet játszott a londoni szociáldemokraták között. 1892-ben választották meg Batterseaban, a munkásoklakta kerületben s mióta miniszter lett, semmiben sem változtatta meg életmódját, munkászubonyban jár hivatalába.

Irország minisztere, Bryce közel jár a hetvenhez s ügyvédi gyakorlatát cserélte fel a képviselősséggel. Egy ízben helyettes államtitkár volt a külügyminiszteriumban. Earl of Crewe, a titkos tanács elnöke, aki a gyarmatiügyi miniszterium vezetését fogja átvenni, 49 éves és veje lord Roseberrynek. Viktória királynőnek főudvarmestere, majd később Irország alkirálya volt. Tagja még a kabinetnek Aberdeen is, Irország helytartója, aki szűkebb hazájában felette népszerű s a kilenczvenes évek derekán Canada fő kormányzója volt.

Bíró is van a miniszterek között: Sir Robert Reid, aki skót származású s mint lord nagykancellár, tagja a kabinetnek. 1846-ban született, kitüntetéssel végezte az oxfordi egyetemet, 1871-ben bíró lett s 1894-ben főállamügyész.

Lloyd George örökét Windston Churchill, a liberális pártnak egy kimagasló egyénisége fogja átvenni.

Az osztrák képviselőház ülése. Malakowski képviselőnek a közmunkaügyi miniszterium dolgában benyújtott sürgősségi indítványának tárgyalása során báró Beck miniszterelnök hangsúlyozza, hogy az alkotmány által kétséget kizárólag megállapított és a miniszteriumok felállításánál eddig kivétel nélkül követett gyakorlat által szentesített alapelv az, hogy új miniszterium felállítása a korona joga és ugyanabban az értelemben járnak el az összes államokban, még köztársaságokban is. A miniszterelnök beszéde további folyamán kijelenti, hogy a szönyegen lévő törvényjavaslat számol a szigorúbb felfogással is, hogy a törvényileg megállapított illetékességi körök megváltoztatása törvényhozási intézkedést kíván meg. A miniszterelnök végül kéri a javaslat sürgős elfogadását, miután ez a rendezett közigazgatás érdekében áll.

A javaslat folytatódó tárgyalása során Gessmann miniszter a javaslat sürgősségét különösen azzal indokolja, hogy a miniszterium gyors felállítása megkönnyítene a többi tárczák munkáit. A miniszterium felállítása már régóta érzett szükség, tehát nem politikai nehézségek megszüntetésére életbeléptetendő intézmény. Hangsúlyozza, hogy resortjának hatáskörét már a trónbeszéd vázolta. Részletesen tárgyalja az egyes ágakat és kiemeli az államnak azon kötelességét, hogy figyelemmel kísérsje a szénkérdést. Tiltakozik azon vád ellen, mintha csak a középosztály képviselője lenne, kiemelve, hogy mindenkor az iparpártolást sürgette. Az új miniszteriumnak az lesz a kötelessége, hogy a törvényhozási intézkedésekkel és állami eszközökkel az ipart hathatósan támogassa. Bár a hatáskörébe vágó dolgok mindegyikében nem szakember, eddigi nyilvános működése alapján azt állíthatja, hogy helyén fog állani és kijelenti, hogy legjobb igyekezetével azon lesz, hogy a hozzáfűzött várakozásoknak megfelelően. (Élénk helyeslés.) A minisztert számosan üdvözik. A ház 292 szavazattal 99 ellenében sürgősnek mondja a javaslatot (Helyeslés.) és ezután áttér a közmunkaügyi miniszterium felállítására vonatkozó javaslat érdemleges tárgyalására. Elsőnek egy csel radikális képviselő szólal fel a javaslat ellen, mire a késő esti órákban berekesztik a tárgyalást. Legközelebbi ülés holnap.

A képviselőház ülésének végén Steinwender képviselő és társai sürgős indítványt adtak be a költészet és az irodalom második olvasása tárgyában, melyek felől a bizottsági jelentés elkészül.

szerint a lius mások kinevezni boni patr lisok ram Wahrmu any kö kinevezés

Lang ma lépett vözölte a afelett. h a belépés

A né tik, hogy amelyen foglalkozt tagok jele a képvisve szavazni. kizárólag séggel ne mélye ell

A bir mezögazd ségvetésel élénk volt tokat és a el, amely felállítását

Szerb hetségesn minisztern tani. E m kormány miniszteri támogatassa lic képvis

Minho lyesebb p azt hiszik. megtörtén felosztás a jelen k tevékenys kormányt kormány Kormányk szik, hogy Pasics-kor

Bülow tegnap tö Szögyény- az olasz n beszélést összefügg thal kültg két biroda

Nikita lem megs székesegy két. Ezután időző tagj tertanács az osztrák ket, valam képviselőit mácziai k méltóságn fejedelem tere díszel

Bajor tesülés sz kompromis létre ez a jog tárgya fog lépni, hiszik, hoz tettek a k osztása tá

Az an stantinápol igazgatósá benyújtotta

Uj híborosok. A Petit Parisien római értesítése szerint a legközelebbi konzisztóriumban, amely Julius második felében lesz, több új kardinális foglalkoztatni, így a többi közt a párisi érseket, a lisszaboni patriárkát és a bécsi nunciust foglalkoztatni kardinális rangjára fölemelni. A bécsi nuncius, aki a Wahrmond-dologban a Vatikán és az osztrák kormány között a konfliktust idézte föl, kardinálissá való kinevezése után meg fog válni mostani állásától.

Lengyel pártok egyesülése. A lengyel néppárt ma lépett be a lengyel klubba. Globinsky elnök üdvözölte az új tagokat és örömeinek adott kifejezést afelett, hogy az utban álló akadályok elhárítása után a belépés megtörtént.

A német agrárpárt tanácskozása. Bécsből jelentik, hogy a német agrárpárt ma tanácskozást tartott, amelyen főleg a szerb kereskedelmi szerződéssel foglalkoztak. A költségvetési bizottságba tartozó tagok jelentése után egyhangulag elhatározták, hogy a képviselőház plénumában a javaslat ellen fognak szavazni. A német agráriusok ezen magatartását kizárólag gazdasági szempontok indokolják és éppenséggel nem irányul a földmívelésügyi miniszter személye ellen.

A birodalmi дума ülése. A дума mai ülésén a mezőgazdasági, valamint a kincstári birtokok költségvetéseit intézte el. A vita egyes helyeken igen élénk volt. A ház a bizottság által javasolt határozatokat és a mérsékelt jobbpárt módosítványait fogadta el, amelyek egy földmívelésügyi minisztériumnak felállítását kívánják.

Szerb kormányválság. Jól értesült körökben lehetségesnek tartják, hogy Nikolics közoktatásügyi miniszternek sikerülni fog az új kormányt megalakítani. E mellett azonban szó van arról is, hogy az új kormány elnöke Milovanovic lesz. Egy Nikolics-minisztériumnak kilátása volna arra, hogy Pasics támogassa, mert Pasicot távollétében mindig Nikolics képviselte.

Minhogy Péter király az összes pártok tekintélyesebb politikusaikat meghallgatta, illetékes körökben azt hiszik, hogy a döntés a válság dolgában este megtörténik. Az összes pártvezérek a szkupstina feloszlását ajánlották, tekintve, hogy az ellenzék a jelen kormánnyal nem akar együttes parlamenti tevékenységet kifejtetni. Ha a király nem a Pasics-kormányt bizza meg a szkupstina feloszlásával, a kormány valószínűleg reggel beadja lemondását. Kormánykörökben azonban általánosságban azt hiszik, hogy a király a parlament feloszlásával a Pasics-kormányt fogja megbízni.

Bülöw tanácskozása. Bülöw birodalmi kancellár tegnap több porosz miniszterrel érkezett. Később Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövetet és az olasz nagykövetet fogadta, akikkel hosszabb megbeszélést folytatott. Ez a találkozás kétségtelenül összefügg Bülöw bécsi útjával, amikor Bülöw Aehrenthal külügyminiszterrel hosszabb ideig konferált a két birodalom ügyeit érintő kérdésekről.

Nikita Pétervárott. Miklós montenegrói fejedelem megszemlélte ma a Péter-Pál erődben lévő székesegyházat és ebben III. Sándor császár síremlékét. Ezután meglátogatta a császári család Pétervárott időző tagjait, Stolipin miniszterelnököt és a minisztertanács többi tagjait, számos állami főméltóságot, az osztrák-magyar, a török és az olasz nagyköveteiket, valamint Bulgária és Görögország diplomáciai képviselőit. A fejedelem a mai nap folyamán a diplomáciai kar számos tagjának, valamint számos főméltóságnak látogatását fogadta. 7 órakor este Miklós fejedelem Czarszkoje-Szelőba indult, ahol tiszteletre diszebed lesz.

Bajor választási jog. Biztos forrásból eredő értesülés szerint ma d. u. a választási jog ügyében kompromisszum jött létre. Hogy mily alapon jött létre ez a kompromisszum, amelyvel a választási jog tárgyalására kiküldött bizottság a kormány elé fog lépni, arról a bizottság tagjai hallgatnak. Azt hiszik, hogy a nemzeti liberálisok engedményeket tettek a konzervatívoknak a választási területek beosztása tárgyában.

Az anatóliai vasutvonal meghosszabbítása. Konstantinápolyból jelentik: Az anatóliai vasutak ottani igazgatósága a török közlekedési minisztériumhoz benyújtotta a Bagdad-vasut vonalának 600 kilométer-

rel való meghosszabbításáról szóló tervet, amely szerint Bulgurlu végállomástól Aleppoig vezetne a vonal. Friedrich főmérnöknek, a keleti vasut főmérnökének vezetése alatt 20 mérnök fog 16-án Mitroviczába utazni a szandzsák-vasut nyomjelzési munkálataira.

Castro elnök megrendszabályozása. A Newyork World jelenti washingtoni távirat alapján, hogy Roosevelt elnöknek eltökélt szándéka Venezuela ellen tengerészeti expedíciót küldeni, mert már torkig van Castro kétszínű viselkedésével. Az expedíció mobilizálása azonnal megkezdődik, mielőtt a kongresszus helybenhagyja ezt az intézkedést. A terv az, hogy ötezer főnyi szárazföldi hadsereget és ezer emberből álló tengerészkereszteszettel szállítsanak Venezuelába Castro megrendszabályozása céljából. A hír még megerősítésre szorul.

A marokkói helyzet. A mai minisztertanácsban Pichon külügyminiszter közölte, hogy a Kazablanka-Berresdi és a francia tábor között levő területen teljes nyugalom uralkodik. Muley Hafid arra törekszik, hogy a Mdakrakat elenséges magatartásukban megerősítse, amennyiben tüzérségi löszereket szállított, nekik és a kaidokat a francziák ellen tüzei. Hafid meghallja, amely már fosztogatni kezdett, a francia csapatok közeledtére elmenekült. A francia csapatok egy különítménye ideiglenesen Settatban foglalt állást.

A portugál választási zavarok. Lisszabonból jelentik, hogy Machado, a republikánus párt vezére, a párt vezetősége nevében kijelentette, hogy a párt a múlt vasárnapi eseményektől teljesen távol áll és hogy a zavargást a reakzionárius izgatók szervezték. Machado tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy azokat a szomorú eseményeket a republikánus csoport idézte elő. A rendőrség letartóztatta azoknak a tüntetőknek a vezérét, akik azzal vannak vádolva, hogy a városi gárda zárt sorait erőszakkal áttörték. Guvera tábornok utasítást kapott, hogy vizsgálatot indítson a városi gárdának a legutóbbi vasárnap történt zavargásokkor tanúsított magatartásának kiderítésére.

Lisszaboni magánjelentés szerint a király ragaszkodik ahhoz, hogy a választási zavargásokról beérkezett titkos jelentéseket neki bemutassák. A király környezete beszéli, hogy a fiatal uralkodó bámulatos hősiességgel küzdi le lelki depresszióját. Hétfőről keddre virradó éjszaka a király a belügyminisztériumban volt s személyesen olvasta a választási jelentéseket. A kabinetben és a közigazgatási hatóságok legfőbb vezetésében jelentékeny változások lesznek a király egyenes kívánságára.

EGYHÁZAK.

— (A karlóczai érsekség adminisztrátora.) Ma érkezett Karlóczára a görög-keleti szerb metropolia területén lévő kolostori, valamint egyházi javak igazgatása, felügyelete, fölhasználása, valamint a zárdaszerzetesek tárgyában alkotott világilag jóváhagyott kongresszusi határozat, továbbá a Bogdanovic Luczian püspöknek a karlóczai érsekség és metropolia adminisztrátorává történt kinevezéséről szóló királyi rendelet, amely elrendeli, hogy a patriárkai szék betöltéséig a karlóczai érsek és metropolita a patriárkát megillető összes adminisztratív jogokat gyakorolja, kivéve az annak ítéjén összehívandó kongresszuson való elnöklést, amely jog a fölszentelés szerint legidősebb püspököt illeti meg. Az adminisztrátor az említett idő alatt a néhai érsek-metropolitát a kongresszusi választmánylyal, a metropoliai egyházi tanácsal és annak egyházmegyéjével szemben is helyettesíti, ő áll a karlóczai főegyházmegye élén és ez egyházmegyében teljes mértékben gyakorol nemcsak az adminisztratív, hanem a püspöki jogokat is. Ami a metropoliai vagyont illeti, a Karlóczán levő ingó vagyon az adminisztrátornak lettár mellett átadandó, az ingatlan vagyont, valamint a dállai uradalmat az adminisztrátorság tartamára is a kongresszusi választmánylyal kezeli. A királyi adminisztrátornak az érsekség interkaláris jövedelméből évi 48.000 korona tiszteletdíjat rendel el a határozat. Bogdanovic adminisztrátor a kongresszusi választmány ülését április 13-ára, a metropolia egyházi tanácsulását április 15-ére Karlóczára hívta össze.

— (A református egyházkerületi közgyűlés.) Kolozsvárt a református egyházkerületi közgyűlés mai harmadik napján letárgyalta a tárgysorozat összes pontjait. Egyes tanszékek betöltése után a közgyűlés délután véget ért.

— (Horváth Sándor nyugalomba vonul.) Az ágostai hitvallású evangélikus magyar egyházközség Deák-téri templomának érdemekben gazdag, ősz lelkésze, Horváth Sándor, nyugalomba vonul. Ebéli szándékát az e hónap elején tartott presbitériumi ülésen a magas életkorára hivatkozva már benyújtotta avval, hogy ez év augusztus 15-én megváljék állásától, amely tisztességes kora miatt súlyos terhet ró rá. Horváth Sándor kérelmét a presbitérium az egyház közgyűlése elé fogja vinni. Vele a budapesti evangélikus egyház egyik legérdemesebb lelkésze vonul nyugalomba. Horváth Sándor immár majd egy félszázad óta lelkésze egyháznak és huszonkét esztendőn keresztül töltötte be azt az állást, amelytől most meg akar válni. Mint lelkész jószákos szive és finom modora miatt mindenki szerette.

— (Az alsó-szabolcs és hajduvidéki ref. egyház-megye) ma tartotta közgyűlését Debreczenben dr. Balthazár esperes elnöke alatt. A gyűlésen megjelent Veszprémy főispán, Kovács Gyula alispán és Benedek János orsz. képviselő is. Az esperes megnyitó beszéde, melyben a ref. lelkészi egyesület ellen felhozott alaptalan támadásokat rektifikálta, nagy tetszést aratott. Beszédében rámutatott az egyetemes adóügyi bizottság ama helytelen eljárására, hogy az egyházak segélyezését álczimeken megnehezítette politikai szempontból. A református papság nézetét tolmácsolja, amikor azt óhajtja, hogy Magyarországon csak két küzdő párt legyen, a liberális és a klerikális párt. Ez esetben reméli a liberális teljes döntő győzelmét. Az egyes választások után a közgyűlés tudomásul vette, hogy a hajduböszörményi ref. egyház az összes tanítók fizetését az államiakéval egyenlősítette. A folyó ügyek elintézése után bírósági ülés volt, amelyet 1000 terítékes ebéd követett.

— (Istentisztelet.) A Deák-téri evangélikus templomban április 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Raffay Sándor pozsonyi teológiai tanár tartja a magyar szentbeszédet.

— (A közönség és a nagyheti ájtatosságok.) A IV. kerületi elöljáróság, tekintettel arra, hogy a nagyheten a Szentsir látogatása alkalmával oly nagy tolongás szokott lenni, hogy gyakran a közönség testi épsége is veszélyeztetve van, felhívta a belvárosi főplébániát, az angol kisasszonyok Sancta Mária-intézetét, a központi papnöveldeket, a Kegyes tanítórendet, a Szent Ferencz-rendet és a budapesti Szervita-rendet, hogy templomaikban úgy rendezzék a nagyheti Szentsir-látogatást, hogy a közönség bejáratul csakis a templom főbejáróját, kijáratul csakis a templom oldalajtóit, illetve sekrestyéjét használhassa. Bent a templomban a Szentsirhoz vezető irány, valamint a Szentsir elhagyása után a kijárási irányra feliratot táblával és iránymutatóval jelzendő.

— (Bibliai előadás.) Pénteken, április 10-én, est 7 órakor az Erzsébet-körut 7. sz. alatti teremben Könyv Gábor, a ref. ifjusági egyesület utazó-titkára és Webster J. tartanak előadást e tárgyról: Jézus tanítása a keresztről. Mindenkit szívesen látnak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága ma Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. A bizottság a királyi tanfelügyelő javaslatára Alsódabas, Bja, Budajenő, Budakeszi, Dunapataj, Gyón, Harta, Kakucs, Kistétény, Kocsár, Ócsa, Perbál, Peszékadaes, Szalkszentmárton, Solt, Tápiószéle, Tinnye, Torbágy, Tok, Törtel, Törökbalint és Zagyvarékás községekben gazdasági jellegű ismétlőiskolák szervezését rendezte el.

A hódmezővásárhelyi főispán beiktatása. Ma délelőtt iktatta be Hódmezővásárhely törvényhatósága újonnan kinevezett főispánját, Spilka Antal. Ezen alkalomra leutazott Justh Gyula, a képviselőház elnöke is, aki a városnak diszpolgára. Wekerle Sándor miniszterelnök és a kormánynak több tagja, akik a városnak szintén diszpolgárai, továbbá Nagy Lajos képviselőházi alelnök levélben mentették ki távolmaradásukat. A beiktatáson a szomszéd vármegyék és városok nagy küldöttséggel képvisel-

tették magukat. Részt vettek az installáción: Csánád, Csongrád, Békés és Arad vármegyék, továbbá Szeged, Arad, Makó, Szentes és Mindszent városok küldöttségei. Spilka Antal főispán a csanádme-
gyeiek diszmagyarba öltözött impozáns küldöttségé-
vel érkezett, amelynek vezetői Ná v a y Tamás csa-
nádme gyei főispán és Nagy Károly függetlenségi
pártelnök voltak. A város határánál dr. Csáky La-
jos főügyész üdvözölte, a városházánál Juhász
Mihály kir. tanácsos, polgármester köszöntötte me-
leg szavakkal a főispánt. A református, majd a ka-
tolikus templomban tartott ünnepi istentisztelet után
folyt le a beiktatás.

A közgyűlésen Juhász Mihály kir. tanácsos,
polgármester melegen üdvözölte Justh Gyulát, a
város díszpolgárát, mire a jelen voltak perczekig tartó
lelkes éljenzéssel és tapsal tüntettek Justh Gyula
képviselőházi elnök mellett.

A küldöttségileg meghívott új főispán az eskü-
tétel után nagy hatást keltő beszédet mondott. A
munkáskérdést — ugymond — pusztán tételes tör-
vényhozási intézkedésekkel megoldani nem lehet. Bár
munkásvédelmi törvényeinkkel a kulturálmok között
is a legelső helyen állunk, ez még nem elég; a tár-
sadalomnak is ki kell venni a maga részét a szociá-
lis kérdések megoldásából. Meg kell győzni a mun-
kásságot arról, hogy szeretettel kezeljük ügyét és
hogy a lelketlen izgatók önérdékből agítálnak a tár-
sadmalmi rend felforgatására. Be kell bizonyítani, hogy
ezek az izgatók nem olyan jóakarói a munkásságnak,
mint a róluk szeretettel gondoskodó magyar tár-
sadalom. — A diszgyűlés után levonultak Kossuth Lajos
szobrához, amelyet Justh Gyula képviselőházi elnök
mint a város díszpolgára, a következő mély hatást
gyakorolt szavak kíséretében koszoruzott meg:

— Midőn e nagy, hatalmas magyar város falai
között először jelenek meg, mint e város díszpolgára
— ugymond Justh — első kötelességem, amelyet szí-
vem és lelkem sugal, hogy előjök ide tehozzád, ha-
zánk édesatyja, előjök és megkoszoruzzam szobro-
dat. Pihenj nyugodtan, pihenj békével, az igaz ma-
gyar sohasem lesz hűtlen a te emlékedhez és példá-
dat követni fogja az idők végéig.

Justh Gyulának rövid kijelentéseit rendkívül
lelkes éljenzéssel fogadták. Ezután visszamentek a
városházára, ahol Spilka Antal főispán küldöttsége-
ket fogadott.

Délután egy órakor a Fekete Sas-szálloda nagy-
termében bankett volt a főispán tiszteletére.

Beregme gy e törvényhatósága tegnap és ma tar-
totta rendes közgyűlést, amelyen Batay András fő-
ispán elnökölt. A főispán méltatta néhai Uray Imre
orsz. képviselőnek a megyei életben kifejtett érde-
meit, mire a közgyűlés elhatározta, hogy azokat
jegyzőkönyvileg megörökíti és erről az elhunyt kép-
viselő özvegyét is értesíti. Azután egyhangulag bi-
zalmat szavaztak a főispánnak.

Székesfehérvár köztörvényhatósága ma gróf
Széchenyi Viktor főispán elnöklésével közgyűlést
tartott, amelyen megválasztották a tisztviselőket. A
főispán bejelentette, hogy a város tisztikara lekö-
szönt és hogy Havranek József a város pecsétjét
rendelkezésére bocsátotta. A polgármesteri állásra
két pályázó jelentkezett: az egyik Havranek József
jelenlegi polgármester, aki 30 év óta áll a város
tisztikara élén és Saára Gyula, Székesfehérvár vá-
ros orsz. képviselője. Havranek volt polgármester
55 szavazata ellenében túlnyomó többséggel dr.
Saára Gyulát választották meg. A tisztviselői kar
többi tagját egyhangulag újból megválasztották. Az
új polgármestert, aki nem tartózkodik ezuttal a város-
ban, végzésileg értesítik a választás eredményéről.
A többi tisztviselő letette a hivatali esküt.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Ötszáz postás deputációja.

Budapest, április 9.

A postások memorandumát egy ötszáz tagból
álló deputáció vitte ma föl a képviselőházba, ahol
azt átnyújtották Ná v a y Lajos képviselőházi al-
elnöknek, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi mi-
niszternek és S z t e r é n y i József államtitkárnak. A
monstre-küldöttséget — melynek élén Batthyány
Tivadar állt — mindahárom helyen igen szívélyesen
fogadták s a legbiztosabb ígéretekkel bocsátották ut-
nak. A közvélemény minden esetre pártolólág nézi
a postások mozgalmát s örülni fog, hogyha a ma
mondott ígéretek valósággá válnak.

A postások tisztelgéséről tudósításunk a követ-
kező:

A posta-, táviró- és távbeszélőtisztek, szolgálk
és segédszolgák és táviratkezelők több, mint ös-
száz tagból álló küldöttsége tisztelgett ma délelőtt
10 órakor a képviselőházban. A küldöttséget gróf
Batthyány Tivadar vezette.

A küldöttség először Ná v a y Lajost, a képviselő-
ház alelnökét kereste fel, akinek Földessy János
posta- és táviró-felügyelő, a postatisztviselő kaszinó-
nak elnöke, átnyújtotta a tisztviselők és szolgálk me-
morandumát azzal a kéressel, hogy azt a kérvényi
bizottság elé terjeszse. Ná v a y Lajos alelnök vá-
laszában kijelentette, hogy Justh Gyula elnök tá-
vollétében örömmel veszi át a kérvényt; a maga
részéről a legnagyobb jóindulattal viseltetik az ügy
iránt és gondoskodni fog arról, hogy a kérvényi bi-
zottság mielőbb foglalkozzék ezzel az ügygel, amely
igen sok érdemes alkalmazottnak jogos érdekeit van
hivatva előmozdítani.

Ezután Kossuth Ferencz kereskedelemügyi
miniszter fogadta a küldöttséget a kupolacsarnok-
ban. Gróf Batthyány Tivadar üdvözölte hosszabb be-
szédben a minisztert. A nemzeti kormány — mon-
dotta — rövid kétévi kormányzása alatt igen sokat
tett az állami alkalmazottak egyes kategóriái hely-
zetének javítása érdekében. Különösen Kossuth Fe-
rencz volt az, aki az államvasuti alkalmazottak illet-
ményrendezését az egész vonalon keresztülvitte.
Ezért a posta- és táviróalkalmazottak úgy saját
magukkal, családjukkal, mint magával a testülettel
szemben kötelességüknek tartják, hogy szintén meg-
szólaljanak és azzal a kötelességtudó tisztességgel,
amely az állami tisztviselőknél ezt a kategóriáját
mindenkor kitüntette, kilépjenek a porondra és elő-
terjeszszék a maguk kérelmeit.

Kossuth Ferencz kifejtette, hogy a posta- és
távirdaszolgálat Magyarországnak egyik díszé,
amelyről egész Európa elismeri, hogy sehol sincs jobb
posta- és távirdaszolgálat, mint nálunk. Maga ez a
tény természetessé teszi azt, hogy a maga részéről
mindent megtesz, amivel a posta- és táviróalkal-
mazottak helyzetén javíthat. A tényállás az, hogy
egyszerre minden téren radikálisan nem lehet sza-
nálni az e tekintetben fennálló bajokat, mert magá-
tól értetődőlő figyelemmel kell lenni az ország tel-
jesítőképességével. Amit megtehet, azt megtette ed-
dig is s megteszi ezentúl is. Rámutat arra, hogy pél-
dálul részjutalék címén 2,318.000 korona osztatott
szét, továbbá az 1908. évi költségvetésben 1036 sze-
mély előléptetését állították be és 618 kinevezés van
kontemplálva. Rámutat továbbá arra, hogy az éret-
ségi vizgát letett egyének a postánál azonnal a X.
rangfokozatba lépnek, míg más szolgálatnál csak a
XI. rangfokozatba, ami körülbelül 10—12 évet jelent
az előléptetésnél. Mielőtt határozott ígéretet tenne,
elsősorban a pénzügyminiszterrel kell a kérdést meg-
beszélnie. Biztosíthatja a küldöttséget azonban, hogy
atyai szeretettel viseltetik irántuk és reméli, hogy
sikerülni fog a jövőben helyzetüknek javítása.

A küldöttség tagjai hosszas, lelkes éljenzéssel fo-
gadták a miniszter választát.

Ezután a postások küldöttsége délután egy óra-
kor S z t e r é n y i József kereskedelemügyi államtit-
kárt kereste fel a kereskedelemügyi minisztérium-
ban. Földessy János elnök előadta a postások ké-
relmét. Gróf Batthyány Tivadar arra kérte az
államtitkárt, hogy a miniszterelnök és pénzügy-
miniszter előtt tolmácsolja az alkalmazottak kérését,
amelyeket a maga részéről nagyon jogosaknak tart.

S z t e r é n y i József államtitkár hosszabb be-
szédben válaszolt:

Az önök kérésére nézve — mondta — szokás-
szerinti nyílt és egyenes nyilatkozatot kívánok tenni.
Ha van az állami életben szolgálat, amelynek kivá-
lósága minden kritika felül áll, úgy elsősorban a
magyar kir. posta- és táviró-intézmény az. És hogy
ez az intézmény erre a fokra emelkedett, az nem-
csak a vezetőség érdeme, hanem azon tisztviselők,
altisztek és szolgálk ezreinek is érdeme, akik egész
szeretettel, egész lelkesedésüket vitték a szolgál-
latba és gyakran önmegtartóztatással szolgálják az in-
tézményt, amely annyi megbecsülést szerzett ha-
zánknak a külföldön is. Ezért a munkásságért dicsze-
lencziája, a miniszter ur és szerény magam a legna-
gyobb elismeréssel adózunk önöknek és ha alkalm-
unk kínálkozik, legyenek meggyőződve, hogy a

jövőben is meg fogjuk tenni, hogy elismerésünket té-
nyekben juttatjuk kifejezésre.

Az önök kérései több csoportba sorozhatók, van-
nak olyanok, amelyek a miniszteriumnak saját hatá-
skörében vannak és adminisztratív uton elintézhetőek,
amelyek egyrésze elimináltot is nagyrésztben és
ugy tudom, az önök megelégedésére, más részük el-
intézendő és vannak olyanok, amelyek törvényhozási
intézkedést igényelnek. Mert jól tudjuk, hogy kérésük
súlypontja a rendes javadalmazások intézményének
szabályozása. Érezzük mindannyian, akik a szolgál-
latra vagyunk utalva, hogy az élet drágasága foko-
zott követelményekkel áll elő a családfenntartásban
és ha érezzük, hogy kötelességünk is a lehetőség hatá-
rain belül segíteni ezen. Az önök memorandumának
az a pontja, amely a fizetésrendezést illeti, messzebb-
menő tárgyalást igényel természetesen, mert hisz
összefüggésben van egyéb állami üzemekkel és in-
tézményekkel is. Készségesen elismerjük és hirdet-
jük, hogy a postai alkalmazottak külön állása az ál-
lami alkalmazottak körében kétséget nem szenved-
het. Például nem lehet egybevetni a mozgó postai
szolgálatot azzal a szolgálattal, amelyet az irodában
teljesítenek az alkalmazottak. És ha lehetett a ma-
gyar államvasut kebelében levő még terhesebb szolgál-
tát végző mozdonyvezetőket a szolgálati idő te-
kintetében külön elbánásban részesíteni, úgy nyíltan
kimondom — és ez nem egyéni véleményem, hanem
a miniszter ur véleménye is — hogy a mozgópostai
alkalmazottak hasonló elbánást érdemelhetnek. És
hogy tovább szőjem a példát, itt vannak a posta-
és táviró-kezelők, akik annyi emeletet másznak
meg naponként, akiknek hasonlíthatatlan súlyosabb
szolgálatuk van, mint a hivatal légkörében szolgáló
tiszteltek és szolgálk, akik mellékjövödelmekkel
is bírnak. Mindezt a miniszter ur teljesen átérzi, is-
meri és vallja és ha ő nem mondotta volna el talán,
és megmondom önöknek, még mielőtt ilyen mozgal-
mat indítottak volna, a miniszter ur már is tárgyalá-
sokat kezdeményezett, tehát saját elhatározásából,
hogy a postai alkalmazottak ezen része lehetőleg kü-
lön elbánásban részesüljön. Biztosíthatom önöket,
hogy a jóindulatnak olyan fokával állanak szemben
az összkormányban, a miniszterelnök urnál, a keres-
kedelemügyi miniszter urnál, hogy nem kélek, mi-
szertint a kormány keresni fogja a módját annak,
hogy a legégetőbb bajokon sürgősen segítsen.

Hogy reflektáljak a t. elnök ur azon szavaira,
amelyben a magasabb és alacsonyabb fizetést emli-
tette, örvendek, hogy azt a hangot megütötte, mert
tényleg a baj abban van, hogy igen magas kezdőfize-
tés van kis kvalifikációval és ha maga az érdekelt
posta- és táviró-tisztikar kezdeményez, úgy biztat
a remény, hogy pénzügyileg önök maguk nyújtanak
módot arra, hogy az a nagy összeg, amely alul meg-
takarítható, fent használtassék fel. Anélkül, hogy
konkrétan nyilatkozhatnék, kötelességgel ezekben
a tekintetekben, csak arról kívánom önöket bizto-
sítani, hogy a miniszter ur az ő igazi jóságában meg
fogja találni a módját megélhetésük javítására és
felesleges biztosítanom önöket, hogy a módok keresé-
sében ott fogok állani mellette és szívesen leszek se-
gítségére (Lelkes éljenzés.)

Biztosíthatom önöket egyúttal arról is, hogy a
posta- és táviró vezérigazgatóság igaz szeretettel
van a személyzet iránt és szintén keresi a módokat
arra, miképen nyugtathatja meg azt a személyzetet,
amelynek működése és odaadása nélkül az ő műkö-
dése is meg van bénítva. Végül t. uraim, az én t. ba-
rátom, gróf Batthyány Tivadar felkérésére szívesen
tolmácsolom kérésüket a miniszterelnök ur előtt,
egész melegséggel, hozzáfűzve ehhez azon szavakat
a magam részéről, hogy megnyugvással és köszö-
nettel nyugtázzuk, hogy az önök kérése nem akar
tüntetés és presszió lenni, amire jól tudják, kaphatók
nem vagyunk, hanem tisztellettelen kérés, amelyet a
tisztviselők a felsőbbfokozat, a kormányhoz intéznek,
appellálva kegyességére, elismerésére, jóindulatára,
hogy jutalmazza meg a tisztviselői kart, amely nehéz
viszonyok között súlyos munkát végez. (Hosszan-
tartó lelkes éljenzés.)

TÁVIRATOK.

Bülów herceg Rómában.

Berlin, április 9. (Saját tudósítónktól.) Bül-
low herceg holnap utazik Rómába és feltétlenül
hiteles hír szerint nemcsak Viktor Emánuel kirá-
lynál, hanem a pápánál is audiencián fog meg-
jelenni. A birodalmi kancellár két hétig lesz tá-
vol Berlinton és húsvét első napján Velenczébe
érkezik. Utazása közben is intézni fogja az állam-
ügyeket.

A román kamarából.

Bukarest, április 9. A kamara a bérlő-tröszt
ellen irányuló törvényjavaslatot 70 szavazattal
ellenében elfogadta. Costinesen pénzügyi-

niszter a kamara elé terjesztette a költségvetést, amelyet az éjjeli üléseken is tárgyalni fognak.

Izvolzky Maczedóniáról.

Pétervár, április 9. A lapok egybehangzó jelentése szerint Izvolzky külügyminiszter a jövő hétfőn Maczedóniára vonatkozó kijelentéseket fog tenni.

A német tőzsdetörvény.

Berlin, április 9. A szövetségtanács mai ülésében hozzájárult az egyesülési törvény tervezetéhez és a tőzsdetörvénynek a birodalmi gyűlés által elhatározott módon való megváltoztatásához.

Porosz képviselőház berekesztése.

Berlin, április 9. A képviselőház ülészakát ma délután Bülow kancellár miniszterelnök királyi üzenettel berekesztette.

Kínai vasut.

Peking, április 9. Kilatás van arra, hogy a kínai vasutnak Chsinmintauból Fakumoenbe való továbbépítése tárgyában, amit Japán eddig ellenzett, mégis megegyezés jön létre Kína és Japán között. A kormányzó visszatért Mukdenbe.

Roosevelt az anarchisták ellen.

Washington, április 9. Roosevelt elnök üzenetét küldött a kongresszusnak, amelyben törvényhozási intézkedéseket követel az anarchizmus ellen és a főállamügyész indítványát terjeszti a kongresszus elé, amely szerint a postaminiszter jogosítva van arra, hogy anarchista közleményeket kizárjon a postai forgalomból.

Közgazdasági táviratok.

		ápr. 9.	ápr. 8.
Newyork.	B u z a		
	locobuza	96 ⁷ / ₈	98 ¹ / ₄
	májusra	97 ⁷ / ₈	99 ⁵ / ₈
	juliusra	92	94 ¹ / ₂
Tengeri	szeptemberre	—	—
	májusra	76	76 ³ / ₄
	juliusra	72 ⁵ / ₈	73 ¹ / ₂
Csikagó.	B u z a		
	májusra	89 ³ / ₄	91 ³ / ₄
	juliusra	83 ¹ / ₂	86 ³ / ₄
Tengeri	májusra	67	67 ¹ / ₄

New-York, ápr. 9. Gyapot New-Yorkban helyben 10.15 (10.25 tegnap), gyapot áprilisra 10.33 (10.38), gyapot júniusra 10.34 (10.43), gyapot New-Orleansban helyb. 10¹/₄ (10³/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, április 9. (Zárlat.) Zsir májusra 8.37 (tegnap 8.37), zsir júliusra 8.57 (tegnap 8.60), szalonna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 23.75 (tegnap 13.50).

A német birodalmi bank kamatlába.

Berlin, április 9. A birodalmi bank vezetősége egyelőre nem hajlandó a kamatlábat leszállítani, mert várakozás ellenére a visszaözlés nem megfelelő. A kimutatás szerint az adóköteles állomány 199.8 millió a tavalyi 206 millióval szemben, tehát kedvezőtlenebb. Márczius utolsó napján 39 millióval volt esékélyebb, semmint a múlt évi márczius utolsó napján. Giropénz csak 535 millió a tavalyi 591 millióhoz képest, az érczállomány pedig 880 millió, míg tavaly 820 millió volt, tehát szintén nem kielégítő, mert márczius utolsó napján 95 millióval magasabb, semmint a múlt évben. Az elhelyezett összegek 1384 milliót tettek ki a tavalyi 1449 millióval szemben. Beavatott körökben is bizonytalanság uralkodik afelől, hogy mikor fogja a bank vezetősége az időt elérkezettnek látni a kamatláb leszállítására. A magánkamatláb ¹/₂%-al 4%-ra mérséklődött.

A déli vasut jelentése.

Bécs, április 9. A déli vasut ma közzétett üzleti jelentése szerint a tiszta nyereség 1.297,583 korona, tehát kerek 4 millió koronával kevesebb, mint 1906. évben.

Mozgó képek.

Sakk.

Egy kávéházi sarokasztalnál két ur ül. A szöke előtt egy pohár szóda és egy fél citrom, a barna előtt málnaszörp. Mind a ketten szuszognak s ezért a sakksmock, aki az ablaknál ül, dühöng. Egyelőre csak azért mérgeledik, mert két ember lélegzettel lapozza az újságokat, később azonban végleg kungrik a borból a következőkért.

A SZÖKE: Most mindig olvasok az újságban egy csomó embert és egy csomó számot. Mi az ördög az?

A BARNÁ (megvetéssel): Valami sakkverseny.

A SZÖKE: Azt nem is tudtam, hogy azzal a pepita fával lehet versenyezni. És van totalizátor is?

A sakksmock idegesen fészkelődik a helyén, a fogát szivja és megiszik egy pohár vizet, amelybe addig buzgón veregette a szivarhamut.

A BARNÁ: Totalizátor is van, csak nem tudom, hogyan megy a sakkverseny. Az a pepita deszka ugrik, vagy az ember ugrik a pepita deszkán.

A SZÖKE: Én sohase érdeklődtem az ilyesmi iránt, mert ez egy semmi és nem olyan üzlet, hogy lehet nyerni ötre nyolczvanat. Nekem pedig téliekabát kell, a gyermekeknek cipő és iskolapénz és ezt csak olyanból lehet, ahol van ötre nyolczvan.

A sakksmock ide-oda ugrik a székén, gyilkos pillantásokat lövel a beszélőkre. Azután fogja az újságot és úgy vágja le az asztalra, hogy az első oldal leszakad.

A BARNÁ: Beszélnek valami Maróczyról, aki nagyon jó legyen, aki úgy ugrik...

A SZÖKE: Nem ugrik, csak től. Én nekem mondták, hogy a sakkversenyen az ember től. Aki jobban től, az nyer.

A BARNÁ: Akkor az nem kunszt, amit az a Maróczy csinál, mert tölni mindenki tud. Maga nem tud tölni?

A SZÖKE: Miért tudnék én tölni?

A BARNÁ: Nem muszáj mindig visszakérdezni, mint egy zsidó.

A sakksmock kezd lassan meghalni az istentelen beszéd hallatára. A lábai elszibbadnak, a karjai is, a feje szédül. Kábultságában homályosan konstatálja, hogy közelében két barbár azon tűnődik, hogy mi a sakkverseny, ki Maróczy. Azután végleg ráborul a homály. Lát egy óriási sakkasztalt, amely körül az egész világ forog és lát két kis cserebogarat, amelyek vakon kóvályognak a levegőben.

A SZÖKE: Az az ur rosszul van... (folytatja)

Látja, én nem tudok tölni, ez a Maróczy pedig tud.

A BARNÁ: Hát tud, de ez nem fontos. A fene érdeklődik az ilyesmi iránt. Csodálom, hogy az ilyet kiírják az újságba.

(A sakksmock kihül.)

Ray.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Péntek, április 10. — Róm. kat.: Pájd. szék. — Prot.: Csk. — Görög-ország: Márczius 28. István. — Zsidó: Niz. 9. — A nap két reggel 5 óra 25 perczkor, nyugszik délután 3 óra 40 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik éjjel 3 óra 40 perczkor. — A hold földtávolban délelőtt 11 órakor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — Feszty Árnád ünneplése a Fészekben este 9 órakor. — A Nemzetközi Bűntudományi Egyesület ülése délután 6 órakor az Akadémiaiban. — A Budapesti Tanítószület közgyűlése délután 5 órakor az Úrvárosban. — A Fodor-féle zenekisiskola hangversenye a Royalban. — Galamblovely-verseny a Margitszigeten. — Javási tárlat a városi Műcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Paczka Ferencz és Kornélia kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kalmán műintézet Nagymező-utcai szalonjának nyitása délután 2 órakor. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigő-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Inarmitívészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Inarmitívészeti Múzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Személyi hírek. Báró Dóczy Lajos, ny. külügyminiszteri osztályfőnök Abbaziából, ahol több hetet töltött, visszaérkezett a fővárosba. — Szalay Imre min. tanácsos, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója, súlyos influenzájából felgyógyult, egyelőre azonban otthon végzi hivatalos teendőit. A jövő héten üdülés céljából délvidékre utazik. — Lánosz Leó főrendiházi tag, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazgatója elutazott Budapestről. Néhány napot Bécsben tölt és onnan kététheti üdülésre Meránba utazik. — Ormódy Vilmos főrendiházi tag, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója néhány hétre Nápolyba utazott. Távolléte alatt a vezérigazgatót Szende Károly igazgató helyettesíti.

— Új csillagkeresztes hölgyek. Mária Jozefa főherceggasszony bethleni gróf Bethlen Aladárné, szül. németújvári Batthyány Vilhelmina grófnőnek és székhelyi gróf Mailáth Gézáné, szül. zichi és vásonykeői Zichy Mária grófnőnek a csillagkeresztenet adományozta.

— Lipót Szalvátor Düszszeldorfban. Lipót Szalvátor főherceg kíséretében Lobkovitz herceggel és Weigner ezredessel ma Düszszeldorfba érkezett, hogy a hadifőszerelemek gyárát, az Erhardt-műveket megtekintse.

— Csehek Bécs ellen. A cseh nemzeti színház tervezett vendégszereplése a Theater an der Wienben a német radikálisok támadásai miatt elmarad. Képviselői körökben beszélnek, hogy a cseh pártok a prágai cseh lapokban egy fölhívást akarnak Csehország lakosságához intézni, hogy a cseh nemzet megsértése következtében a csehek ne vegyenek részt a császári jubileum hódoló körmenetében s egyéb ünnepeiben.

— A VII. kerületi polgárság Szterényinél. A Budapest VII. kerületi polgársága ma délelőtt tiszteltette Szterényi József államtitkáránál abból az alkalomból, hogy a király Szterényit valóságos belső titkos tanácsosnak nevezte ki. A küldöttséget Márkus József főrendiházi tag vezette, aki üdvözölte az államtitkárt, mint a kerületnek lakóját s kifejezte a kerület polgárságának érzelmeit, amelylyel az államtitkár személye iránt viseltetik. Át van hatva attól a tudattól, hogy a népek versenyében csak egy gazdaságilag erős nemzet tud helytállni. Az államtitkár széles tudását és munkásságát kizárólag a magyar közzgazdaságnak szentelte s ennek köszönhető, hogy iparunk és közzgazdaságunk elérte a mai magaslatot és erősen halad az önállóság felé. Ezért is örömmel vette a kerületi polgárság a király kintintését, amelylyel egy méltó férfiu munkássága és tudása nyert jutalmat. A zajos tetszéssel fogadott beszédre Szterényi meghatva mondott köszönetet, úgy is, mint régi erzsébetvárosi lakos s kiemelte, hogy ez az üdvözlés annál jobban esik neki, mert a polgárság és a munka köréből eredt. Ezután Főtűvös Károly, a kerület képviselője szólalt fel s tanuságot tett arról, hogy Márkus valóban az egész kerület érzelmeit tolmácsolta. Szterényi köszönő szavai után az államtitkár életével a tisztelgés véget ért.

— Lobkovicz herceg meghalt. Bécsből jelentik, hogy Lobkovicz Rudolf herceg, a budapesti IV. hadtest volt parancsnoka, a magyar főrendiház örökös jogu tagja, valóságos belső titkos tanácsos ma délután Hietzingben a Fő-utcán lévő palotájában meghalt. Lobkovicz herceg, mint a budapesti hadtest volt parancsnoka, hosszabb ideig tartózkodott fővárosunkban és itt meglehetősen népszerűsége tett szert, mely csak fokozódott akkor, amikor Lobkovicz herceg a nemzeti küzdelem idején nyugdíjba ment. Állítólag vonakodott szétoszlalni az országgyűlést és ez lett volna nyugdíjba vonulásának oka. Valószínű azonban, hogy Lobkovicz azért vált meg állásától, mert előrehaladt szivbaja miatt nem akart résztvenni egy izgalommal telt politikai mozgalomnak elfojtásában. Lobkovicz herceg 1840-ben született Frischauban. Katonai pályára lépett s mint tüzérmegvezető résztvett az 1859-iki olasz hadjáratban és mint kapitány az 1866-iki porosz hadjáratban. 1878-ban a boszniai okkupáció folyamán mint ezredes, a negyedik hadtest tüzérezredet vezényelte. 1890-ben mint altábornagy a budapesti negyedik hadtest parancsnokságát vette át, mely minőségben tizenhat évig tartózkodott fővárosunkban.

— Új pénzügyi tanácsos. A király Janiszewski Vladimir felmérési felügyelőnek a pénzügyi tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— Egy nagykövet betegsége. Gróf Tornieilli, aki mint nagykövet tizenhárom év óta képviseli Párisban Olaszországot, fertőző influenzában veszedelmesen megbetegedett. A nagykövet állapota tegnap nagyon rosszra fordult. Tornieilli a diplomáciai karnak doyenje volt.

— **A német császár Koriun és Bécsben.** Egy Korfuból érkezett távirati tudósítás hírül adja, hogy gróf Eulenburg főudvarmester, aki már az Achilleion-kastélyban van, ma reggel táviratot kapott, hogy a császári pár holnap délelőtt érkezik. Partraszállás előtt dejeuner lesz a Hohenzollern fedélzetén. A görög királyi pár az Amphitrite-yachton ma délután érkezik Koriunra. Theodoris miniszterelnök azonban a képviselőház üléséze miatt csak vasárnap jöhet a császári pár üdvözlésére. A kastélyban még semmit sem tudnak arról, hogy Bülow herceg is vendége lesz a császári párnak. — Bécsből jelentik, hogy végleges megállapodás szerint Vilmos császár május 7-én reggel érkezik Bécsbe s egyidejűleg a német szövetségi fejedelmek közül tizenketten fogják üdvözölni Ferencz József királyt 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából. A Bécsbe érkező fejedelmek között lesz a württembergi király, a badeni nagyherceg, a szász király, a bajor regensherceg, Lippe-Deimold uralkodó fejedelme és a schaumburg-lippe nagyherceg. A bécsi helyőrség valamennyi csapata sorfalat fog állani a fejedelmek érkezésekor az állomástól a Burgig és onnan a schönbrunni kastélyig.

— **Széchenyi István emlékezete.** Negyvennyolc éve annak, hogy gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar a dóblingi elmegyógyintézetben elhunyt. A Keresztény Szövetség halálának évforduló napján minden esztendőben más-más fővárosi templomban istentiszteletet tartat és az idén az ágostai evangélikus egyház Deák-téri temploma került sorra. Ma délelőtt tizenegy órákor szép számú közönség gyűlt össze a templomban, ahol szoltárának után az egyház ősz lelkésze, Horváth Sándor gyönyörű imát mondott. Imájában, amely poétikus és mély gondolatokkal volt telve, végigutott az új Magyarország megteremtőjének egész életfolyásán, kiemelte áldásos munkásságát, nemzetbuzdító irodalmi tevékenységét és végül az isten áldását kérte haló poraira. Az ima végeztével szoltárának fejezte be a felemelő istentiszteletet.

— **Kitüntetés.** A király Kemenczey András pusztacsévi kezelőgazdának, sok évi hű és példás szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A bécsi sakkverseny.** Ma a függő játszmákat fejezték be. Alapin, aki toronnyal és két gyaloggal rendelkezett a végjátékban, könnyen győzött Berger fölött, a Leonhard—Réti játszma ellenben remist adott, míg a lipcei Mieses Johnert verte meg. Ezekután a verseny állása a következő: Schlechter 10%, Duras 10, Maróczy 9, Rubinstein, Teichmann 8%, Mieses, Perlis, Spielmann 7%, Marshall 7, Berger, Tartakover 6%, Leonhard 6, Sviderski 6, Salve 5%, Alapin, Süchting 5, Bardeleben 4%, Johner 4, Cohn 3%, Réti 1%.

— **Uj hadihajó.** A király elrendelte, hogy a Triesztben vízrebocsátásra készen álló I. hadihajó Ferencz Ferdinánd trónörökös nevét viselje. A II. csatahajó, amelynek vízrebocsátása szintén őszszel lesz, Radetzky, a III. csatahajó pedig Zrínyi nevet fog viselni. Az F. rapid-czirkló, amely most épül, Spaun admirális nevével fog vízrebocsátatni, a Fiumében épülő hat torpedónaszád nevei pedig a királyi rendeletére a következők lesznek: Turul, Csikós, Pandur, Réka, Vellebit és Dinara, végül a tüzérségi iskolahajó, amelynek eddig Radetzky volt a neve, ezentúl az Adria nevet fogja viselni.

— **Az orvosi sztrájk.** Csanádmegye összes orvosai a mai nap lemondtak állásaikról, mivel a betegpénztári elnökség a fiókszövetséggel nem akar tárgyalni az orvosok díjazásáról. A betegkezelése akadálytalanul folyik. A megye összes orvosai szolidárisak.

— **A kecskeméti bizalom.** Azzal a tényvel kapcsolatban, hogy Kecskemét törvényhatósági város közgyűlése és utána a kecskeméti függetlenségi párt a kormányhoz bizalmat szavazott, némely fővárosi lap azt a tendenciózus hírt közölte, hogy a kecskeméti bizalmi nyilatkozatának rejtett oka abban keresendő, hogy az új pályaudvar felépítése és az állami tébolydatelep felállítását által anyagilag érdekelve van. A Budapesti Tudósítót illetékes helyről felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ez a közlemény teljesen alaptalan, mert úgy az új indóház felépítése, mint az állami tébolydatelepnek Kecskeméten való felállítása már évekké elzölt elhatározott dolog s ezeknek megvalósításán mit sem változtathat már akár bizalmi, akár bizalmatlansági nyilatkozat.

— **Ráth Péter ünneplése.** Impozáns ünnepségre készül Iglo város és vele együtt Felsőmagyarország egész közönsége abból az alkalomból, hogy ruttkai Ráth Péter udvari tanácsosnak, a kassa-oderbergi társaság vezérigazgatójának a társaság élén eltöltött husz éves érdemes szolgálatának évfordulóján arcképét leleplezik. A leleplezési ünnepély a vasuti tisztviselők iglói tápintézetében fog lefolyni, amely intézetet Ráth Péter teremtette meg és ezzel megadta az alkalmat és lehetőséget arra, hogy a kassa-oderbergi vasutasok gyermekeiket minden nagyobb megterhelhetés nélkül nevelhessék és kiképezhessék. Ezen intézethez fogható hasonló magyarországi vasutas nevelő-intézet nincs az országban és a társaság áldozatkészségéből mintaszerűnek van elismerve. Ráth Péter arcképét Stetka László festőművész festette meg és az ünnepélyes leleplezés folyó hó 20-án, huszvet másodnapján fog végbemenni. Ezt az alkalmat Iglo város közönsége, a kassa-oderbergi vasut alkalmazottai és a Felvidék összes vezető emberei meg akarják ragadni, hogy szeretetük és ragaszkodásuk megnyilvánulásával ünnepelejk Ráth Pétert. Mint a Pol. Ért-nek jelentik, a kassa-oderbergi vasut vonalai által behálózott összes felsőmagyarországi vármegyék főispánjai is résztvesznek az ünnepségeken, ugyszintén a közművelődési és társai turista-egyletek, amelyeknek bámulatos fellendítésében nagy érdeme van Ráth Péternek. Képviselheti magát a kormány is és úgy a máv., mint a déli vasut és a magyarországi nagyobb magánvasutak küldöttségei is meg fognak jelenni.

— **A berlini kereskedők Kossuth Ferenczhez.** A Verein Berliner Kaufleute und Industrieller egyesület, melynek tagjai az elmúlt napokban Budapesten hosszabb időt töltöttek, ma levelet intéztek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez, melyben köszönetet mondanak a magyar kormányának a szíves fogadtatásért és vendéglátásért. A levél így hangzik:

„Kossuth Ferencz m. kir. kereskedelemügyi miniszter ö nagyméltóságának. Budapest. Kegyelemes ur! Ószinte és élénk szükségét érezzük annak, hogy nagyméltóságodnak az egyesületünk tanulmányi utjában résztvettek nevében a legbensőségtelesebb és hálás köszönetünket fejezzük ki azért a fényes és igazán nagyszerű fogadtatásért, melyben a m. kir. kormány bennünket részesített. Az a sok és gazdag benyomás, amelyet Budapesten való tartózkodásunk alkalmával gyűjtöttünk, csak most, visszatérésünk után, kezd valóban életet ölteni és ószintén reméljük, hogy tapasztalataink a két ország barátságos viszonyára nézve a legjobb eredményt fog látni. Kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a legmélyebben meghatót bennünket nagyméltóságodnak és a magyar királyi kormányának valóban királyi vendégszeretete és ismételt arra kériük Excellenciádat, hogy fogadja ezért legáltalánosabb köszönetünket. Kegyeskedjék Excellenciád legteljesebb nagyrabecsülésünk kifejezését elfogadni, amelylyel maradunk nagyméltóságodnak lekötelező tisztelői, a Verein Berliner Kaufleute und Industrieller egyesület elöljárósága. Jacob Emil elnök, dr. Waldschmidt és Happoldt al-elnök.”

— **Az Ujságírók Egyesületéből.** A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya ma délután Hercegy Ferencz elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a vasárnapi rendes közgyűlés előkészítésével. Határozatba ment, hogy a közgyűlést, tekintettel a tagok körében megnyilatkozott rendkívül nagy érdeklődésére, nem az egyesület helyiségében, hanem az V. ker. Szemere-utca 6. szám alatt lévő Kereskedelmi és Iparkamara üléstermében tartják meg, amiről az egyesületi tagok ez uton is értesítetnek. Tárgyalás alá vette ezután a választmány a közgyűlésre benyújtott indítványokat. Két indítványt nyújtottak be a választmány utján a közgyűlés elé, amely közül az egyiket a választmány pártolól fog a közgyűlés elé terjeszteni. A közgyűlés után délután kétórákor tartja meg az egyesület a szabad-szállakomáját.

— **Az inség Chikágóban.** Tegnap reggel Chikágóban körülbelül ötszáz dologtalan munkás, aki az új szabad ég alatt töltötte, a városháza elé ment s ott kijelentette, hogy addig marad ott, amíg vagy munkát és kenyeret kap, vagy pedig éhen hal. Minthogy a rendőrség arról értesült, hogy még kétezer dologtalan munkás indul a városháza felé, szétkergette a csoportot. A dologtalan munkások mára újabb tüntetést terveznek. A munkások nem állottak ellen a rendőrségnek, de kijelentették, hogy készek meghalni, ha nem segítenek rajtuk. A városi hatóságok részben teljesítették kívánságukat s ma reggel eleséget és pénzt osztottak ki a munkások között.

— **Uj torpedó-állomás Dalmáciában.** Haditengerészetünk parancsnoksága, mint Zarából jelentik, Barcagno és Ceraria falvak között a tengerparton új torpedó-állomást szándékozik létesíteni. Ez az új védelmi pont teljesen kielégítene a dalmáciai védőcróvonalat, úgy, hogy immár egyetlen olyan része sem lenne a dalmát tengerpartnak, amely tökéletesen fedezve nem volna.

— **Diplomáciai beavatkozás egy páuszláv agitátor miatt.** Egy Polákovics Ferencz nevű páuszláv agitátor a nyáron hazakerült Amerikából és a Felvidéken agitácziókat körtatott. Az árvamegyei határrendőrség e miatt Namesztó községben letartóztatta Polákovicsot, kit, miután a hatóságok izgatás miatt már előzőleg is köröztek, a rózsahegy törvényszék fogházába kísérték és vizsgálat alá helyezték. Az amerikai tótok ennek hírére Polákovics Ferencz érdekében tiltakozó beadványt intéztek Roosevelt köztársasági elnökhöz, melyet negyven ezer Amerikába szakadt magyarországi tót irt alá. E beadványban kifejtik, hogy Polákovics, aki 15 év óta tartózkodik Amerikában, az amerikai állampolgárságot megszerezte és így Magyarországon nem üldözhető. A köztársasági elnöki hivatal e beadvány folytán utasította az Egyesült-Államok budapesti főkonzulátusát, hogy Polákovics szabadlábra helyezése érdekében járjon közbe. Fran Dyer Chester főkonzul lépéseket is tett gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, ki az ügyet megvizsgálván, a napokban értesítette a főkonzult a vizsgálat eredményéről. A miniszter válasza szerint Polákovics Ferencz heteken keresztül Árva, Turóc, Liptó és Trencsén megyék községeiben nyíltan izgatja a tótai lakosságot a magyar nemzet ellen. Miután pedig e miatt ellene büntető eljárás van folyamatban, a bíróság őt szabadlábra nem is helyezhette. A főkonzul most küldte meg a bécsi amerikai nagykövetnek a magyar belügyminiszter válaszát.

— **Öngyilkos színész.** Tragikus módon vetett véget életének Metternich Paula, a stettini színház egyik tagja. Revolverrel halántékán lölte magát és meghalt. A színésznőt hosszú küzdelmek után szerződötték a stettini színházhoz. Mielőtt ennyire vitte volna, nagy nehézségekkel kellett megküzdenie. Amikor a művészi pályára lépett, a Metternich nevet vette fel, mert mint Metternich kancellárnak egy törvénytelen viszonyából származó unokája remélte, hogy Metternich Sándor Paulina hercegnő pártfogásába veszi és kiképezteti. Ez a reménye nem vált valóra, ellenben a volt német követ és német főkonzul támogatták. Amikor azt látta, hogy a művészi pályán nehezen boldogul, erélye megtört és öngyilkos lett.

A Berliner Zeitung am Mittag közli, hogy az öngyilkos stettini színész unokája volt az elhunyt Metternich hercegnék, az egykori kancellárnak, akinek fia benső viszonyban állott egy előkelő hölgyvel s ebből származott az öngyilkos Metternich Margit. Joggal viselhette a szerencsétlen leány a Metternich nevet a hercegi cím nélkül, mert a Metternich család sohasem vonta kétségbe származását, de támogatásban nem részesítette. Schlenker, Pálnak, a Burg-színház igazgatójának ajánlására Metternich Margitot fölvetették a bécsi zeneakadémiára és tanára nagy jóvót jószolt neki. Az öngyilkosság okáról a szerencsétlen teremtés társnői sem tudnak semmit.

— **Harmincz elveszett jeggyűrű.** Az osztrák képviselők egy jó része ugyancsak nem nagyon vigyáz a jeggyűrűjére. Ezt bizonyítja az alábbi incidens, amely az osztrák képviselőházban fordult elő. Szilveszter nevű képviselő a képviselőház előszobájában egy jeggyűrűt talált. A gyűrű a képviselőház irodájába került, amely irást függesztett ki róla a folyosón lévő fekete táblára. Tegnap délelőtt nagy élnökség volt a folyosón s egész csapat képviselő igyekezett az irodába bejutni.

— **Hová megy? —** kérdezték a képviselők egymástól.

— **Az irodába.** Elvesztettem a jeggyűrűmet, de hála istennek, megkerült.

Körülbelül harminczan mentek be abban a reményben, hogy megkerült elveszett jeggyűrűjük, a talált gyűrű azonban egyiké sem volt.

— **G**
bajor főherceg
nyikja kis
csendes n
beli lakás
czeg és
Konrad
ban. A fe
hagyják e

— **A**

mai diplo
egyáltaláb
sága miss
ségesen h
annak jele
valami na
rebesztik
czeg terve
közel roko
hozzájáru
s a kérdés
folyósítan
ezidőszere

— **Le**
tudvalevöl
csalással v
donba és c
az a célj
anyagokat

— **Bal**
ma délelőtt
lamos alk
nalon besz
féltizeneg
közlekedés
okozta. A
perczkor é
csi. Az uta
a váltókam
a perron e
azonban a
kiugrott a
vette észre
szolgálatot

kerelve tele
befeürödött
másón. A t
ellenőr nyom
a műszaki é
és megfelele
a Gizella-té
széről kikü
nyomban ér
ben intézke
senkise léph
személyzet
zéséhez. A
alagut fala
neki a hatal
csi visszahel
állításához
amíg a bales
lom csak dé
tok alatt a V
maforokat sz
gányon ves
hogy a bale
Azok a bale
ezek a mize
utnál napire
felelt meg a
teheti a dol
csékély szám
ebonyolítás
De meg állan
cét esztendő
ot. Idegesek
iasznált emb
A forgalom ig
árakozás ut
gymás hátán
elyek nincse
anem számo
ár, hogy a f
táltassék. A
ncsétlen koc

— **Gizella főhercegnő Budapesten.** Gizella bajor főhercegnő ma délelőtt kilenc órakor komornyikja kíséretében a belvárosi templomba ment, ahol csendes misét hallgatott. Pélitzkor visszatért szállóbeli lakására. Tíz órakor fia, György bajor főherceg és az éjjel Bécsből Budapestre érkezett fia, Konrád főherceg társaságában sétált a városban. A fejedelmi vendégek az éjjeli expresszvonalat hagyják el a fővárost.

— **Az Abruzzói herceg házassága.** Római diplomáciai körökben beszélnek, hogy még egyáltalában kérdéses az abruzzói herceg házassága miss Elkins Katalinnal. A római udvarnál mélyesen hallgatnak erről a házassági tervről s ez is annak jele, hogy az uralkodó család nem lelkesedik valami nagyon a házasságot. Előkelő társaságokban rebesgetik, hogy több akadály van az abruzzói herceg tervének, így az is, hogy a menyasszony egy közel rokona négymillió dollárral kellett volna, hogy hozzájáruljon a hozományhoz, de valami közbejött s a kérdéses rokon nem hajlandó a négy millió dollárt folyósítani. Jól beavatott körökben úgy tudják, hogy ezidőszent legalább is kétséges a házasság.

— **Lemoine utazik.** Lemoine mérnök, akit tudvalevőleg Vernhaer gyémántbánya-tulajdonos csalással vádol, a vizsgálóbíró engedelmével Londonba és onnan Párisba utazik. Lemoine utazásának az a célja, hogy a kísérleteihez szükséges vegyi anyagokat vásároljon.

— **Baleset a földalatti villamoson.** A fővárosban ma délelőtt az a hír terjedt el, hogy a földalatti villamos alkalmazottal sztrájkba léptek s az egész vonalon beszüntették a forgalmat. A forgalom délelőtt fél tizenegy órakor tényleg megszűnt, azonban a közlekedés beszüntetését nem sztrájk, hanem baleset okozta. A Deák-tér felől tizenegy óra huszonhárom perc körül érkezett a Gizella-téri végállomásra a kocsi. Az utasok kiszálltak, a kocsit pedig bevezették a váltókamrába. A jelzésre a vezető be akart állni a peron elé. Csendesen indította a kocsit, amely azonban a sínkeresztezésnél hatalmas zökkenéssel kiugrott a sínek közül. A vezető első pillanatra nem vette észre a kiskilást s szabadon hagyta az áramszolgáltatást. A következő pillanatban a kocsi hátsó kerekéi teljesen lefordultak a sínről s a kocsi földalatti belefuródott a földbe. Oriási zavar támadt az állomáson. A baleset színhelyén éppen jelenlevő egyik ellenőr nyomban telefonált az igazgatósághoz, honnan a műszaki és a forgalmi osztály főnöke, két mérnök és megfelelő technikai munkás kíséretében nyomban a Gizella-téri állomásra sietett. Az igazgatóság részéről kiküldött főmérnök intézkedésére a balesetről nyomban értesítették az összes állomásokat s egyben intézkedtek, hogy a forgalom helyreállításáig senkise léphessen a földalatti állomásokra. A műszaki személyzet közben hozzálátott a kocsi visszahelyezéséhez. A munkát nagy mértékben hátráltatta az alagút fala és a lágy talaj. Huszonkét ember feküdt neki a hatalmas kocsinak vas emelőrudakkal. A kocsi visszahelyezése után a megrongált váltó helyreállításához fogtak. Teljes két óra hosszáig tartott, amíg a baleset utolsó jelét is eltávolították. A forgalom csak délután félkettőkor indult meg. A munkások alatt a Városliget felé vezető uton az összes szemaforokat szabadra állították. A kocsik a tulsó vágyon vesztegeltek. A vizsgálat megállapította, hogy a baleset hamis váltóállítás miatt történt. — Ezzel a balesettel kapcsolatban ugra fölelevenednek azok a mizériák, amelyek a földalatti villamos vasútnál napirenden vannak. A sztrájk híre ha nem is felelt meg a valóságnak, mindenesetre gondolkozóvá teheti a dologgal foglalkozókat. A személyzet igen csekély száma, még annak a gyenge forgalomnak ebonyoltására is, aminő a földalatti villamoson van. De meg állandóan sötétben vannak, úgy hogy egy-egy estendőnél tovább egy sem bírhatja a szolgáltatást. Idegesek és kapkodók ezek az erejükön felül kiasznált emberek, aminek a közönség szenvedő kárát. A forgalom igen gyenge. Ha az utas végre — hosszas várakozás után — beszállhat a kocsi, kénytelen egymás hátán szorongani, mert a földalatti az állóhelyek nincsenek még beszüntetve. De nemcsak ez, hanem számos kisebb-nagyobb ok szükségessé teszi, hogy a földalatti villamos vasút gyorsan reformáltassék. A mai balesetért sem okozható az a szerencsétlen kocsivezető. Örülünk kell, hogy a baleset

csak ily könnyű természetű volt, mert ha a kocsivezető az utolsó pillanatban nem veszi észre, hogy a baleset megtörtént, akkor egész könnyen történhetett volna olyan katasztrófa is, mint aminő annak idején a párisi volt.

— **Ráthonyi Ákos megnősült.** Amikor néhány hét előtt Ráthonyi Ákos, a Királyszínház ünnepelt művésze szerződését váratlanul felbontotta, hogy a színésztől teljesen visszavonuljon, a legkalandosabb találgatások keltek e hír nyomában. A sok mende-mondának most már véget vet egy rövidke tudósítás, melyet széles körben fognak örömmel üdvözölni. Ez a tudósítás azt mondja, hogy Ráthonyi Ákos hétfőn esküdtött örök hűséget Borbély Erzsinek a budai református templomban. A boldog párt Haypál Benő ev. ref. lelkész adta össze.

— **A szerető merénylete.** Lipcsében a Friedrichstrasse egyik háza előtt az utcái kövezeten tegnap este egy negyvenhét éves embert találtak, akinek lába és keze el volt törve s azonkívül koponyatörést is szenvedett. A megsérült embert kórházba szállították, ahol előadta, hogy feleségének szeretője dobta le második emeleti lakásának ablakából. A rendőrök lakásán össze-vissza hányva találták a butort, amiből azt kell következtetni, hogy nagy harcz volt a két ember között.

— **Lezuhant a színház karzatáról.** A maga nemében páratlanul álló szerencsétlenség történt Londonban az Empire-színházban. A tegnapi délelőtti előadás alkalmával egy asszony a karzatról lezuhant a földszintre, ahol szörnyű sérülésekkel eszméletlenül terült el. Az asszony ráesett két másik nőre, akik szintén veszedelmesen megsérültek. A rendőrség megállapította, hogy az asszonyt a karzatról lelökték. Az eset érthető rémületet keltett a színházban.

— **A gyermeknap statisztikája.** A minap lefolyt gyermeknapokon a Budapesten felállított 94 urnában összesen 68,335 korona folyt be. A két napos eredmény tulnyomó részben ércpénz volt, amennyiben papírbankó és aranypénz csak mintegy 18,000 koronát találtak az urnákban. A pénz számokban és súlyokban így oszlott fel: 1 darab ezeresbankó, 23 darab papír 100 koronás, 6 drb aranszázkoronás, 18 drb 50 koronás, 140 drb huszkoronás, 5012 drb kétkoronás, 14,976 egykoronás, 71,852 huszfilléres, 98,144 tízfilléres, 304,159 kétfilléres és 17,078 egyfilléres. Azonfelül volt még mindenfajta régi és külföldi pénz. A kétfilléresek súlya 101 métermázsát, a tízfilléresek 290 kilót, a huszfilléresek pedig 279 kilót nyomtak. A pénzeket két éjjelen keresztül gróf Edelsheim-Gyula Lipót elnök vezetésével a Gyermekvédő Ligában 64 ember számolta össze, az ellenőrzést pedig az Osztrák-Magyar Bank ércpénztára végezte. A budapesti gyermeknapok eredményeihez járul még a perselygyűjtés és a kereskedők hozzájárulásának kimutatása, amelynek egybegyűjtése és összeszámlálása most folyik.

— **Posztógyári munkások sztrájkja.** A gácsi posztógyár kamgarnszövő munkásai sztrájkba léptek, mert a gyár nem adta meg nekik a két korona negyven fillér napibért. A gyártelep kamgarnszövő osztályán tegnap óta szünetel a munka.

— **Elkobzott nemzetiségi érmek.** Hodzsa Milán tót nemzetiségi képviselő vasárnap Kiszács községben időzött, hol az amerikai Szlovenszki-Liga érmeit árusította, melyet az ottani tótok elkapkodtak és mellükre tűzve állandóan viselték. A belügyminiszter rendelete folytán a hatóság az összes érmeket elkobozta.

— **Földarabolt holttest.** Berlinben mostanság sűrűn fordulnak elő borzalmasnál borzalmasabb bűnesetek. A legújabb rémtörténetről az alábbi tudósítás számol be. A Thiergartenben vörös kendőbe és egy köténybe csavarva földarabolt holttestet találtak, nem messze attól a helytől, ahol két hét előtt egy dobozban fej nélkül egy női holtteste akadtak a vasúti munkások. A vizsgálat kiderítette, hogy a földarabolt holttest egy körülbelül 14 éves fiúé s olyasvalaki vagdalta szét a szerencsétlen gyermeket, akinek némi anatómiai ismeretei vannak. Előbb megfojtották a fiút, aztán vagdalták szét a holttestet, amely még egészen friss volt s az orvosok véleménye szerint a gyilkosság vagy hétfőn, vagy kedden történt. Berlin egész bünyűgyi rendőrsége talpon van, de még semmi nyomot nem tudott találni.

— **A nagyváradi gyilkosság.** Adtunk hírt róla, hogy Feltóti Ödön negyvennyolc éves huszártisztet Nagyváradon meggyilkoltak. Csakhamar kiderült, hogy a gyilkosságot özvegy Szilágyi Imréné követte el, akit le is tartóztattak. A gyilkos asszony ma kísérték át a nagyváradi ügyészség fogházába. A rendőri vizsgálat már megállapította a gyilkosság lefolyásának minden mozzanatát, de az okokra nézve semmit sem tudott kideríteni. A tanukihallgatások szerint az öreg honvéd zsörtölődő természetű ember volt, aki különösen sokat kellemetlenkedett az asszony gyerekei miatt. Ehhez járult a nagy nyomor, amelyben az öreg honvéd és az asszony családja tengődött; végül az öreg emberről kiderült, hogy szerelmi viszonyban élt az asszonnyal, de azelőtt egy más leánnyal is, akit csaknem a kétségbeesésbe kergetett gyűlöletes és féltékenykedő természetével. Mindössze csak ezek az adatok világítanak a bűntény okaira. Az asszony a következő módon adta elő vallomását a rendőrség előtt:

— **Feltóti Ödön** évek óta nálam lakott és havonta 27 forintot fizetett. Az utóbbi időben azonban az öreg ember pénze elfogyott és én hiába kértem pénzt. Feltóti nem adott. Volt ugyan az öreg honvédnek még 40 forintja, de ahhoz nem akart hozzányulni.

— **Az kell a temetésemre** — szokta mondogatni, ha a pénzért szorongattam.

E miatt többször volt szóváltás s az öreg, noha most már semmit sem fizetett, mégis nagyon nehezen tűrte a nyomorúságot s folytonosan zsörtölődött. A nyomor pedig minden nap elviselhetetlenebbé vált. Két fiam sem hozott semmit. Géza, a nagyobbik fiu hónapok óta tuberkulotikus s orvosi tanácsra kénytelen volt otthagyni a nyomdai munkát. Megmondták az orvosok, hogy ha tovább dolgozik a fiu, hamarosan elpusztul. Erre félteni kezdtem a fiut, ami sok szóváltásra adott otthon okot. Az öreg ember folyton zsémbelt, hogy a két fiu miért lebzsel otthon; vagy ha már otthon töltik az időt, miért nem dolgoznak. Nem tudom, nem tudom, mit akart a szegény gyerekekkel... A gyilkosság reggelén is az öreg Feltóti haragosan dühögött, hogy a fiuk miért nem mennek munkába. Én védelmezni kezdtem a beteg gyereket: Ugyan, hogy engednem el betegem. Mikor a doktor megtiltotta. Van magának szive? Ebből aztán nagy csetepaté keletkezett. A szóváltás hevében kimentem a konyhába, elővettem a baltát s konyhaajtónak háttal ülő öreg embert kétszer fejbe vágtam. Mikor láttam, hogy előnti a vér, megrémültem, de azt hittem, hogy nem fog meghalni. Kiszaladtam a konyhába vizért. Meg akartam mosni. De előbb odatettem a szék alá a köpöedényt. Mert nagyon folyt a vér. Már akkor láttam, hogy az öreg ember utolsó vonaglik s erre sietve rázártam az ajtót és elmentem hazulról. Este felé aztán hazajöttem, hogy körülnézzek, mi történik a lakás körül.

A rendőrség hétfőn este ott volt még a gyilkosság helyén, amikor Szilágyi Imréné elment a ház előtt. A szomszédok figyelmeztették a kapu előtt posztoló Méhes Lajos rendőrt, aki utána sietett és megszólította:

— Szilágyi!

Az asszony erre meglepetten fordult vissza.

— Maga Szilágyi Imréné? — kérdezte a rendőr.

— Én. Miért kérdezi?

— Hova akar menni?

— Mindjárt hazamegyek, itt lakom az utcában, csak egy kis dolgom van.

— Hol van dolga? — faggatta a zavarodott asszonyt a rendőr, mire Szilágyi Imréné így felelt:

— A rendőrségre megyek, mert megöltem egy embert.

Erre a rövid és közönyös vallomásra a rendőr a gyilkos asszonyt letartóztatta.

— **Letartóztatott postamesternő.** Damjanovics Mária erdővégi postamesternőt 6000 korona hivatalos pénz elsikkasztása miatt letartóztatták és a vukovári törvényszék fogházába szállították.

— **Házasságok.** Balassa József e hó 12-én délelőtt fél tizenkét órakor vezeti oltárhoz Szilási Károly és neje leányát Irmát, Szabadkán.

Kandel Miklós Ibrányból eljegyezte Bartos Margitát, Budapesten.

— **Aczetilen-robbanás.** Borzalmas véget ért Petrosényben Schneewis Rezső kereskedő. Este az acetilen-világítás felmondta tiszteletét a szolgálatot, mire odament a géphez, hogy megvizsgálja és gyufát gyújtott. Ekkor a kitóduló gáz felrobbant, a gépet szétvetette és a gép fölé hajló kereskedő fejét a felismerhetetlenségig széttrancsolt. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy felelősség senkit sem terhel.

— **Betörők a kisköztében.** A fiúmei kikötőben legújabb nap-nap után fordulnak elő betörések. A ma nap betörték az állomás áruházaiba, tegnap a magyar-horvát hajóstársaság raktárába hatoltak be, míg az éjjel a vasutasok fogyasztási szövetkezetébe törtek be ismeretlen tettesek, honnan több száz korona értékű árut vittek el. Erélyes vizsgálatot indítottak.

— **Büiös szerelem.** A szárszói gazdaságban szolgált Baranyai István beleszeretett Horvát Vincze számadó-gazda Mariska leányába. A viszony kitűzött, mire a leány bátyja, Horvát Kálmán hazajött és el akarta választani nővérét Baranyaitól. A leány az éjjel bátyját agyonszurta, majd tette elkövetése után kedvesével, Baranyaival megszökött. Nyomozták.

— **Égő erdő.** Gróf Festetich Tasziló szentai cserfa-erdejét a Budapest felől jövő gyorsvonat felgyújtotta. A tűz két napig pusztított és 200 hold égett le. Az erdőben nagymennyiségű vadállomány pusztult el a tűz következtében. A kár nagy.

— **Betörők éjjeli látogatása.** Az elmúlt éjjel Nagyszentmiklóson Könyg Jakab ottani kereskedőnél eddig ismeretlen tettesek betörték, megfúrták a Wertheim-szekrényt és 4000 koronát elloptak. A tettesek, számszerint hárman, az éjjeli őrt, ki tetten érte őket, rálökték. Az éjjeli őr sebe halálos. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Éltelt tüntetők.** Berlinből jelentik, hogy a január 21-iki választójogi tüntetések ügyében indult perekben a bíróság este hozott ítéletében három bűntudatos hat havi fogságra ítélte, mely időbe a vizsgálati fogságban eltöltött két hónap beszámítódik. A többi vádlottat több-kisebb pénzbírságra ítélték.

— **A tréfa vége.** D a m j á n János fővárosi szolga ma reggel betért a feleségének, született Szappanos Eszternek az Aranykő-utca 2. szám alatt levő kávéházába és letette a revolvert az egyik asztalra. Az asszony felvette a fegyvert és tréfából a vendégeire fogta; ekkor a férfi elvette tőle a revolvert és ő felé irányította. Ebben a pillanatban hatalmas durranás hallatszott: a fegyver elsült és a golyó a szerencsétlen asszony arcába fúródott. A mentők a súlyosan sérült asszonyt bevitték a II. sebészeti klinikára. A rendőrség nyomban kihallgatta Damján, aki azzal védekezett, hogy tegnap este kiszedte a revolverből az összes töltényeket és fogalma sem volt róla, hogy a revolver meg van töltve.

— **Élni nem érdemes!** Ez volt a véleménye Dacsák Sándor nevű kereskedőnek, aki ma Arad városában öngyilkos kézzel vetett véget életének. Dacsák még tegnap is rendszeresen végezte munkáját. Este hazament, levelet írt. A rendőrségnek, édesanyjának és barátjának. A rendőrséget arra kérte, hogy holttestét ne boncolják fel és hogy tettét életütségéből követi el. Ugyanígy értelemben írt anyjának is. Barátai közül egy Kövér László nevéhez írt levele érdekes, amelyben elmondja, hogy azért unta meg életét, mert nem tudja, miért élt eddig is? Azt hitte, hogy ha olvasni fog, akkor rátalál majd arra a boldogságra, melyért küzdeni érdemes, de az olvasás arra tanította, hogy legjobb a halál. Reggel, amikor a rendes időben nem kelt fel, házigazdája benézett a szobába, mert azt hitték, hogy talán beteg. Akkor látták, hogy egy falba vert szegre felakasztotta magát. De már akkor halott volt.

— **Öngyilkos munkásleány.** Lovas Zsuzsanna huszonhárom esztendősi gyári munkásnő, aki a Nicholson-féle gyárban dolgozott, ma délután a Dunába ugrott. P á z m á n Ferenccs matróz egy arra haladó uszályzóval észre vette az öngyilkosságot, utána ugrott és kimentette. Öngyilkosságának okául azt hozta fel, hogy a gyár művezetője az összes munkások előtt durva módon szidalmazta. A mentők Vörösmarthy-utcai lakására vitték.

— **Rendőri hírek.** Életuntak. Guttmann Gyula asztalostanoncz tegnap az úpesti Dunába ugrott. Ribalisz Károly timársegéd utána ugrott és kimentette, Guttmann beteges volt s ezért akart meghalni. — Juszt Henrik kereskedő tegnap a Fővám-térről a Dunába ugrott. A hajósok azonban utána eveztek és kimentették. — Lopás a városházán. Berényi József hivatalnok följelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap a központi

városháza 161. számú előszobájából ellopták a teli kabátját. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Halálosok.** Kovásznai Kovács Károly nyug. kir. törvényszéki irodaigazgató, Alsófehérvármegye közpórházának gondnoka, 83-ik évében elhunyt.

Patakycs Lucidus Antal, a pécsi irgalmasrendház kiérd. perjele, rendtartományi kormánytanácsos, a rend legidősbje és jubilánsa, okleveles sebészorvos, Pécs város volt törvényhatósági bizottsági tagja 82 éves korában Pécsen meghalt.

Gróf Tornielli olasz nagykövet ma Párisban meghalt.

Rottenbach Rieger József, a zalavári apátság uradalom felügyelő számtartója, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, 74 éves korában elhunyt.

Zsarolyáni Márton Imréné, szül. Riedl Erzsébet, életének 48-ik évében Budapesten elhunyt.

— **A Betekow-czirkus** külső építkezése már teljesen elkészült. Még a villany- és vízvezeték, valamint az utczarendezési munkálatok folynak és a közönség helyezi el a színház épületét a külső oldalára. A belső munkákkal április hó végéig elkészülnek és már május elején a díszes, új czirkuszt átadják rendezésének. Betekow igazgató már szervezte társulatát, melynek minden egyes tagja, egy-egy kiváló attrakció

x **Fodor-féje vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermekteremre és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Zászlók,** cimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Új czimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. felalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legkéleltesebb hangszerek közé emelte. Bő ismeretést ingyen küld a felaláló.

x **Röntgen-sugarakkal** a modern orvosi tudományban számos betegségnek kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (lenkaemia), Basedow-féle betegség, a dülmírigy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szőrtelenítés céljából (nőknél szakál vagy bajusz eltávolítása), makacs bőrbajoknál, hajhullás vagy kopaszságnál és bőrvizketegnél is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásba dr. Hönig Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.).

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utód Váci-utca 3. szám alatti czipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert czipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpa bevésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Nemzeti Színház.** Porzolt Kálmán izgalmas hatású drámájában, az Asszonyban ma Kürthy György aratott szép sikert. Tabajdy Andor szerepében igen előkelő kvalitásokat mutatott be, intelligenciája és egyéniségének vonzó tulajdonságai, melyekkel a sivar világi alakját néha szinte rokonszenveskedni tudta tenni, mindenkit meglepett. Czinkus elméleteit, leketlen paradoxonjait annyi enyhítő körülmény kíséretében tállta föl, hogy inkább szánni lehetett a tévelygéseire, mint gyűlölni a gonoszságait. Egy vonás sem volt a művész játékában, amely hirtelen ellesett és másoktól összeszedett utánzatra vallott volna: egészen eredeti volt és a legnehezebb, a legcsábítóbb helyzetekben sem esett túlzásokba. Olyan öntudatosan oldotta meg szerepe nehézségeit, amit régi művészek is érdemil kellene betudni. A közönség teljesen méltányolta ezt a stílusos játékot és minden felvonás után többszörösen kihívta és hosszasan tapsolta. Márkus Emilia Petheő Lóránd büiös feleségében ma is elegáns és egyben félelmetes volt, idegességének kitöréseivel a darab elejétől végig pillanatonként fokozódó bizonyossággal tudta sejtetni a katasztrófát, mesteri módon tudott szorongást kelteni a nézőkben és előkészíteni a véres befejezést. Gál, Gyenes, Rózsahegyi, Ligeti J., Meszlényi A. és Keczeri J. kifogástalanul játszották ősmert szerepeiket és a közönség süri tapsai közt osztottak az est sikerében.

(*) **Dalest.** Feinhals Frigyes, bajor kir. kamaranékes az Operaházban aratta diadalai után ma este a fővárosi Vigadó nagytermében dalestét rendezett. Nem tudjuk, vajjon a művész indiszpozíciója, vagy pedig a terem gyilkos akusztikája okozta-e, de tény az, hogy Feinhals szép, férfias organuma és

előkelő énekművészete a hangversenyterem dobogóján nem érvényesült annyira, mint a színpadon. A legnagyobb hatást érte el a művész Marschner egyik pparaáriájával (Hans Heiling) és Loewe balladáival. Schubert néhány dalával is annyira tudta lelkesíteni a közönséget, hogy közkívánatra ráadást kellett adnia. Ellenben Schumann dalai jóformán csak udvarias tapsot váltottak ki. A zongorakíséretet Dienzi Oszkár mesterileg játszotta.

a. k.

(*) **Forgács Rózi** a Népszínházban. Ma délután „A tékozló fiu” került színre a Népszínházban Forgács Rózi vendégszereplésével. A művész ez-uttal is kiváló drámai erővel alakította a tékozló fiút. Markáns mimikával színezett kifejezésteljes játéka nagy hatást keltett. A közönség a felvonások után többször a lámpák elé hivta, Horváthtal, Veszpréminével és Langer Karollával együtt.

(*) **A Góth-pár** Lugoson. Polgár Károly színgazgató színtársulatánál, Lugoson Góth Sándor és Góthné Kertész Ella, a Vigszínház jeles tagjai, fognak vendégszerepeln holnap és szombaton. Holnap a Tolvaj, szombaton pedig a Sámson főszerepeiben lépnek fel s vendéglátóink iránt városzerte óriási az érdeklődés.

(*) **A jubiláris Nagymama.** Holnap, pénteken a Népszínház-Vigoperában ismét Blaha-este lesz. Az illusztris művész, akinek csodálatos népszerűsége a színháznak egy rendkívüli sikert szerzett, ezuttal is a Nagymamában lép fel, amelyet immár negyvenhetedszer játszik. Az állandóan zsufolt házakat vonzó darabot most már csak három este választja el az ötvenedik előadástól, amely nagy ünnepek mellett még husvét előtt lesz megtartva, természetesen Blaha Lujzával. Szombaton ismét a Három feleség veszi át vezető helyét a műsoron.

(*) **Thaly Kálmán üdvözlése.** A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya ma délután báró Nyáry Jenő elnöke alatt rendkívüli zárt ülést tartott, melyben Berzeviczy Albert akadémiai elnök indítványára elhatározták, hogy Thaly Kálmán osztályelnöknek a következő táviratban fejezik ki az Akadémia szerencsekívánatait:

„A II. osztály mai rendkívüli üléséből tisztelettel üdvözlö szerett elnököt a rajta szerencsésen végrehajtott műtét alkalmából. Báró Nyáry Jenő h.-elnök, Pauer Imre osztálytitkár.”

(*) **A Kossuth-szobor-pályázat.** A Kossuth-szobor pályabírósa holnap, pénteken délelőtt fél 12 órakor tartja meg döntő ülését a városligeti Iparcsarnokban. A zsűribe a főváros által meghívott külföldi művészek: Van der Stappen belga, Calandra Dávid olasz és Hildebrand Adolf müncheni mester, már megérkeztek a fővárosba és behatóan megismerlétk a pályaműveket.

(*) **Warrené mestersége.** Bernhard Shaw 4 felvonásos komédiája a Frau Warren's Gewerbe, a Hebbel-Theater vendéglátéka során holnap, pénteken este először kerül színre a Magyar Színházban. A dráma tengelye Warrené alakja, amelyben Bertens Róza mutatkozik be Budapesten. A többi szerepet is a berlini bemutató-előadás szereplői játszzák, akik a következők: Vivie, Warrené lánya—Mayer Mária, Lord Crofts—Nissen, Praed—Licho, a lelkész—Leopold, Franck a fia—Otto. — A holnapi előadásra a földszinti, erkély és páholyjegyek teljesen elfogytak; jegy már csak a II. emeletre kapható.

(*) **A Vigszínház** holnap, pénteken, az Ördög, Molnár Ferenc vigjátéka kerül színre, amelynek épen egy évvel ezelőtt, múlt év április hó 10-én volt a bemutató előadása. A holnapi előadásban is, mint eddig mindig, Hegedűs Gyula és Varsányi Irén játszzák a két vezető szerepet. Holnapután, szombaton, a Tanítónt, Bródy Sándor nagyszerű életképét ismétlik.

(*) **Van der Stappen mester ünneplése.** A világhírű belga szobrászművész: Van der Stappen mester szerdán este a fővárosba érkezett, hogy résztvegyen a Kossuth-szobor pályaművek elbírálásában. Mielőtt hazulról hozzánk elindult volna, huszonöt esztendősi tanári működése alkalmából egész Belgium lelkesen ünneplte a kiváló művészt.

(*) **A Petőfi-Társaság** e hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg rendes havi felolvasó ülését a Magyar Tudományos Akadémia emeleti termében. Az ülés sorrendje a következő: 1. Csaba bucsuja (a Csaba című költői elbeszélés VII. éneke) Fülöp Áron vendégtől, bemutatja Lampérth Géza r. tag. 2. A modern drámáról (értekezés) írta és felolvassa Prém József. 3. Astaróth (elbeszélés), írta és felolvassa Pekár Gyula r. tag. 4. A legnagyobb hős (költmény), írta és felolvassa Zempléni Árpád r. tag. A felolvasó ülés után zárt ülés lesz.

(*)
rének
házi
és é
adást
Háde
elő
szép
költm
melye
a nag
olvaso
fejezet
23-tól
klubhe
folyam
a Kör
(*)
Balla
nem a
magát
Az éve
ban sz
ros ide
függés
és igen
(*)
sege gy
lyet má
tében.
kormán
vényha
suth-csa
Meszlén
urnak,
Ambroz
(*)
mánya
amelyen
határoz
reskedel
államtitk
mából.
vette, h
a Város
ket a K
gedett.
23-án d
1908. év
kötelekél
(*)
Paczka-
megnyil
és grafik
április 20
A grafika
díjakat t
2. Táraj
mészeté
500 koron
nyomatra
egy 500 k
festmény
díjakat a
itéli oda
E
(—)
gyar Tör
tartott,
rendkívül
történetir
szerző e
magyar és
retettel fo
minden so
hirdeti. R
István bir
kintette, m
hozni s ho
lönösen L
felolvasá
gatóság.
(—) A
rajzi Társ
gas-Tátráb
Bölyairól
rium költő
a Társasá
folytassák
nem műkö
pótló met
mánya és
(—) A
rajzi Társ
tartott érde

(*) A Művészet és Művelődés Magyar Nők Körenek vigadóbeli klubhelyiségében lezajlott az utolsó házi zsúr ebben a szezonban, nem lankadó érdeklődés és nagy siker mellett. Miklós Elemér szép előadást tartott az irodalom hatásáról a családi életre. Háder Gizella Fecskék című zeneszerzeményét adta elő zongorán, nagy tetszés mellett. Erdély Erzsike szépen szavalta Kiss József és Várdi Antal néhány költeményét. Kador Sándor pompás hegedűjátékával, melyet leánya művészién kísért, gyönyörködtette a nagyszámú közönséget. Végül dr. Zsilinszky Lajos olvasott fel Bosznjáról írt munkájából egy aktuális fejezetet a Ramazan- és Bajram-ünnepről. — E hó 23-tól május 6-ig az egyesület intim kiállítás rendezésében az akvarell és iparművészeti tanfolyamán résztvevő hölgyek munkáiból, befejezésűl a Kör eredményekben gazdag téli szezonjának.

(*) Az Uránia-Színház legközelebbi ujdonsága Balla Ignác A modern Róma című darabja lesz, mely nem a holt köveket és művészeti emlékeket, hanem magát az örök városnak liktető életét mutatja be. Az évezredes és évszázados emlékek csakis annyiban szerepelnek a darabban, amennyiben csak a város idegenforgalmával vagy a modern étellel összefüggésben állnak. A darabot karakterisztikus képek és igen sikerült mozgóképek fogják illusztrálni.

(*) A pécsi Kossuth-szobor. Pécs város közönsége gyönyörű szobrot emelt Kossuth Lajosnak, amelyet május 10-én lepleznek le fényes ünnepély keretében. A szobor-bizottság a leplezésre meghívta a kormányt, az országgyűlés mindkét házát és a törvényhatóságokat. Külön meghívókat küldött a Kossuth-család tagjainak: özv. Ambrozovics Béláné, Meszlényi Ilona urasszonynak, Ambrozovics Dezső urnak, a Képzőművészeti Társulat titkárnak és dr. Ambrozovics Lajos bajai főispánnak.

(*) A Magyar Iparművészeti Társulat választmánya Alpár Ignác elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Zsolnay Miklós alelnök indítványára elhatározták, hogy üdvözlik Kossuth Ferencz keszedelemügyi minisztert és Sztéryny József államtitkárt legfelsőbb helyről ért kitüntetésük alkalmából. A jelentések során a választmány tudomásul vette, hogy az egyházművészeti kiállítás ez év őszén a Városlegi Műcsarnok helyiségeiben lesz, amelyeket a Képzőművészeti Társulat erre a célra átengedett. A társulat ez évi közgyűlésének idejét április 23-án délelőtt 11 órára tűzte ki. Végül elfogadták az 1908. évi költségelőirányzatot és felvettek a társulat kötelekébe 96 új tagot.

(*) Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. A Paczka-kiállítás e hó végén zárul s május elsején megnyílik a Nemzeti Szalonban az egyesített tavaszi és grafikai kiállítás, melyre a művészek műveiket április 20-tól 25-ig küldhetik be a Nemzeti Szalonba. A grafikai kiállításra a kultuszminiszter a következő díjakat tűzte ki: 1. Alakrajza egy 500 koronás díjat. 2. Tájrakja egy 500 koronás díjat. 3. A könyv természetéhez alkalmazkodó rajza (illusztrációra) egy 500 koronás díjat. 4. Eredeti metszetre, karcra, kőnyomatra, vagy a grafikai művészet egyéb fájára egy 500 koronás és két 250-250 koronás díjat. 5. Vízfestményre egy 500 és egy 300 koronás díjat. — A díjakat a Magyar Országos Képzőművészeti Tanács ítéli oda és csak abszolút becsü műveknek adja ki.

EGYESÜLETEK.

(—) Dalmát történetirő Nagy Lajosról. A Magyar Történeti Társulat ma délután felolvasó-ülést tartott, amelyen dr. Havassy Rezső kir. tanácsos rendkívül érdekesen értekezett Mitisz Silvió dalmát történetirő művéről, amely Nagy Lajosról szól. A szerző e műben, melyhez főleg dalmát és horvát, de magyar és olasz fordításokat is használt, rajongó szeretettel foglalkozik Nagy Lajos királyunkkal. A mű minden sorában Nagy Lajos bölcsességét és hatalmát hirdeti. Rámutat arra, hogy Lajos Dalmáciát Szent István birodalma nélkülözhetetlen tartozékának tekintette, melyért minden áldozatot kész volt meghozni s hogy a dalmátok a magyar királyokhoz s különösen Lajoshoz teljes odaadással ragaszkodtak. A felolvasást zajos tetszéssel fogadta a nagyszámú hallgatóság.

(—) A Bolyai-obszervatórium. A Magyar Földrajzi Társaság tudvalevőleg gyűjtést indított a Magas-Tátrában felállítandó obszervatóriumra, amely Bolyairól nevezetnének el. Minthogy az obszervatórium költségeire igen lassan gyűlnek az adakozások, a Társaság most felkéri tagjait, hogy lelkesebben folytassák a gyűjtést, mert minden nap, amelyen nem működnek fenn, a magasban az érkekeinket pótló meteorológiai műszerek, veszteség a tudományra és hazánk kulturájára.

(—) A vidéki városok fejlődése. A Magyar Földrajzi Társaság mai ülésében dr. Sziklay János tartott érdekes felolvasást a magyar vidéki városok

fejlődéséről a millenium óta. Vázolta azt a haladást, amely az ezredéves ünneplés alkalmából kulturális és gazdasági téren megindult eleven mozgalom hatása alatt keletkezett, vagy erősödött. Végül részletesen foglalkozott 110 város haladásával az utóbbi tíz esztendő alatt. Felolvasását, amelyet számos vetített kép illusztrált, a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

FŐVÁROS.

A gázgyár ügye.

— Sajtó tudósítónktól.

Budapest, április 9.

A főváros középítési ügyosztálya részéről ma Vosits Károly tanácsos és Buzáth János tanácsjegyző előterjesztést tettek a tanácshoz. Az előterjesztés hangoztatja, hogy a jelenlegi szerződés a fővárosra kedvezőtlen, s azért nem tartja alkalmasnak a szerződés meghosszabbítását. Kedvezőbb megoldást a megváltásnál ezuttal sem talál, mely a körülmények minden latba vetésével a legcélszerűbbnek látszik.

A légszuszvilágítási kérdés megoldása ügyében kiküldött bizottság, az 1907. évi november 23-án tartott alakuló ülésében azt a kívánatot jelezte, hogy a budapesti gázgyárak megváltása ügyében, az ügyosztálynak 1904. évi december 26-án kelt előterjesztésében foglalt adatok és számítások, az időközben beállott változásokra való tekintettel, amelyek az anyag-, ár- és munkabérré vonatkoznak, revidáltnak és ennek eredménye a bizottsággal közöltessék.

Az említett előterjesztés kelte óta, mindezekben lényeges változások álltak be az anyag-árakban, munkabérekben, valamint a légszuszvilágításban is, másrészt a próba-becslés megtörténvén, ismertté vált a fizetendő megváltási összeg, úgy hogy ezek alapján a régi számításokat meg kellett változtatnia az ügyosztálynak.

Az első előterjesztésben foglalt számítások alapján a következő tételek szerepeltek: építési, illetőleg beruházási költségek 24.086.480 korona 49 fillér. Gázgyári telkek vételára 742.497 korona 78 fillér. Összesen 24.828.978 korona 27 fillér.

A becslo-bizottság, a légszuszgyárak beváltás tárgyát alkotó összes vagyonának javulás alá eső részét 17.905.681 korona 48 fillér beváltási árban állapította meg; a gázgyárak telkeinek a megváltási árát pedig 628.827 korona 23 fillérben, tehát összesen 18.534.508 korona 71 fillérben. A becslés alá nem vett, de szintén beváltandó tárgyak értéke 449.540 korona. Az ügyosztály kijelenti, hogy a becslo-bizottság részéről megállapított megváltási összeget megnyugvással veheti a számításainak alapjául. Kijelenti egyúttal, hogy az 1904-ben előterjesztett számításait a ma benyújtott jóvedelmezőségi számításnál nagyrésztben mellőzte, mert azóta a munka-bérek, anyag-árak megváltoztak és a befektetett tőke törlesztési idejét is 10 esztendő, illetőleg 30 esztendő helyett 50 esztendőre tette, amivel a törlesztési költséget jelentősen redukálhatta. Ezután áttér a befektetési költségek felsorolására és megállapítja, hogy a beváltás után átveendő telkek értékét a befektetendő összegből leszámítva, a megváltási áron felül 1940-ig még 26.232.614 koronát kell a fővárosnak befektetni, hogy az emelkedő légszusz-fogyasztást elláthassa.

A jóvedelmezőségi számítás a következőkben állítja össze az ügyosztályt:

1911-ben, amikor még a megváltási összegben kívül más befektetés nincs, az összes kiadások 10.245.379 korona 96 fillérre rúgnak, az összes bevételek 13.512.636 koronára. Az üzleti eredmény 1.267.976 korona, amely után maradt tiszta haszon is ingyen szolgáltatott utcai világítás értéke: 1.267.976 korona, amely után maradt tiszta haszon 2.059.280 korona 04 fillér. Föltétlenül köti ki az ügyosztály, hogy a józsefvárosi gázgyár 1920-ig üzemben maradjon, bár maga is megállapítja, hogy városfejlődési, közbiztonsági, közegészségügyi szempontok erősen kívánják a gyár mielőbbi lebontását, nem tekintve arra, hogy üzemi szempontból is, ennek a fentartása rendkívül hátrányos.

Az új beruházások határidejét és jóvedelmezőségi számításait akként állapítja meg, hogy a budai 12 millió köbméter termelőképeségű új gázgyár üzembe helyezendő 1912-ben (befektetési költség 3.809.500 korona); a pesti új első számú közszen-gázgyár, 22 millió köbméter termelőképeséggel (befektetési költsége 11.496.074 korona); üzembe helyezendő 1918-ban; a pesti új első három viz-gázgyár, 10 millió köbméter termelő képeséggel (befektetési költség 963.520 korona) üzembe helyezendő 1921-ben; a pesti új második számú közszen-gázgyár, 22 millió köbméter termelő képeséggel (befektetési költség 9 millió korona) üzembe helyezendő 1927-ben; a pesti új második számú viz-gázgyár (befektetési költség

963.520 korona), tehát ugyanolyan nagy költségű, mint az első számú; üzembe helyezendő 1941-ben.

Ha mindezek a gyárak készen lesznek, akkor a befektetési tőke, az ingyenes közvilágításon felül, 10,9 százalékot hoz, természetesen abban az esetben, ha a munkabérek és az anyagbeszerzés 1946-ig változatlanul a mai viszonyok szerint marad.

E számítások alapul vétele mellett az ügyosztály, arra való tekintettel, hogy a jelenlegi szerződés kedvezőtlen a fővárosra, és a jelenlegi szerződést meghosszabbíthatónak nem tartja, újabb is a megváltás mellett foglal állást, mert a légszusz-társulattal fennálló szerződés rendelkezéseivel szemben, kedvezőbb megoldást nem javasolhat.

Az előterjesztéshez egyúttal csatolja az ügyosztály a tisztii ügyészség véleményes jelentését, a becslo-bizottság telek-értékeléséről és a légszusz-társulatnak az értékelés ellen beadott különvéleményéről. A tisztii ügyészség azt az álláspontot foglalja el, hogy a légszusz-társaság használatában levő telkek a beszerzési árban számítandók, nem pedig a forgalmi értékben. A tisztii ügyészségnek emez állásfoglalásával szemben, a társaság továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a telkek értékének megállapításánál csakis azok forgalmi értéke vehető alapul, úgy, amint azt a szakértők meghatározták.

(*) A kelenföldiek panasza. A kelenföldi érdeklőség ma panaszos beadvánnyal fordult a tanácshoz a kelenföldi villamos vasút dolgában. A panasz az, hogy a nagy időközökben közlekedő Kőbánya-Átlósi villamos csupán az Átlósi-utig megy s azontul átszállással lehet csak tovább menni. Ez az átszállás rendkívül sok kellemetlenséggel jár s ennek megszüntetését kéri az érdekeltek a várostól.

(*) Husvét a vásárcsarnokokban. A vásárcsarnokok igazgatósága a következő rendeletet intézte a vásárcsarnokok felügyelőségéhez: A husvétii piros tojás és csukorkaárutást a szokásos módon április 12-től április 21-ig, vagyis virágvasárnaptól husvét keddjéig bezárólag engedélyez meg a felügyelőségek úgy a vásárcsarnokban, mint a Teleki-téren. A festett tojások vizsgálatára kiváló gond fordítandó. Tekintettel az ünnepekre s az ilyenkor előforduló nagyobb bevásárlásokra, a vásárcsarnokok nyitva tartandók lesznek és pedig: Április 12-én, virágvasárnap délelőtt 10-ig; április 16-án, nagycsütörtökön és 17-én, nagypénteken egész nap este 7 óráig; április 18-án, nagyszombaton egész nap este 6 óráig (felmadás); április 19-én, husvét vasárnap délelőtt 10 óráig; április 20-án, husvét hétfőn déli 12 óráig.

Nyilt-tér

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Aki az **ÜSTÖKÖS-re**, hazánk legjobb élelapi-ára, most háromnegyedévre (áprilistól—decemberig) 9 koronával előfizet;

ingyen kapja az Üstökös 1907. évi teljes bekötött évfolyamát.

(600 oldal vicc, kép humoros, stb.) — (Az 1908. január—márciusban megjelent számokat, köztük az 56 oldalas 50 éves jubileumi számot ingyen utána Aki djük.)

Czím: Üstökös - Budapest.

2 teljes évfolyam csak 9 korona.

As »Egyetértés« előfizetői, ha ezen minőségükre az utalványjelvényen hivatkoznak, kedvezményes áron (Hegvedőre 3 kor. Felévre 4 kor. Háromnegyedévre 6 kor.) fizethetnek elő, ez esetben azonban csakis az 1908. évi jan. márciusi számokatkapják.

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellék-helyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Telefon 586.

A szatmári kiállítás. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület kiállítása iránt az érdeklődés igen nagy. Minden községnek szövő-hímző asszonyai, leányai részt vesznek a kiállításon, amelynek rendkívüli értéket kölcsönöznek az ország távoli, háziiparokról hírneves vidékeinek csoportjai. Gyarmathy Zsigáné a vezetése alatt dolgozó kalotaszegi asszonyok munkáiból remekszép gyűjteményt küldött be, amelyet kiegészítettek a körösfi hímzések és faragott tárgyak, a magyarbikali butorok és néhány régi, u. n. irás után való varrottas. A Pannónia-szálló nagyterme már az eddigi bejelentések alapján majdnem szűknek ígérkezik a sok tárgy befogadására. A kiállítást 11-én d. e. fél 11 órakor nyitja meg Falussy Árpád főispán, esetleg a földművelésügyi államtitkár. Részvételleket már bejelentették a szomszédos törvényhatóságok főispánjai, a vidék közönsége is nagy számmal ígérkezik ez alkalomra. A bíráló-bizottság az érmeik és oklevelek kiosztása fölött 12-én d. u. 3 órakor határoz.

Új iparvállalatok. Annak, aki előtt nem közönyös az a munka, amely gazdasági életünk önállósítására törekszik, nagy örömet szerez mindig ez a cím. Minden egyes új gyártelep élő harcosa lesz az önálló nemzeti gazdasági életnek, mert a gyárkérmények szaporodása hangosan hirdeti a nagy világnak azt, hogy komoly munkával készülünk 1917-re, az Ausztriától való elválás nagy évére. Az új alapításokról szóló híreink a következők: Bödösön Magyar illóolajgyár r.-t. cég alatt éterikus olajgyárat alapítanak 200.000 korona alaptőkével. — Pozsonyban Magyar optikai intézet Goerz K. P. r.-t. (Pozsony) cég alatt a Goerz-cég pozsonyi most létesült gyári vállalatát részvénytársaságra alakította át. Az új részvénytársaság alaptőkéje 200.000 korona. — Felsőhácskai műmalom r.-t. (Jánoshalma) cég alatt Jánoshalmán új malom részvénytársaság alakult 150 ezer korona alaptőkével (150 darab 1000 koronás részvény). — Egy bécsi cég Magyarországon tervezett vegyi gyárat Győrött fogja létesíteni. A telepengedélyezési tárgyalást márczius 28-án már megtartották. A vállalat a legkülönbözőbb célokra szolgáló gyutacsok gyártásán kívül főleg ammonium- és cziánsók, kollodium, speciális lakkok, denaturáló szerek, gyógyszerészeti és fényképezési készítmények, gyümölcsnedvek és esszenciák előállításával foglalkoznék. — Magyar divatárugyár r.-t. cég alatt Budapesten új részvénytársaság alakult 100.000 korona alaptőkével.

A berlini kereskedők köszönete. A tavaszi vásár megtekintésére Budapesten járt berlini kereskedők és iparosok egyesületének elnöke, Jacob Emil titkos kereskedelmi tanácsos a következő levelet intézte a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökségéhez: Mielőtt elutaznánk Budapestre, valóságos szívbeli szükségletnek tesszünk eleget, midőn a magyar főváros kereskedelmi és ipari testületeinek itt tartózkodásunk előkészületeiben való részvételükért, valamint az általuk adott ünnepeknek valóban nagyszerű rendezéseért legmelegebb és leghálásabb köszönetet mondunk. Rendkívül módon örülünk, ha mi is minél előbb alkalmat nyernénk arra, hogy ezen szép és hatalmasan fejlődő város kereskedelmének és iparának képviselőit odahaza Berlinben, mint kedves vendégeinket üdvözölhetnők. Bármi kor jönnek, legyenek a legszívesebb fogadtatásról biztosítva. Kollégialis tisztelettel Emil Jacob s. k., a „Verein Berliner Kaufleute und Industrieller“ elnöke.

Az értéktözsdeiről. A mai tözsdén az osztrák agráriusoknak az a mozgalma, amely a részvénytársaságok nyereségeinek külön megadóztatását czélozza, nyomott hangulatot eredményezett és így nemcsak a vasártekek, hanem a többi vezető értékek is alacsonyabb áron kerültek forgalomba. A mai tözsdéi forgalomban az összes értékek árfolyamai többé-kevésbé lemorzsolódtak. Legkisebb volt az árcsökkenés az Osztrák hitelnél és a Jelzálogbanknál, alig fél korona; a Magyar hitel 1 koronával, a Hazai bank 2.50 koronával, a Leszámitoló bank 1 koronával, a Rimamurányi 1.75 koronával, az Államvasuti részvény 1.50 koronával, a Déli vasut 1.50 koronával olcsóbban zárult. A helyi piacon nagyon gyenge volt a forgalom. Kötés volt a Budapesti tőzsdé és országos zálogkölcson, a Városi vasut és a Salgó-részvényekben.

Drágul a cukor. Megirtuk, hogy egy-két szórványos helyi jellegű csökkenéstől eltekintve, a cukor ára állandóan emelkedik. Ennek a folytonos ár-

emelkedésnek, mely métermázsánként három márkára tehető, közvetlen oka a gyarmatcukortermelepek kedvezőtlen termése, főleg pedig az amerikai szükséglet folytonos emelkedése, a kubai termés csökkenése. Az európai cukortermelepek államok márczius hónapban hétszáz ezer zsák nyers cukrot adtak el az amerikai cukorfinomítóknak. Néhány napig szűnelték az eladások, most azonban újból megindultak, úgy, hogy az amerikai szállítások rövid idő múlva egy millió zsákra emelkednek. A legutolsó amerikai statisztikai kimutatások Amerika nyerscukor-szükségletét három millió zsákra becsülik, melynek kétharmad részét az amerikai finomítók a gyenge kubai termés miatt európai behozatalokból kénytelenek beszerezni.

Kamarai titkárok a kereskedelmi miniszternél. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter újból életbeléptette azokat a két hónaponként tartani szokott értekezleteket, amelyekben — Sztérényi József államtitkár kezdeményezésére — gyorsabb és közvetlenebbé tétetett az érintkezés a kamarák és a minisztérium között. Az első ilyen értekeztetést április 14-én d. e. 11 órakor lesz Kossuth Ferenc, illetve Sztérényi József államtitkár elnöklésével a kereskedelmi minisztérium tanácskozó termében a következő napirenddel:

1. A kereskedelmi és iparkamarák költségelőirányzatának és zárszámadásainak egyöntetűvé tétele. 2. Az Amerikába küldött magyar áruk egyöntetű értékesítésének módzatai. 3. A legközelebbi titkári értekeztetési programjának megállapítása.

Egy hold föld ára 4332 korona. A garthai határban 5 hold föld került eladásra. Az árverésnél megjelent a fél falu s egy hold föld árát 4332 koronára verték föl.

Osztrák támadás Fiume ellen. Az osztrákok sehogyan sem tudnak megbékülni azzal, hogy a fumei kikötő forgalma évről-évre növekszik s hogy a magyar kikötő város ma már komoly versenytársa az osztrákok Triesztjének. Ennek az osztrák versenynek eredménye az, hogy folyton azon török a fejüket, hogyan árthatnának a magyar kikötő város forgalmának s azoknak a kereskedelmi értékeknek, amelyeknek szolgáltatásban a fumei kikötő áll. Erre vezethető vissza az a terv is, amely Fiume közelében az osztrák területen új kereskedelmi kikötőt akar építeni. Ugyanis az osztrák vasuti minisztérium előmunkálati engedélyt adott a dalmát sziget-vasutra, amely Mattuglieből indulna ki és Záráig vezetne. Ezzel a vasuti előmunkálati engedéllyel együtt készült az a másik terv is, amely az új vasuti vonal egyik álmásánál, Prelukánál öt millió korona költséggel kereskedelmi kikötőt akar építeni.

Fizetési képtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetési képtelenségeket közli: Rosegg Mórítz Csernovitz, Lampel Márkus bej. kereskedő Bozen, Ladenheim Hersch Juda Zdeszcziki, Domannstein Ábrahám kereskedő Iharos-Berény. Itt említjük meg, hogy Prágában az óriási üzemmel dolgozó Romovatschek építésvállalkozó-cég hat hónapi moratóriumot kért hitelezőitől. Passziviái körülbelül 4 milliót, aktívái 4.6-4.7 milliót tesznek ki. Ugyancsak fizetési képtelenséget jelentett a Szóts Simon budapesti szőnyegkereskedő-cég is. Arupassziviái körülbelül 208.000 koronát, pénzádósságai körülbelül 58.000 koronát tesznek ki.

Felolvasás a német birodalom új (postai) csek-rendszeréről. A Magyar Közgazdasági Társaság folyó hó 9-én délután hat órakor tartotta utolsó téli felolvasó-estélyét Kautz Gyula v. b. t. t. elnöklelte alatt, amelyen dr. Dencz Ákos olvasott fel a német birodalom új (postai) csek-rendszeréről. A felolvasás kiindulási pontját a cseknek a postautalvány mellett való jelentősége és a pénzforgalomban mint egyik legtekélyesebb fizetési eszköznek mind nagyobb terfoglalása képezte. Főbb vonásokban vázolta, mint terjedt fokról-fokra a csek az egyes államokban, így Angliában, az Északamerikai Egyesült-Államokban, amely helyeken a fizetéseknek 95, illetve 65 százaléka már csekkel történik, Franciaországban, Ausztriában, Magyarországon, Svájcban stb. Ez utóbbi országokban nagyban elősegítette a csek elterjedését a postatakarékpénztárak és postacsek-hivatalok felállításai. Majd áttért Németországra, ahol hatalmas csekforgalom van ugyan, de a nép szélesebb

rétegei, különösen a közepes kereskedők, iparosok mezezőgazdák alig vesznek benne részt. Azután vázolja a csek-forgalom előnyeit és ügyemenetét és egy nemzetközi postai csek-forgalom létesítését sürgeti. A felolvasást a jobbadán szakemberekből és postatakarékpénztári tisztviselőkből álló közönségtetszéssel fogadta.

A Fiume-abbáziai villamos vasut. Fiuméből táviratozzák: Ma a városhoz ajánlat érkezett be a Fiume-abbáziai és mattugliei villamos vasut építése tárgyában. Az Abbaziából kiinduló villamos vasut a fumei villamos vasutal nyerne meghosszabbítás az Adamics-térig. Az ajánlatot a raprezentancia egyik legközelebbi ülésén fogják tárgyalni.

A tözsdetanács Sikon Jakab alelnök elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen tudomásul vette, hogy a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter az idei rendes közgyűlésnek a tözsdéi választott bírósági eljárás szabályok módosítására vonatkozó határozatát jóváhagyta és a közgyűlésen megválasztott Fodor István, Guttmann Sándor és Kubies Gusztáv tözsdetanácsosokat a tisztségükben megerősítette. A tanács ezután megválasztotta a különböző bizottságokat és folyó ügyeket intézett el.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 7-én: Bankjegyforgalom 1795,641.000 (— 39,693.000) korona. Érczkészlet 1489,735.000 (+ 3,385.000) korona. Leszámitolási tárcza 485,784.000 (— 49,112.000) korona. Lombardkölcsonök 81,767.000 (— 340.000) korona. Adómentes bankjegytartalék 94,094.000 (+43,079.000) korona.

Német agráriusok az osztrák vasiparosok ellen. Az osztrák agráriusok két törvényjavaslatot terjesztettek a képviselőház elé, amely egyes ipari részvénytársaságoknak, nevezetesen a vasipari vállalatok nyereségének megadóztatását czélozza. A szóban forgó javaslat szerint az olyan vasipari részvénytársaságok, melyek nyeresége az alaptőke tíz százalékát meghaladja, külön fokozatos nyereségadó alá esnének, oly módon, hogyha a nyereség a befektetett tőkének 10 százalékát meghaladná, úgy egy külön nyereségadó fog kirovatni. A nyereségadó a nyereségrészesedésnek 10-től 12 százalékáig terjedő része után 15 százalékot tenne ki és így emelkedik a nyereségrészesedésnek 30 százalékáig. Az új rendszerű adóztatás hatálya mindazon mérlegekre kiterjedne, amelyek 1909 január 1-ig lezártnak. A másik javaslat azt akarja, hogy a részvénytársaságok igazgatósági tagjainak külön javadalmazása is megadóztassék. A két törvényjavaslat kereskedelmi és ipari körökben nagy nyugtalanságot keltett s ámbár az osztrák kormány nem pártolja a javaslatokat, mégis a tözsdé kedvetlenül fogadta, aminek következtében az irányzat ellanyhult.

Az osztályorszájték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 2182.

5000 koronát nyertek: 27200 28577 38023.

2000 koronát nyertek: 37374 43273 80965 80039 91452 96748 96549 96253 99715 107275 108476 115589 123163 124304.

1000 koroát nyertek: 2517 4604 5296 7041 7003 8359 10109 11348 12491 13020 15444 16048 16503 17919 17241 32982 33684 34232 35031 35692 44462 49879 50279 51336 54929 55654 59302 57782 62942 63448 65058 67839 71313 75611 75741 84621 85769 86652 89953 91165 94847 97323 98003 98046 99921 103215 109643 110140 112196 113134 113356 113769 114064 118310 124049.

500 koronát nyertek: 924 717 1263 3034 4003 8523 15087 16860 17453 22942 22269 22287 26222 29941 30697 31732 36045 38062 39896 40044 44352 46594 47961 48635 49423 51612 52860 52407 53003 54269 54184 55839 57681 57502 58663 59914 59366 64144 75979 78824 78401 82678 82174 90896 91999 93784 96987 102937 102673 104334 104267 107477 107275 116190 117402 117541 118048 118442 119340 123134 124182.

Naponta egy főnyeremény Gaedické-nél! A mai huzásnál a 10,000 koronás főnyereményt 2182 számra a szerencséséről általános ismert Gaedicke-bankház (Kossuth Lajos-utca 11) vevői nyerték.

Magyarország dohánytermése 1907-ben. Az elmúlt évben 87.683 kataszteri hold volt dohánynyal beültetve. Ezen területről az országban felállított 35 dohánybevéltési hivatal összesen 628.756 mm. do-

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-léle
Hozzájárul a valódi étkezés gyomorfájásoknak és székzsorulásnak szorodásának

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 3-8 óra alatt teljesebben hozza vissza az eredeti állapotába. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

hányt váltott be. Termelőknek 26,750.162 korona lett kifizetve, úgy, hogy a százkilogrammonkénti beváltási átlagár 42.54 korona volt, mely átlagár az előző 1906-ik évi átlagárnál (38.15 korona) 4.39 koronával magasabb. Ezen áremelkedés főleg arra vezethető vissza, hogy az 1907-iki termelési évben úgy a dohányok beszáradása, mint azok csomózására kedvezőbb időjárás uralkodott, mint az 1906-ik évben, aminek következtében összehasonlíthatatlanul kevesebb mennyiségű kihányás dohány lett a termelők által beszállítva. Nevezetesen — míg az 1906-ik évben a kihányás 52.184 mm. volt, addig — az 1907-ik évi termésű dohányból csak 8667 mm. vétetett át hiányosnak.

A Hofferr és Schiranz-czég — részvénytársaság. A Hofferr és Schiranz-czég, amelynek Budapesten, Bécsben és Kiewben mezőgazdasági gépgyára van, egy bécsi pénzintézet közreműködésével részvénytársasággá alakult. A cégnek Kispesztén lévő gyára 1000 munkást foglalkoztat s mihelyt a részvénytársaság megalakul, megnagyobbítja a kispesztői gyárat is.

Országos Kiszárazó-Kongresszus. Az újjászervezett szociáldemokrata pártához tartozó Kiszárazók húsvét vasárnapján Békésen országos Kongresszust tartanak. A napirend be fog számolni a szegvári kongresszus határozatainak végrehajtásáról, ugyanint a szabad dohánytermelés, vadászat és halászat, valamint a kistűstön való szeszűzés dolgáról, valamint a nagybirtok állami megváltása és kisebb területekben való szeszűzésének kérdéséről, végül a fokozatos földadóról. A hatóságot Popovics Szilveszter főszolgabíró fogja képviselni.

A német birodalmi bank állása április 7-én. Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes, német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 880,117,000 (+ 9,170,000), birodalmi pénztárjegyek 65,568,000 (— 65,000), más bankjegyek 25,063,000 (+ 14,348,000), váltótárca 1081,559,000 (— 157,073,000), lombard követelések 140,947,000 (— 115,740,000), értékpapírok 161,592,000 (+ 26,591,000), egyéb aktívák 103,537,000 (— 3,568,000) Passzívák: alaptőke 180,000,000 változatlan, tartalékalapok 64,814,000 változatlan, bankjegyforgalom 1643,372,000 (— 138,410,000), napról-napra esedékes kötelezettségek 535,165,000 (— 85,711,000), egyéb passzívák 35,032,000 (— 1,216,000).

Az osztrák bánya és kohóipar közgyűlése. Taussig lovag, az osztrák bánya- és kohóipar igazgatóság elnökének elnöklésével Bécsben tartott közgyűlésén elfogadták az igazgatóság által előterjesztett javaslatokat, melyek szerint a múlt évre részvényenként 10% , vagyis 40 koronát fizetnek osztalékul.

Az Angol Bank állása április 9-én. Össztartalék 28,217,000 (— 1,050,000), bankjegyforgalom 28,914,000 (+ 8,000), bankkészlet 38,681,000 (— 1,042,000), váltótárca 30,781,000 (— 3,657,000), magánosok követelése 43,742,000 (+ 278,000), kincstár követelése 11,223,000 (— 4,377,000), bankjegytart. 26,810,000 (— 1,046,000).

Heti lóvásár. A Tattersall telepén ma tartott heti lóvásárra felhajtott 271 I. oszt., 307 II. oszt., összesen 578 darab ló közül a székesfőváros megvett 69 drb. vágó-lovat, 80—156 korona között váltakozó áron.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—89.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szárazfürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra oroszképek

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A tengerintúli tőzsdében 1½ centes árfolyás állott be egy nagy spekuláns vételére. Nálunk a tegnapi délutáni lanyhaság hatása alatt állott a spekuláció és daczára a hidegre változott időjárásnak és a felmondások csökkenésének inkább realizálások történtek. Főleg az áprilisi és májusi búzák kötése kerültek a piacra és ezeknek árfolyamai néhány fillérrel csökkentek. Októberi búzát az üzlet kezdetén inkább keresték és 9.52-ig fizették, később vidéki eladási megbízásokra 9.43-ért volt kapható. A többi határidőkben alig volt változás.

A készáru-piac élettelen volt. Mindössze 6000 mázsa buza került forgalomba, melyért tegnapi jól tartott árakat fizettek.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 200 mm. 77 kg. 22.75 korona, 650 mm. 76.5 kg. 22.80 korona, 650 mm. 75.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 76 kg. 22.60 korona, 500 mm. 75 kg. 22.60 korona, 1000 mm. 75.5 kg. 22.60 korona.

Fehérmegyei: 140 mm. 79 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77 kg. 22.50 korona, 400 mm. 76.5 kg. 22.40 korona.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 77 kg. 22.50 korona.

Raktárból: 1870 mm. 76 kg. 22.70 korona.
Köles: 100 mm. 10.50 korona kpf.
Árpa: 200 mm. 13.40 korona kpf. par.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 10.11, 11.14, 11.10.
Buza 1908. májusra 11.14, 11.02, 11.05.
Buza 1908. októberre 9.53, 9.42.
Rozs 1908. áprilisra 9.85, 9.69.
Rozs 1908. októberre 8.30, 8.24.
Zab 1908. áprilisra 7.13, 7.16.
Tengeri 1908. májusra 6.38, 6.34, 6.36.

1 óra 30 percig zárulnak:

áprilisi buza	11.13	— 11.14
májusra buza	11.05	— 11.06
októberi buza	9.46	— 9.47
áprilisi rozs	9.72	— 9.73
októberi rozs	8.24	— 8.25
áprilisi zab	7.15	— 7.16
májusi tengeri	6.35	— 6.36

Délután forgalom.

Délután csekély forgalom mellett az árak nem változtak.

4 óra 30 percig zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	— — — —	11.10	— 11. —
Buza májusra	— — — —	11.04	— 11.05
Buza októberre	— — — —	9.45	— 9.46
Rozs 1908. áprilisra	— — — —	9.69	— 9.70
Rozs új októberi	— — — —	8.26	— 8.27
Zab 1908. áprilisra	— — — —	7.19	— 7.20
Tengeri 1908. májusra	— — — —	6.34	— 6.35

Budapesti gabonaforgalom.

1908. április 7-től április 8-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	45638	—
Rozs	6477	—
Árpa	1259	—
Zab	12803	2671
Tengeri	41471	24118
Liszt	—	16792
Korpa	—	2120

Értéktőzsde.

Daczára a magasabb külföldi jegyzéseknek a mai előtőzsdén gyenge volt az irányzat; mert már az első bécsi jelentés a bányapiac rohamos hanyatlásáról szólt. Ennek hatása alatt a nemzetközi értékek árfolyamai elgyengültek és jelentékeny áresést mutattak. A helyi piacon Városi villamos részvények

azonban vételkedv folytán 7 koronával drágábban zártak. A forgalom nem volt nagy kiterjedésű. A déli tőzsdén — miután Berlinből alacsonyabb jegyzések érkeztek — az irány tovább gyenge volt és a forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelten hanyatlottak. Különösen Magyar általános hitelbank részvényei helyi eladások folytán 2 koronával csökkentek.

Az előtőzsde nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyit meg, az üzlet folyamán egyik érték iránt sem mutatkozott különösebb érdeklődés s így nevezetesen a nemzetközi értékek jegyzései alig is változtak.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 639.75—639.—. Magyar hitelrészvény 750.50—750.25. Osztrák-magyar államvasut 684.50. Déli vasut 140.—. Rimamurányi vasút 559.50.—558.—. Jelzálogbank 426.50—425.50. Városi villamos vasut 270.50—271.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 639.—639.—. Magyar hitelrészvény 751.—749.—. Osztrák-magyar államvasut 684.75—684.25. Rimamurányi vasút 558.75. Magyar Ieszámlító bank 473.50. Jelzálogbank 427.—. Közúti vaspálya 555.50—555.—. Városi villamos vasut 271.—. Magyar koronajáradék 93.60. Budapesti takarékpénztár országos zálogk. 414.—. Magyar általános takp. 590.—.

Prémium-fizlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekéért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. április hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csekély forgalom mellett nyugodt irányzattal folyt le. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 638.50—637.75. Magyar hitelrészvény 749.—. Rimamurányi vasút 559.—559.25. Államvasut 684.25. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 637.75. Rimamurányi vasút 559.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, április 9. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi piacok jelentései nem adtak semmi kezdeményezést. Az északamerikai tőzsde árjegyzései valamivel magasabbak, viszont a nyugateurópai piacokról lanyha irányzatot jelentettek s ehhez járult a budapesti tőzsde gyengült irányzata is, aminek következtében az itteni piacon a konzum teljes téliensége miatt a forgalom szűntetelt, az irányzat azonban nyugodt maradt, buza és rozs ára nem változott, tengeri ismét 5 fillérrel drágult, zab ellenben változatlan.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 11.80—12.30 korona, mosoni és győri 11.05—11.40 korona, tótfelvidéki 11.10—11.50 kor., déli vasuti 11.10—11.40 korona, marchfeldi 10.90—11.20.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.25—10.55 korona, csepeli 10.25—10.55 kor., pestmegyei 10.35—10.60, déli vasut 10.25—10.45 korona különféle magyar 10.25—10.50 kor., osztrák 10.15—10.40 korona.

Árpa: morvaországi 8.25—8.60 kor., marchfeldi 7.40—7.90 kor., bécsvidéki 7.75—8.30 kor., tótfelvidéki 6.90—8.30 kor., csepeli —.—, győri 7.20—7.80 kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 6.75—6.95, új —.— kor., —.— korona, cinquantin 8.—8.45, új —.— kor.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 7.60—7.95 korona, elsőrendű 8.—8.25 kor., válogatott 8.30—8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 9. Az a hír, hogy a német agrárpárt a képviselőházban a vasértékek külön megadóztatására vonatkozó indítványt nyújtott be, a mai előtőzsdén a vasértékek érzékeny hanyatlását vonta maga után. Alpesi bányarészvények 10, prágai vasút-részvények 64 koronával estek. Később nyugodtabban fogták fel a helyzetet, visszavásárlásokat eszközöltek és az árfolyamok jelentékenyen javultak. A déli tőzsdén alpesi bányarészvények további javulásra tettek szert. A kulissza vezető értékei nyugodt forgalomnál árfolyamukat megtartották. Hirtenbergi tőltényrészvények árfolyamukat megtartották.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 639.—, Magyar hitel. 752.—. Ländlerbank 441.50, Államvasut 684.50.—.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 138.75.—.—, Alpesi bányatársulat 690.50, Rimamurányi 558.50,

Májusi járadék
Orosz értékek
márka 117.3

1 órakor

Osztrák
Ländlerbank
684.25, An
Déli vasut 1
részvény 6
koronajárad
márka 117.
Rimamurányi 558.
utak —.—
pári petroleu

Bécs, á

4-2 százalékos
osztrák aran
150.— Osztrák
bankrészvény
Osztrák-mag
Dunagőzhajó
Cs. k. arany
Lloyd 426.—
koronajáradé
trák hitelinté
544.—, Osztrák
gyar államv
Alpesi részve
doni váltóár
jegy 186.90

Bécs, á

4 százalékos
kölcs. sorsjeg
752.—, Magyar
Rimamurányi
Adria hajózás
ronajáradék
kötv. 93.50,
Kassa-Oderb
zálogbank 42

KÜ

Berlin, ápr

megnyitások
főleg kohóres
részvények r
tek, amelyeke
nyilvánított ke

sen pótolniok
nősen a bány
kapott lábra.
nem nagy me
vasut és Osztrák
Bécseszel egyb
vasutak meztá

birodalmi köl
is növelte a
értékei eleinte
irányzatot köv
tolási kamatla

Zariatko

dék —.—, 4
osztrák hitel
orosz bankjeg
csön 75.50, D
frust 163.10
járdék 95.40,
4 százalékos
Magyar kor
államvasut 1
járdék —.—
Gelsenkirchen

Frankfurt, c
papírbárdék
járdék 98.50
93.65, Osztrák
magyar állam
—.—, Bustie
204.17, Bécsi B
147.70, 3 száza
százalékos ezl
dék 97.50, Ma
magyar bank
Elbavölgyi vas
váltóár 813.30
bányarészvény

Hamburg,
ezüstjárdék 9
24.—, 4 száza
hitelrészvény
146.70, Olasz
aranyjárdék 9

London, ápr
Paris, ápr
járdék 96.35,
aranyjárdék
vény 1896. évi
ték 123.29, D

Májusi járadék 97.65, Magyar koronájár. 93.55, Orosz érték 93.20, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.58.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 639.—, Magyar hitel 752.—, Länderbank 442.—, Unio-bank 545.—, Allamvasut 684.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 138.50, Gőzhajó 1031.—, Alpesi bányarészvény 692.—, Májusi járadék 97.65, Magyar koronájár. 93.55, Török sorsjegy 187.25, Német márka 117.58, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 558.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroléum —.

Bécs, április 9. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.—, 1860-as sorsjegy 150.—, Osztrák hitelsorsjegy 454.—, Angol osztrák bankrészvény 299.75, Bécsi Bankverein 530.52, Osztrák-magyar bank 1736.—, Déli vasut 136.50, Dunagőzhajózási társ. 10.30, Dohány részvény 408.—, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.68, Osztr. Lloyd 426.—, 4.2 sz. ezüst. jár 97.10, 94.—, Osztr. koronájár. 97.75, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 638.10, Union-Bank 544.—, Osztrák Länderbank 440.57, Osztrák-magyar államvasut 682.75, Elbevolgyi vasut 421.—, Alpesi részvény 693.25, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.30, Lipótkohó 459.—, Töröksorsjegy 186.90, Kedvtelen.

Bécs, április 9. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.50, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 147.25, Magyar hitelbank részvény 752.—, Magyar lezámitoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 557.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 417.—, Magyar koronájár. 93.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelz. álogbank 427.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, április 9. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsde megnyitáskor ingadozó volt az irányzat, miután főleg kohórészvényekben eladások történtek. Bankrészvények részben kisebb veszteségeket szenvedtek, amelyeket azonban a későbbi folyamatban megnyilvánult kedvező hangulat folytán majdnem teljesen pótolniok sikerült. A második üzletórában különösen a bányarészek piacán kedvezőbb irányzat kapott lábra, a bankkimentés azonban ismét, habár nem nagy mértékben, gyengítő hatással volt. Déli vasut és Osztrák-magyar államvasut részvényei Béccsel egybehangzóan kissé estek, míg amerikai vasutak megtartották árfolyamuk nivóját. A 3%-os hirodalmi kölcson és a porosz konzolok csökkenése is növelte a kedvtelenséget. A készpénzpiac ipari értékei eleinte szilárd, később azonban ingadozó irányzatot követtek. Napi pénz 4%, magánlezámitolási kamatláb 4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.40, osztrák hitelrészvény 200.50, Déli vasut 24.—, orosz bankjegyek 214.15, 4 százalékos uti orosz kölcson 75.50, Disconto Commandit 176.90, Dinamit-truszt 163.10, Harpeni 199.25, Unifikált török járadék 95.40, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Magyar koronájár. —, Osztrák-magyar államvasut 146.10, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 203.50, Gelsenkircheni 195.10, Laurakohó 217.—, Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat.) április 9. 4.2 százalékos papírjáradék 99.30, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.65, Osztrák hitelintézeti részvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 146.70, Északnyugati vasut —, Büstiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.17, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 147.70, 3 százalékos magyar aranykölcson 78.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztrák koronájár. 97.50, Magyar koronájár. 93.50, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasut részvény 24.—, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.75, Páris váltóár 813.30, Union bankrészvény 136.40, Alpesi bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) április 9. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.—, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 24.—, 4 százalékos Aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 200.10, Osztrák-magyar államvasut 146.70, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.40, Engedő.

London, április 9. Angol consol 87 1/8.

Páris, április 9. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.35, Osztr. aranyjáradék 97.75, Magyar aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 123.29, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—

5 százalékos marokkói járadék 516.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 94.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.80, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.90, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.16, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 515.—, 4 sz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 93.67, 4 százalékos unifikált török jár. 94.60, Török sorsjegy 179.50, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák föld-hitelintézet 1170.—, Osztr. Länderbank 446.—, Magyar jelz. álogbank 446.—, Banque de Paris 14.55, Banque Ottomane 726.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 143.—, Meridional vasut 677, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 480.—, Rio Tinto 16.33, Sucrerie d'Egypte —, Tula 243.—, Thomson Houston —, Urikányi közsén 152, Chartered 1975, De Beers 293.50, East Rand 85.—, Iagersfontein 81.32, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 46.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.56, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (röv.) 1/4, Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 2 1/16, Bányadt

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vágómarhavásár.

Budapest, április 9. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 2704 darab Vágómarha és pedig 163 darab magyar és tarka ökör, 572 darab magyar és tarka tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák tehén, 260 darab magyar és tarka bika, — darab bosnyák bika, 69 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly.

Származási hely szerint: — magyar marha, — darab bosnyák marha.

A felhajtás mintegy 700 döbbal nagyobb volt a mulhetinél, de mivel a szükséglet nem abban az arányban növekedett, az irányzat lanyhább volt, s az árak elsőrendű minőségeknél 1-2 K-val, gyengébb minőségeknél 2-3 K-val mm.-ként csökkentek.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszulyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.— 74.— koronáig, kivételesen —.76 koronáig, középminőségű 62.—66.— koronáig, silány minőségű 52.—60.— K-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76—86 koronáig, kivételesen 89 K, középminőségű 68—74 koronáig, silány 54.—66.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű — kor-ig, középminőségű — kor-ig, silány — koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 48.—68.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 50.—72.— koronáig, kivételesen —.76 koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Bika legjobb minőségű 60.—68.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű 50.—58.— koronáig. Bivaly legjobb minőségű 36.—48.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig, kiz'p minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 30.—46.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 50.—64.— koronáig. Mind 100 kilónként élőszulyban.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, április 9. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 227 darab élő borjút. Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 80-88 fillért, kivételesen 90 fillért, középminőségű élő borjúkért 70-78 fillért, silány és rugott borjúkért 50-68 filléért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat és az árak változatlanok maradtak.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, április 9. (Saját tudósítónk telefont jelentése) A mai vásárra fölhoztak: 4134 darab borjút, 3373 darab fiatal sertést, 2399 levágott sertést, 299 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 3301 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 90-104 fillér; elsőrendű 106-136 fillér; legeleje 138-148 fillér; élő borjú 84-104 fillér; hizott husstetés 98-114 fillér; hizott sertés 100-116 fillér; levágott nehéz sertés I. rendű 100-114 fillér; II. rendű — fillér; könnyű sertés 120-128 fillér; elsőrendű süldő 100-116 fillér; levágott juh 84-108 fillér; bárány 14-44 korona páronként.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, április 9-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő szulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli szulyban) 126-128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő szulyban) 128-130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130-132 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül szulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm szulyban) — fillérig.

Sertésleltérszám 1908. évi április 7. napján volt készlet 30213 drb., 1908 április hó 8-án felhajtott 202 darab, 1908 április 8. napján elszállított 265 darab, 1908 április 9. napjára maradt készletben 30150 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, április 9. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 74 darab sertés, 35 darab süldő, 11 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1273 darab sertés, 32 darab süldő, — darab malacz. Összesen 1347 darab sertés, 38 darab süldő 11 darab malacz. Eladatott 1117 darab sertés, 38 darab süldő, 11 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 230 drb sertés, 29 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés Öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételszulyban 98-105 fillér, ételszulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig — 98 fillér, ételszulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételszulylevonással 126-136 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — fillér, ételszulylevonással 129-138 fillérig, könnyű 220 kg-ig — fillér, ételszulylevonással 132-138 fillér. Husstetés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr-ig — 100 fillérig, ételszulylevonással — fillérig. Beltölő süldő 88-104 fillérig, horvát süldő — fillér. Malacz 84-100 fillérig (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. április 9-én reggel 7 órákor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt országszerte volt csapadék, melynek mennyisége a Dunántúlon, meg a szomszédos megyékben többnyire 10 és 50 mm. között ingadozott (Tapolczán 41-, Komáromban 51-, Múraszombaton 55 mm.), de az ország többi részén csak elvétve haladta meg a 10 mm-t. A hőmérséklet — Erdélyt kivéve — észrevehetően csökkent; maximuma: Temesvárt 22 C°, minimuma: Tátrafüreden — 3 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változó, hűvös idő várható még sok helyütt csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Szélirány és ereje, Felhőzet, Levegő hőmérséklet, Hőmérséklet. Lists various weather stations and their conditions.

Feladás szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Feladó: ERDŐS ARMAND

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 9. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Jovanovic Döme zágrábi fővámszedőt föllenőrré a zimonyi fővámszedőhöz, és Rogozarszky Milán zágrábi fővámszedőhöz, és Rogozarszky Milán zágrábi fővámszedőhöz, Moša Adam selmezbányai díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással: az igazságügyminiszter Kovácsik János érsekújvári írásbírói irnokot a szeniczi írásbíróshoz telekkönyvvezetővé, Janits Lajos miavai írásbírói irnokot a trencsényi telekkönyvvezetővé, a trencsényi törvényszékhez irnokká; a pozsonyi ítéltábla elnöke Horcsin Béla végzett joghallgatót, a pozsonyi ítéltábla kerületébe díjtalan joggyakorlókká; a szegedi ítéltábla elnöke Papp Béla végzett joghallgatót, makói lakost a vezetése alatt álló ítéltábla kerületébe díjtalan joggyakorlókká; a temesvári ítéltábla elnöke Paulinyi Gyula antalfalvi lakos, végzett joghallgatót a temesvári ítéltábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlókká; az aradi pénzügyigazgatóság Orbán István Elek lippai lakos, felsőkereskedelmi iskolai értekezési vizsgát tett tanuló a máriaradnai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakorlókká; a marosvásárhelyi főügyész Belényesi Sándor tartalékos őrvezető, marosvásárhelyi lakost a marosvásárhelyi törvényszéki fogházhoz fogházórré nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Hunyad vármegyében a szászvárosi anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörű anyakönyvvezető-helyettesé Szász Sándor szászvárosi tanácsost nevezte ki.

Népmagvarosítások. A belügyminiszter kiskoru Klein Zoltán nyiregzházi lakos Kertészre, Tinger Ferenc Károly berettyóújfalusi lakos Tariáura, Voiczások György homoki lakos Madarászra, Unger János temesvári lakos saját, valamint Eidt és Károly nevű kiskoru gyermekei Bársonyra, Kohn Rudolff (Rezső) wieni lakos saját, valamint Károly nevű kiskoru gyermeke, kiskoru Stern Nándor budapesti lakos Gyöngyösire, Wechsler Hugó Géza pancsovai lakos Vargára, Weiss Samu budapesti lakos Vajdára, Weiszarán Ferenc nagybányai lakos Szatmárra, Weinberger Gyula barsfülcsi lakos Vikarra, kiskoru Weitzl János mohácsi lakos Váradira, Szlama József bajai lakos saját, valamint Mihály nevű kiskoru fia Csepregire, kiskoru Schärfer Izidor veszprémi lakos Szilagyira, kiskoru Österreicher Mária budapesti lakos Sándorra, kiskoru Vlkójanovje Kuris Mária budapesti lakos Várkonyira, kiskoru Weisz Béla és Jenő budapesti lakosok Balázusra, kiskoru Hirsch Mendel Izsák, József és Dezső kibédi lakosok Harmatra, kiskoru Goldstein Brunó dévai lakos Hargitaira, kiskoru Krausz Lajos budapesti lakos Kálmánra, Marx József debreczeni lakos Márkra, kiskoru Jakab Mária gyulafehérvári lakos Bodorra, Heisler Arthur solti lakos Benkőre, kiskoru Grünstein Ede budapesti lakos Gerébre, kiskoru Kajem Rozner Ignác budapesti lakos Révészre, Fleisz Ignác wieni lakos saját, valamint Alfréd nevű kiskoru gyermeke Pálmaira, Fischer Mór budapesti lakos családi nevének Földesre kért átváltóztatását megengedte.

Pályázatok. A székszárdi törvényszéknél horvát-szerb tolmácsi, a csepregi írásbírósnál telekkönyvvezetői, a sátorlajuhelyi törvényszéknél iradigazgatói, a rimaszombati pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyvéri szemlési állásra 2 hét: Istvánföldön (Torontál várm.) Versegen (Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm.) és Szaplóczán (Máramaros várm.) postamesteri, Szentsebestyénen (Vas várm.) és Farkasdon (Torontál várm.) postai ügynöki, a debreczeni gazdasági akadémiánál szolgai állásra 3 hét: a pécsi törvényszéknél irnok állásra 4 hét; a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóságnál kezelési gyakoronoki, a nagybecskereki pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyvéri vizgatói, a budapesti tudományegyetemen szolgai állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZALLAS.

Table with columns for dates (Apr. 8, Apr. 9) and locations (m. é. l. e. r.). Lists various locations and their corresponding values.

EGYETERTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUTOR RÉSZELETI FIZETÉSRE... ERENTREU TESTVEREKNEI... BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SÁRKÁI)

Titkos betegségek... Dr. CZINCZÁR... egyetemi orvostudor specialista... Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emelet

Titkos betegségek... Dr. KAJDACS... v. cs. és kir. eszod orvos és kórházi főorvos... Budapest, VIII., József-körút 2.

Miért kell gyermekeknek

okvetetlenül „DIANA-SÓSBORSZESZ”-t használni?

- 1. Mert gyermekeknél gyakori a mandula-daganat, torokbajok. Reggelenként a vízbe öntve, szájosásnak és gargarizmának használva, sohasé lesz duzzadt mandula, toroklob, nehéz nyelésből származó fájdalmak.
2. Mert büzös szája soha nincs annak a gyermeknek, aki sósborszeszes vízzel mossa száját, öblögeti torkát.
3. Mert rossz szájize nem lehet annak, aki egyszer kimossa száját, torkát „Diana-sósborszesz”-szel.
4. Mert fogfájása vagy lyukas foga, vagy sárga sohase lesz, ha Diana-sósborszeszes vízzel mossa száját és fogait tisztítja.
5. Mert aki esténként karját és lábszárát jól bedörzsöli „Diana-sósborszesz”-szel, az jobban kibírja a testgyakorlatokat, sőt az abból eredő fáradt és lankadt fájdalmat meg sem érzi.
6. Mert a gyenge gyermek erősítésére és a puha, lusta test edzésére legjobb egy jó bedörzsölés „Diana-sósborszesz”-szel.
7. Mert el van ismerve, hogy a „Diana-sósborszesz”-bedörzsölés kellemesen hat a szervezetre, erősen frísíti hűsítő és fájdalomcsillapító.

Mindenütt kapható.

Vigyázni kell a bevásárlásnál, hogy a külső sárga burkolatpapon okvetlenül olvasható legyen e két szó „Diana sósborszesz”. Postán szétküldi az egyedüli készítő

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára Budapest, Károly-körút 5. sz. Egy eredeti üveg ára 20 kr

Szabott gyári árak! Spitzer Miksa utóda HOLCZER m. kir. szab. ékszerész. Nagy raktár: Gyémánt és brilliáns-buonok, gyűrűk, melltűk és más nemeskőárakból. Budapest, IV., Károly-körút 22. Róser Bazár. Gyár: VII., Király-utca 15.

Nietzsche filozófiája. Irta BURJÁN KÁROLY. A modern természetvizsgálás eredményei. — Szociális reformtörvények. — Nietzsche eszmérendszere. — Életrajza. Szellemi fejlődésének fázisai. Az individualisztikus filozófia alapelvei. — Nietzsche, mint korunk eszmeküzdelmeinek hőse. Ara 1 korona. Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Alkalmi vétel !!

Ritka alkalom!

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

mélyen leszállított áron kaphatók készpénz vagy részletfizetés ellenében.

Fényképezők ne mulasszák el üzlethelyiségünket felkeresni.

Aufrecht és Goldschmied

BUDAPEST,

VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Legszébb és legalkalmasabb ajándék a Hock János IMAKÖNYVE.

Az előkelő világ legszebb imakönyve.

Új alakú zsebkiadás

szövege művészi kivitelű színes keretrajzokkal díszítve.

Finom bőrvászonkötés, aranydíszítésekkel... K 8.-	Legfin. párnázott szaffiánbőr-kötés a legjobb kivitelben... K 6.-
Finom bőrvászonkötés, arany-metszéssel és rendkívül díszes aranyozással... K 4.-	Finom chagrinbőr-kötés, díszítésekkel... K 6.80
Legfinomabb szaffiánbőr-kötés, különféle aranydíszítésekkel... K 8.-	Finom párnázott chagrinbőr-kötés, díszítésekkel... K 7.-
	Legfinomabb párnázott borjúbőr-kötés, dús aranyozott díszítésekkel... K 8.-

Kis alakú kiadás

szövege gyönyörű fekete keretrajzokkal s három szép képpel ellátva.

Finom chagrinbőr-kötés, készíttel vagy aranypántnyomással K 10.-	Finoman bélelt puha borjúbőr-kötés különböző díszítéssel, színes kerettel... K 20.-
Finom párnázott chagrinbőr-kötés, csattal... K 14.-	Legfin. borjúbőr-kötés, hordozható bőrtokban... K 22.-
Legfin. borjúbőr-kötés, csattal és különféle díszítéssel K 20.-	Legfinomabb elefántcsont- és gyöngyház-kötés... K 20.-
Val. bagariaköt., színes bőr K 24.-	

Modern, keskeny, hosszukás alakú kiadás

vörösnarancs piros kerettel.

Fin. borjúbőr-k., arany-metszéssel, pántnyomással, csattal K 18.-	Ugyanaz bagariakötés, selyem előzékkel... K 20.-
---	--

HOOK JANOS OREGBETUS KIADÁSA

Díszes vászonkötésben, vörös metszéssel... K 6.-	Finom chagrinbőr-kötésben, keskeny v. monogrammal K 12.-
Finom bőrkötésben, vörös metszéssel... K 8.-	Legfin. borjúbőr-kötés arany-metszéssel és kapocsal... K 18.-

Hock János: VIGASZTALASOK KÖNYVE

Csinos vászonkötésben... K 6.-	Képekkel díszített kiadás.
Gazdagon aranyozott szaffiánbőr-kötés, arany-metszéssel K 10.-	Nagyon csinos és erős vköt. K 8.-
Valódi borjúbőr-kötés, bélelt puha táblában, arany-metszéssel... K 15.-	Fin. préselt nyomású bőrköt. K 15.-
	Rendkívül finom borjúbőr-kötés, dombornyomással... K 24.-

Kaphatók az Athenaeum Irodalmi és nyomdai részv. társulat kiadói hivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.), valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst órszerek, evő-eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arányos 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé desszert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Ajtók és ablakok

régi és új vasrudónyok teljes vasalással. Kapuvárákoszatok, kerkerítések, keramillapok, Kehlheimi, apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozó Budapest, Nador-u. 72-74. 4. emelet Szeged-ut 6

BUTOROK

valódi, ebéd-, szalonberendezések, továbbá utasok, trolis berendezések, és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bégarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 262

Masinsz-utca sarok.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

szik bármily

nemi betegségben szenvednek,

minimálisan és hólyagbajok, húgyveszélyesek, vizelet zavara, éjjeli magömlések, sebek és bujakkorok bántalmak (syphilis), az önterítés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehértályas, men bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkismeretes gyógymodjainkat fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. ca. és kirt osztály főorvos országos hírl és a legelőbb, 22 éve tennálló rendelt. intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Állandóan naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyveszélyes hólyag bajok vizsgálata villamos húgyveszélyes segélyével.

Vidékiek levelekre kimerül a választ és szakszertől tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Fogkefök rendkívül jó minőségűek, nagy és olcsó választékban.

A MULLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatá eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájíz. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,

szalicil-vizet használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboza 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,

darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt: elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan

30 fill. 3 drb 80 fillér, 1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. es. és ktr. udv. szállító illatszerek és piperesszippan-gyáronál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

